

ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ସାହିତ୍ୟ ।

—*—

ପ୍ରଥମ ଶ୍ଳୋକ ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବାବା ଶ୍ରୀ ବଦାନ୍ତ ଦାସ ମହନ୍ତ-
ଗୋବିନ୍ଦସିଂହ ମଠରହାସ ପଣ୍ଡିତଜୀବନ

ପ୍ରଥମ ଭାଗ

ପ୍ରକାଶକ,

mpan

CUTTACK,

Printed by the Cuttack Printing Company
Limited,
1907.

ମୂଲ୍ୟ ଟ ୦-୩-୦୦

RS 10/-

ବିଜ୍ଞାନ

ଦେ । ବଜ୍ର ସରସ୍ବତୀ ପ୍ରମାଣ ଦୁଇ ଦିଗର ନିବୋଧୀ
 ପ୍ରାଚୀନ ଯାହା ବହୁ ଘଟଣା ଚାହାଁନ୍ତି । ଏହି ଯାହାହୁଏତେ ନିଶ୍ଚିତ,
 ଅପଣମାନେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରୁ ଦେଖିବା ଦେଖିବା ଏହା ଦୌରାରେ ପୁସ୍ତକ
 ଦେଖି ଅନୁବାଦ ଲେଖକ ଦେଖିବା ଦେଖିବା ଏହା ଦୌରାରେ ପୁସ୍ତକ
 ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିବା ଚାହାଁନ୍ତି ଦେଖିବା ଦେଖିବା ଏହା ଦୌରାରେ ପୁସ୍ତକ
 ଦୌରାରେ ଦୌରା ବା ଅନୁସନ୍ଧାନ ଥାଏ ଚାହାଁନ୍ତି ଦେଖିବା ଅପଣମାନେ
 ମାତ୍ର ନା କର ମୋହପ୍ରସନ୍ନ ସଦୃଶଦେଶ ଦାନ କଲେ ଚାହାଁନ୍ତି ମୁଁ
 ଶିକ୍ଷାଧାର୍ଯ୍ୟ କର ପାରିବ ବହୁମଣ ଏହି ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ ଅନ୍ୟାପରେ
 ଜଣାଉଅଛୁ ଯଦି ଅପଣମାନଙ୍କର କରୁଣା ଥିବ ତେବେ ଦୃଶ୍ୟ
 ଶ୍ରେଣୀରେ ଥିବ ଯାହା ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିବା ଚାହାଁନ୍ତି ଜଣାଉବାକୁ ବହୁମଣ ଲେଖି-
 ଅଛୁ ଯଦି ଅପଣମାନଙ୍କର ପ୍ରିୟ ବୋଧ ହୁଏ ତେବେ ମୋର ଲେଖି-
 ଥିବା ପରମ୍ପରା ଶୁଭକର ନା ଶୁଭ ଅପ୍ରିୟ ବୋଧ ହେଲେ ଅପଣମାନେ
 ମୋହପ୍ରସନ୍ନ ଦାରୁଣ ହୃଦୟରେ ଯେଉଁ ଲଗ୍ନ ପ୍ରହାର କରିବେ
 ଚାହାଁନ୍ତି ମଧ୍ୟ ମୋର ଶିକ୍ଷାଧାର୍ଯ୍ୟ ମୁଁ ଶୁଭେ ଅପଣଙ୍କର ବର୍ଣ୍ଣପ୍ରସ୍ତୁତ
 ମୁଁ ନୁହେଁ ଅବଶ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣକରୁ ଦେଖିବା ଯାହାହେଉ ଶୁଭ ମୋର ସୁଖ-
 ବୃଦ୍ଧିରେ ଯାହା ଘଟଣା ଚାହାଁନ୍ତି ଅବଶ୍ୟ ଅପଣମାନେ ପ୍ରହାର କରନ୍ତି
 ବା ନ କରନ୍ତି ଶୁଭ ବନତ ଦୃଶ୍ୟ ବା ଅସୁ ପରିଚୟ କରିବାର ଲକ୍ଷ
 କରି ଦେଖିବାର ଯୋଗ୍ୟ ବୁଝି ପ୍ରହାର କରିବା ହେଉନୁ ।

ରଚକ

ଶ୍ରୀ ବିଦ୍ୟା ଦାସ ମହନ୍ତ ସମ୍ବଲପୁର
 ଗୋପାଳ ଛନ୍ଦ୍ର ମଠ ବେଙ୍ଗଲ ଓଡ଼ିଶା ଡିଭିଜନ

ସୂଚିପତ୍ର ।

ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା
ଅବ୍ୟର୍ଥନା ନିଷାଦୀ...	୧
ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକତା...	୧୧
ବୃତ୍ତାନ୍ତ...	୧୩
ମତ.	୧୭
ଉପଦେଶ...	୩୭
ମନ ଚୈତନ୍ୟ ସମ୍ପାଦ ..	୪୯
ଦୟାବତାର...	୫୭
କଥା ମୋର ଲଭାଇ...	୫୫
ସାର୍ବଜନିୟ	୬୧
ପ୍ରବନ୍ଧସାର୍ଥନା...	୬୩

ଅଧ୍ୟାୟ ସାହିତ୍ୟ ।

ଶ୍ରୀ ମଙ୍ଗଳ ।

ଜୟ ଗୋପାଳ ଗୋରୁପ ପୃଥ୍ବୀ ହୃଦକାରି ।
ଜୟ କୃଷ୍ଣବନ୍ଧୁ ଦେ ଗୋବିନ୍ଦ ମୁଖର । ୧ ।
ଜୟ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ କେଶବ ଜୟ ଅଦବନ୍ଦ ।
ଜୟ ନାଗୟୁଗ ବ୍ରହ୍ମରୂପ ହୃଦୟନ୍ । ୨ ।
ଜୟ ନୃସିଂହ ମୁଖର ଶ୍ରୀ ମଧୁସୂଦନ ।
ଜୟ ଗୋପୀକ ବନ୍ଧୁ ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦନନ୍ଦନ ଦେ । ୩ ।
ଜୟ ଦେ ରୁକ୍ମଣୀବାନ୍ ଜୟ ଉପେନ୍ଦ୍ର ।
ଜୟ ଶ୍ୟାମଳମୁଖ ଶ୍ରୀ ଗୋକୁଳଚନ୍ଦ୍ର ଦେ । ୪ ।
ଜୟ କଂସ ନାଶକାରୀ ଜୟ ଦେ ମୁଖର ।
ଜୟ ଶକଟରାଜ ଗୋପୀ ହୃଦକାରି ଦେ । ୫ ।
ଜୟ କାଳୀଦଳନ ଦେ ଜୟ କୃପାସିନ୍ଧୁ ।
ଜୟ ସୁଦାମ ହୃଦୟହୃଦ ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁ ଦେ । ୬ ।
ସେ ପ୍ରଭୁକୁ ନିରନ୍ତରେ କରଣ ସୁରଣ ।
ନମଇଁ ପାଦପଦ୍ମରେ ପାଞ୍ଚାଙ୍ଗ ଦୋରଣ ଦେ । ୭ ।
ନମଇଁ ବ୍ରହ୍ମାନନ୍ଦନ ମାତଃ ସରସ୍ବତ ।
ତୋ ପାଦପଦ୍ମରେ ମାଗୋ ହୃଦୟ ମୁଁ ପ୍ରଣବ ଗୋ । ୮ ।
ପ୍ରଥମେ ଭାରତୀ ନାମ ହିମ୍ବରେ ବଜୟା ।
ତ୍ରିତୀୟରେ ସରସ୍ବତୀ ନାମ ତୁ ବୋଲଇ ଗୋ । ୯ ।

ବୁଢ଼ାୟରେ ଶାରଦା ତୁ ନାମ ପ୍ରକାଶିଣ ।
 ଚତୁର୍ଥେ ଦଂଶବାହିନୀ ହେଲୁ ମାତ ପୁଣି ଗୋ । ୯ ।
 ପଞ୍ଚମେ ଜଗଦ୍‌ବିଜୟାତା ବିପୁର କାରଣୀ ।
 ଷଷ୍ଠେ ବାଗୀରଥୀ ହେଲୁ ମାଗୋ ତୁ ଜନନି ଗୋ । ୧୦ ।
 ସପ୍ତମରେ କୁଅଁରୀ ପ୍ରୋକ୍ତା ନାମକୁ ପାଇ ।
 ଅଷ୍ଟମେ କରଦାୟିନୀ ତୁ ଗୋ ମହାମାୟା ଗୋ । ୧୧ ।
 ନବମରେ ବୁଦ୍ଧିଦାଣୀ ପ୍ରକାଶି ସୁଦାମ ।
 ଦ୍ଵାଦଶରେ ଶ୍ରୀ ଗୋ ମାତଃ ବୋଲନ୍ତି ଦଶମ ଗୋ । ୧୨ ।
 ଏକାଦଶେ ଚନ୍ଦ୍ରଦେବୀ ନାମ ବିକାଶିଲୁ ।
 ଦ୍ଵାଦଶରେ ଭବନଭୟା ବୋଲନ୍ତି ଗୋ । ୧୩ ।
 ସେ ଦ୍ଵାଦଶନାମରେ ମୁଁ ପଶିଲି ଶରଣ ।
 ମଞ୍ଜୁଷୁ ପୂର୍ଣ୍ଣକର ରଣ କର ଦାମ୍ନ ଗୋ । ୧୪ ।
 ବ୍ରହ୍ମରୂପିଣୀ ହୋଇଣ କଷ୍ଟେ ଅର୍ଥ ବସ ।
 ମୌ ମନ ଜାଣିଣ ପଦଶବ୍ଦକୁ ପ୍ରଚାଣ ଗୋ । ୧୫ ।
 ନମଇଁ ଗୁରୁସ୍ଵରୂପ ବ୍ରହ୍ମଚରୀ ପୁଣ୍ଡ ।
 କରଯୋଡ଼ ଜଣାଉଛି ଶେଷ ମୋ ଅରଜ ହେ । ୧୬ ।
 ଜଣାକାହିଁ ଶୁଭପଠେ କି ଲେଖିଲେ ଅଳ ।
 ଅଜସ୍ର ବ୍ରହ୍ମ ମନ ନ ପାଇ ଗୋ ଶୋକ ହେ । ୧୭ ।
 ଜନ୍ମକାଳୁଁ ଦାସୀ ହୋଇଗଲା ଏତେଦିନ ।
 ଭବିଷ୍ୟତକୁ ଦିଅ ଯେ ଅପବର୍ଗ ଦାନ ହେ । ୧୮ ।
 ନମଇଁ ସନକାଦି ଯେ ମହର୍ଷିଗଣ ।
 ନମଇଁ ନାରଦାଦି ଯେ ଆତ୍ମଜ୍ଞାନ ପୁଣି ହେ । ୧୯ ।
 ହରି ଭକ୍ତ ହରି ବିଳାସିତ ଭାବ ଚିତ୍ତ ।

ଦୃଢ଼ ବଳାସ ଯେ ସ୍ଥାନ ସେ ହ୍ରାନରେ ରତ ହେ । ୧୦ ।
 ବୃନ୍ଦାବନ ସୁଖ ବଳସିତ ଯେଉଁ ସ୍ଥାନ ।
 ମଥୁରା ଯେ ଧର୍ମସାଳା ସେହି ସେ ଭୁବନ ହେ । ୧୧ ।
 ସେ ସ୍ଥାନକୁ ପଣ୍ଡବତ ସେ ସେହି ମୁଦିତା ।
 ନ ପାଇଣ ପାତୁଅଛି ଏ ମାୟାର ଦଳ ହେ । ୧୨ ।
 ନମଇଁ ସେହି ଗୋମତୀ ପବନିକାରକ ।
 ନମଇଁ ଯେ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ସାକ୍ଷୀତେ ଗୋଲ୍ଲେକ ହେ । ୧୩ ।
 ନମଇଁ ଯେ ଦ୍ଵାରବରା ମହା ପୁଣ୍ୟସ୍ଥଳ ।
 ନମଇଁ ରଞ୍ଜିତାମାତାଙ୍କ ଯେ ପାଦ ଦୁଲ ହେ । ୧୪ ।
 ବଣ ଗୋପାଳମନ୍ଦିରକୁ ହୃଦୟେ ଧରିଣ ।
 ବହାରିଁ କରୁଛି ଏହିମାୟା ଏ ଭୁବନ ହେ । ୧୫ ।
 ମାଳା ଧାର ନିର୍ମୋହି ଯେ ଅଖାଡ଼ାକୁ ପାଇ ।
 ମାୟାରଣେ ଭ୍ରମୁଅଛି ଠାବକୁ ନ ଧାୟି ହେ । ୧୬ ।
 ଗଢ଼ ବା ଅଗଢ଼ ହେଉ ନାହିଁ ମୋ ଆୟତ୍ତ ।
 ନିରନ୍ତରେ ଆତ୍ମା ମୋର ଶ୍ରୀ କମଳାକାନ୍ତ ହେ । ୧୭ ।
 ନମଇଁ ଯେ ଅଷ୍ଟ ଅଦୟୋଗ ଯେଉଁ ରୂପ ।
 ରଞ୍ଜିତଣେ ଶକ୍ତିଲେ ଯେ ଯୋଗବଳେ ଅପ ହେ । ୧୮ ।
 ନାସିକାଦ୍ଵାରେ ସେ ଯୋଗ ହୁଅଇ ଯେ ସାଧ ।
 ନାସିକାଦ୍ଵାର ବୋଲଣ ହୃଦେ କର ବୋଧ ହେ । ୧୯ ।
 ନମଇଁ ଯେ ଦୁର୍ଜାସାକ ଶ୍ରୀ ପାଦପଦ୍ମରେ ।
 ମହା ସିକଗ୍ରସି ସେ ଯେ ନିର୍ମାଳ ବସରେ ହେ । ୨୦ ।
 ସାମ୍ବଲରେ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରଣିପାତ ହୋଇନର ।
 ନିର୍ମାଳ ସ୍ଵାମିଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମକୁ ସୁମରି ହେ । ୨୧ ।

ସେ ପୁରୁଷ ନିମ୍ନାର୍ଦ୍ଧ ପାନେ ହୋଇ ଚୋଷ ।
 ସାରୁପ୍ୟ ଭକ୍ତିରେ ମୁକ୍ତିଦାତାକୁ ପ୍ରକାଶ ହେ । ୩୬ ।
 ସେ ମୁକ୍ତିପଥର ପ୍ରକାଶଲେ ଏ ସମ୍ଭାର ।
 ନିମ୍ନାର୍ଦ୍ଧ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଚତୁର୍ଥ ହେଲା ସେ ପ୍ରଶ୍ନର ହେ । ୩୭ ।
 ଚତୁର୍ଥ ଦ୍ଵାଦଶ ଅର୍ଘ୍ୟ୍ୟ ହୋଇଲେ ବିଖ୍ୟାତ ।
 ଅର୍ଘ୍ୟ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସାମ୍ବାଙ୍ଗରେ ପ୍ରଣିପାତ । ୩୮ ।
 ଚତୁର୍ଥ ବାଦଶରୁକ୍ତ ସେ ହୋଇଲେ ବିଦିତ ।
 ତାଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମ ଭକ୍ତୁଆଇଁ ମୁଁ ନିରତ ହେ । ୩୯ ।
 ତୁମ୍ଭେ ଥାଇଁ ମାୟାରାଶେ ନ ପାରଇଁ ଦେଖ ।
 ମାୟାରେ ମନ ଜଡ଼ିଲା ଜ୍ଞାନ ନେଷ ବୁଦ୍ଧି ହେ । ୪୦ ।
 ତାଙ୍କ ବଶାବଳମ୍ବରେ ଶୁଭ ଗମ ଖ୍ୟାତ । ୪୧
 ସେହି ବୈଷ୍ଣବ ବଂଶର ଅଟେ ମୁଁ ଅର୍ଚ୍ଚିତ ହେ । ୪୨ ।
 ନିମ୍ନାର୍ଦ୍ଧ ଶୁଭ ବଂଶୀୟ ଯେତେବ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ।
 ଦଣ୍ଡବତ କରୁଅଛୁ ଶ୍ରୀ ମୋର ଖେଦ ହେ । ୪୩ ।
 ଅତ୍ତ ନିମ୍ନାର୍ଦ୍ଧ ବଂଶ ଯେତେବ ଏ ସଂସାରେ ।
 ସମସ୍ତଙ୍କୁ କରଯୋଡ଼ି ଦଣ୍ଡବତ କରଇଁ ହେ । ୪୪ ।
 ନମଇଁ ଅନ୍ୟ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ବୈଷ୍ଣବ ବୁଦ୍ଧକୁ ।
 ନମଇଁ ସେ ସଙ୍କ ଧର୍ମ ସିଦ୍ଧି ପୁରୁଷଙ୍କୁ ହେ । ୪୫ ।
 ନମଇଁ ଦଂଷାବତାର ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ ।
 ନମଇଁ ସେ ସର୍ବୋତ୍ତମ ମୁକ୍ତିଦାତା ପଣ । ୪୬ ।
 ନମଇଁ ବିନୟା ସୁତ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ରବିତ ।
 ନମଇଁ ଅଞ୍ଜନାସୁତ ମଦ୍ଵାସୁତାଙ୍କୁ ହେ । ୪୭ ।
 ନମଇଁ ବ୍ୟାସ ବାଲ୍ମିକି କବି ମଧ୍ୟେ ଭୁଜ ।

ନମଇଁ ଯେ ଜୟଦେବ ଜଗନ୍ନାଥ ଦୁଇ ହେ । ୪୩ ।
 ନମଇଁ ଭୁଲଣୀ ଦାସ ବାବା ବଡ଼ ଭକ୍ତ ।
 ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କରେ ନିରନ୍ତର ଅନୁରକ୍ତ ହେ । ୪୪ ।
 ନମଇଁ ଯେ ଶ୍ରୀନୁ ଶ୍ରୀ ଧର୍ମ ଧୂରନ୍ଧର ।
 ଧର୍ମ ଧର୍ମ ବଂଶରେ ବୁଲନ୍ତି ସଂସାର ହେ । ୪୫ ।
 ବଳ ଅବଳା ପବନ ସୁଗନ୍ଧର ସେବେ ।
 ଶରଣ ପଶୁଛି ରକ୍ଷାନର ହୋ ସନ୍ତତେ ହେ । ୪୬ ।
 ଦାନ ଦୋର କର ଦ୍ରୁମେ ଏ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ବଣ ।
 ଦାନାର୍ଥ ସ୍ଵରରେ ମୁଁ ସେ ବୁଝୁଛି ଜଣାଣ ହେ । ୪୭ ।
 ଦାନବକୁ ପାଦପଦ୍ମ ଅଶ୍ରେଣ ଦୋଇଣ ।
 ଦବାଇଣୀ କାନ୍ଦୁଅଛି ମାୟାରେ ଜଡ଼ଣ ହେ । ୪୮ ।
 ଭବ ଭୟ ପାର ଭବର ଉଠଇ ମନ ।
 ଭବ ମାୟା ଭରଣରେ ନ ପାଉଛି ସ୍ଥାନ । ୪୯ ।
 ମାୟାମୋହ ମଦସ୍ଥ ପାନରେ ମଉଁ ଶ୍ଵେଳ ।
 ମାୟାଶ୍ରୀବେ ପତି ରାବେ ନ ମିଳଇ କୁଳ । ୫୦ ।
 ଦଦର ନାବ ଶଶିବ ଶୁଷି ଅନାୟତ୍ ।
 ଦମ୍ଭ ଧରି ଶୁଦ୍ଧ ଅଛି ଶ୍ରଦ୍ଧର ଅବୁଦ୍ଧ । ୫୧ ।
 ନାୟପୁଣ ସୁର ସୁର ଯାଉ ମୋ ଜୀବନ ।
 ରଖନ୍ତୁ ବା ନ ରଖନ୍ତୁ ନାହିଁ ମୋର ଅନ ହେ । ୫୨ ।
 ରୁଧିରନେ ଜଣାଉଛି ରୁମ୍ଭର ଅଗ୍ରତ ।
 ବାୟା ଦୋର ଦ୍ରୁମ ଅଛି ମୁହଁ ଯେ ଅଶିତ । ୫୩ ।
 ଉଲ୍ଲ ଖଣ୍ଡ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଏ ସମ୍ବଲପୁର ।
 ଗୋପାଳଜାମଠ ଦେବଙ୍କର ଯେ ମନ୍ଦିର ହେ । ୫୪ ।

ଦୋଷର କର୍ମରେ ଯୁକ୍ତ ହୋଇ ବାଟେ ଦଳ ।
 ତାସମ୍ମତ ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟାନୁ କରଇ ଶ୍ରେୟନ ଦେ । ୫୫ ।
 ବହୁକାଳରୁ ଏ ମଠ ସମ୍ପାଦିତ ହୋଇ ।
 ସ୍ୱର୍ଗମାନୁ ଧ୍ୟାୟେ ଗଲେ କେତେକ ଏଠାଇଁ । ୫୬ ।
 ତୋହାନ ବଂଶ ବାଦସା ସଦାନୁଭବରେ !
 ଗ୍ରାମ ଆଦି ଖଜା ଅଛୁ କର୍ମ ଅନୁଷ୍ଠାରେ ଦେ । ୫୭ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବଂଶଧରଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକାର ହୋଇ ।
 ମନ୍ତ୍ର ଉପଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟେ ଗୁରୁ ପୀଠ ଏହି । ୫୮ ।
 ବଳଅର ସିଦ୍ଧ ନରପତି ଥିବାକାଳେ ।
 ମଠ ସଂଗ୍ରାହନା ହେଲୁ ଏହି ଗୁରୁ ପ୍ରଳେ ଦେ । ୫୯ ।
 ମଠ ଅଦ୍ୟ ବଂଶ ଆସି ବଳ ବିଦାରଣେ ।
 ସ୍ୱମ୍ଭକୁ ପ୍ରାପ୍ତିଲେ ସେ ଶୁଦ୍ଧ ପ୍ରେମ ଧ୍ୟାନେ ଦେ । ୬୦ ।
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଦେବସ୍ତ୍ର ସେ ସଲେମାବାଦ ।
 ଗୁରୁ ପୀଠ ସ୍ଥାନ ବୋଲି ହୃଦେ କର ବୋଧ । ୬୧ ।
 ଏକ ଗୁରୁ ଶିଷ୍ୟ ହୋଇ ଗୁରୁଜଣ ଆସି ।
 ସ୍ୱକାନ୍ତି କି ପ୍ରକାଶିଲେ ଧର୍ମ କ୍ଷେତ୍ରେ ପଶି ଦେ । ୬୨ ।
 ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଜଣ ରହିଲେ ସେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମରେ ।
 ଦ୍ୱିତୀୟ ଜଣଙ୍କ ବାସ ଏ ସମ୍ଭବରେ ଦେ । ୬୩ ।
 ତୃତୀୟ ଜଣ ରହିଲେ କଟକ ନଗର ।
 ଚତୁର୍ଥ ଅଗ୍ରମ କଲେ ଅମଦାବାଦର ଦେ । ୬୪ ।
 କହୁଲ ଦ୍ୱିତୀୟଜଣ ଶ୍ରୀ ବିଦାସ ଦାସ ।
 ମଠ ସମ୍ପାଦକ ହୋଇ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଲେ ବାସ ଦେ । ୬୫ ।
 ତାଙ୍କ ଶିଷ୍ୟ ଶ୍ୟାମ ଦାସ ମହନ୍ତ ସେ ଦେଖ ।

ଚନ୍ଦ୍ର ମଣି ଶ୍ରୀମଦାସ ମନ୍ଦନ୍ତକୁ ଲେଖ ଦେ । ୨୭ ।
 ଅନନ୍ତ ଶ୍ରୀମଦାସ ମନ୍ଦନ୍ତ ତାଙ୍କଠାରୁ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଶ୍ରୀମଦାସ ଦେଲେ ତାହାଙ୍କ ଉତ୍ତର ଦେ । ୨୮ ।
 ଯମୁନା ଦାସ ଦୋଇଲେ ଚନ୍ଦ୍ର ସେ ମନ୍ଦନ୍ତ ।
 ରାଗବାନ ଦାସ ଦେଲେ, ଚନ୍ଦ୍ର ସେ ବିଦତ ଦେ । ୨୯ ।
 ମାଧବ ଦାସ ମନ୍ଦନ୍ତ ତାଙ୍କଠାରୁ ଜାଣ ।
 ଗୋପାଳ ଦାସ ମନ୍ଦନ୍ତ ମମ ଗୁରୁ ଘେନ ଦେ । ୩୦ ।
 ମୋ ଜନ୍ମ ବିଷୟ ଏଥୁ କହୁଛୁ ବୁଝାଇ ।
 ବିଚାର କର ସବୁଜେ ହୃଦୟରେ ଧ୍ୟାୟି ଦେ । ୩୧ ।
 ରଘୁନାଥପୁର ବ୍ରାହ୍ମଣ ଉଚ୍ଚଳ ଦେଶରେ ।
 ପ୍ରସନ୍ନ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବଣ ଚଳମୂଳ କରେ ଦେ । ୩୨ ।
 ପୂର୍ବ ବଶଙ୍କ ସ୍ଥାନ ସେ ଅଟେ ଚଳମୂଳ ।
 ସେଠାରୁ ଆସିଣଥିଲେ ଆମ୍ଭ ଆଦିକୁଳ ଦେ । ୩୩ ।
 ମଧୁସୂଦନ ତ୍ରିପାଠୀ ଆସିଲେ ଏଠାର ।
 ଆତଙ୍ଗ ନାମେ ପୁତ୍ର ଥିଲା ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗର ଦେ । ୩୪ ।
 ଆତଙ୍ଗର ଦେଲା ଦେଖ ସେ ଗୁରୁ କୁମର ।
 କଳିଷ୍ଠ ପୁତ୍ର ପାଇଲେ ମଠେ ଅଧିକାର ଦେ । ୩୫ ।
 ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପୁତ୍ର ନାରାୟଣ ହୋଇଣ ବିବର ।
 ପାଞ୍ଚଜଣ ପ୍ରଥମ ଭ୍ରାତୃମାନୁ ଉପଗତ ଦେ । ୩୬ ।
 କଳିଷ୍ଠପୁତ୍ର ଅମ୍ଭର ଗୁରୁ ସେ ସାକ୍ଷୀ ।
 ମଧ୍ୟମ ପିତା ଅମ୍ଭର ତାଙ୍କ ଗର୍ଭୁ ଜାତ ଦେ । ୩୭ ।
 ଦୁର୍ଗାନନ୍ଦ ତ୍ରିପାଠୀ ସେ ଦୁର୍ଗା ଯାର ଇଷ୍ଟ ।
 ପାରେଶ୍ବର ଗୋଟି ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ଦେବକୁଳ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଦେ । ୩୮ ।

ତୋଥନ ଶାନ୍ତା ବଣ ଉପାଶନ ନ ଶେନ ।
 ଚଳନ୍ତୁ ଶାନ୍ତନ ଦାନୀଧର ଯୋଜନ ଦେ । ୭୮ ।
 ବନ୍ଧୁ ପୂଜକ ଉର୍ବରେ ନିୟନ୍ତ୍ର ଦୋଷଣ ।
 ବଣାନୁବନ୍ଧ ପ୍ରମାଣେ ବଦନ୍ତ ତା ଜାଣ ଦେ । ୭୯ ।
 ସମ୍ବଲପୁର ନିକଟ ଲବଙ୍ଗା ଗ୍ରାମରେ ।
 ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲି ଗାଢ଼ ଚୂଡ଼ାୟୁ ଗର୍ଭରେ ଦେ । ୮୦ ।
 ବନ୍ଧୁମାଦରୀ ଦାଢ଼ିଣେ ଏ ଉତ୍ପତ୍ତି ଦେଜ ।
 ଦାନବକୁ ନାମେ ମୋର ଶୁଣି ଗନ୍ତୁ ରୁହ ଦେ । ୮୧ ।
 ଜନ୍ମ ଏକୋଇଶ ସୁଦେ ଶହୁଦ୍ଧ ନାମରେ ।
 ପିୟୁଷଦ ସ୍ବର୍ଗରେ ଜାମ ଦେନେ ମୋରେ ଦେ । ୮୨ ।
 ପିପିଲିକା ଦଂଶନରେ ଶୁଣି ନାମ ଶବ୍ଦ ।
 ବଦାୟ ଦାସ ଏ ନାମ ଅଟେ ଗୁରୁଦତ୍ତ ଦେ । ୮୩ ।
 ଜାନଣ କୃଷ୍ଣ ପଞ୍ଚମୀ ସେ ଗୁରୁବାସରେ ।
 ଜନ୍ମ ହୋଇ ଭ୍ରମୁଅଛୁ ମହାଅରଣ୍ୟରେ ଦେ । ୮୪ ।
 ନବ କୋଟି କର୍ଣ୍ଣାଟ ଉତ୍ତଳ ବର୍ଗପତି ।
 ଗୌଡ଼େଶ୍ବରଭୂଷି ଶେଷ ସେ ସେ ବଳପତି ଦେ । ୮୫ ।
 ଦବନ୍ଧିଂବକର ଅଶ୍ଳୁ ଅନ୍ଧ ସମସ୍ତରୁ ।
 ଜାତକର୍ତ୍ତ ଜଣାଇଲି ଶୁବ ଚକ ଉରୁ ଦେ । ୮୬ ।
 ଅଧମପଣରେ ଏହା ଜଣାଇଲି ଦେଜ ।
 ବାକୁଳ ପ୍ରାୟ ମୋ ଚିତ୍ତ ଅଜ୍ଞାନତା ଖୋଜ ଦେ । ୮୭ ।
 ଦୁର୍ଗୁଣ ମୋ ସଦାକାଳେ ଦୁର୍ଗୁ ସଙ୍ଗେ ଥାଇ ।
 କ୍ଷମା ମାଗୁଅଛୁ ଦୟା ସଙ୍ଗେ ରଖ ଶୁଭ ଦେ । ୮୮ ।
 ଦୁର୍ଗୁ ସଙ୍ଗେ ଥାଇ ସରି ଯାଉ ମୋର ଦନ ।

ଅନ୍ଧାର୍ଥନା ମୋର ଏହା ବୁଝିଲେ ଦେନ ଦେ । ୮୯ ।

ଭବଦାୟ ଦୋଳ ରହିଅଛି ତୁମ୍ଭ ସଙ୍ଗେ ।

କର ଯୋଡ଼ାଜଣାଉଛି ରଖ ଅନୁସାରେ ଦେ । ୯୦ ।

ତୁମ୍ଭ ସଙ୍ଗେ କିତା କର ଦେଖି ପ୍ରେମବାସ ।

ଏକାଗୋଇ ପଦରେ ବନନା କଲ ଶେଷ ଦେ । ୯୧ ।

ଅଧ୍ୟାୟ ସମ୍ପନ୍ନ ଜଣାଇବା କଷ୍ଟା କର ।

କର-ଯୋଡ଼ା ଠିଅ ଦେଉଅଛି ମୁଁ ବଦାସ ଦେ । ୯୨ ।

ଅଶା କର ସ୍ନେହରସୁ ଧର ଝୁଲୁଅଛି ।

ବଦାସ ଦାସ ତୁମ୍ଭର ଗୁଣରେ ରହିଛି ଯେ । ୯୩ ।

—○❧○—

ଅଧ୍ୟାୟଚନ୍ଦ୍ରା ।

ରାଗ କାମୋଦୀ ।

ଅବ୍ୟକ୍ତ ଯାର ଗୁଣ ନ ଥାଇ ଚନ୍ଦ୍ର ବର୍ଣ୍ଣ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶଭୁବନେ ବ୍ୟାପ୍ତ ।
ଅନନ୍ତ ବ୍ରହ୍ମମୂର୍ତ୍ତି ଯୋଗୀ ଧ୍ୟାନ କଲନ୍ତି ଭକ୍ତ ଗୁଣରେ ଥାନ୍ତି
ବ୍ୟସ୍ତ ସେ । ଅଲକ୍ଷ୍ୟ । ଅଖିଳ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରେ ସ୍ଥିତ । ଅଭ୍ୟୁତ୍ଥାନ
ଶୋଭା ଯୁକ୍ତ । ଅନାଦି ରୂପ ସେହି ଅଲେଖ ବ୍ୟବହାର ସେହି ପ୍ରଭୁକୁ
ମନେ ଚନ୍ଦ୍ର । ୧ ।

ଅକାଦି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ତାର ତେଜ ପ୍ରତପ୍ତ ଯା ଅଦେଶେ ଦ୍ରୁମେ
ମାର୍ତ୍ତିକ । ଅକାଶରେ ଅନିଳ ପାତାଳେ ଯା ଚରଣ ଉଦରେ ଶୋଭିତ
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ସେ । ଅଦ୍ରୁମ । ଅମାରୁପରେ ଯେବେ ବରୁ । ସାତାୟାବ
ତାଙ୍କର ଗର୍ବ । ଅପିଣ ମର୍ତ୍ତ୍ୟସ୍ଥରେ ଅବତାର ଯେ ଧରେ ରକ୍ଷା
ଅରକ୍ଷା କରା ସର୍ବ । ୨ ।

ଇତା ରୂପରେ ଥାଇ ଗେଣୁ ରାଗର ବହୁ ସେହି ଗୁଣକୁ ଧ୍ୟାୟି

ରହ । ଇଚ୍ଛା ଜାଣି ସୁଫଳ ଦିଅନ୍ତି ସେ କେବଳ ଶୁଭାଶୁଭ ଚାକ୍ଷ
ଅଭୟ ଯେ । ସୁଜ୍ଞାନର । ଇହଜନ୍ମଟି ଏ ସଂସାର । ଇତ୍ୟାଦି ପୁଣ୍ୟ ମଣ
ସାର । ଇହ ମଣିଲେ ପୁଣ୍ୟ ପରେ ପାଇବ ଦୁଃଖ ବୁଝି ବସିଲେ ଦୁଃଖା-
ଗାର । ୩ ।

ଇହ ମର୍ତ୍ତ୍ୟଭବନେ ଅନେକ ଗୁଣିଗଣେ ବସିଣ ଯୋଗଧାନେ
ରଜି । ଇହ ଲୋକରୁ ପାର ଦେଲେ ସେ ଗୁଣିକର ଦଳେ ସେ
ଯୋଗବଳେ ରଜି ସେ । ଇଚ୍ଛାରୁପେ । ଇଶ୍ବର ପାଇଲେ ସମୀପେ ।
ଏପରି ଯୋଗୀ ପ୍ରଭୁ ଅପେ । ଇହ ସଂସାର ମାୟା ଭେଦ ନାହିଁ ସା
କାୟା ସାର ବଚନେ ମହା କମ୍ପେ ହେ । ୪ ।

ଉପାଦ ମହେଶ୍ବର ଭଜନ୍ତି ସା ପୟୁର ଦୋଇଣ ଯୋଗେଶ୍ବର ସେହି ।
ଉପାସ ଦ୍ରବ କରି କେତେକ ଗପଶୁଣ ଦୁଃଖୀନକୁ ଧରି ରହୁଁସେ ।
ଭବରଲେ । ଉପମା ରହିଛି ଏସ୍ଥଳେ । ଉତ୍ତମରୂପେ ଯେ ବୁଝିଲେ ।
ଉଦାର ବାଟ ସେହି ଅମ୍ବେ ପାଇବୁ କାହିଁ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଅଜ୍ଞାତ ନୋହିଲେ ।

ଉପାସନା କ ଜାଣି କେତେକ ମୁକ୍ତ ପ୍ରାଣି ନାମ ଧରଣ ଦେଲେ
ପାର । ଉପଦ୍ରବ ଦେଖିଲେ ଅସତ କର୍ମସ୍ଥଳେ ନାମ ଅଜ୍ଞାତ ଦେଲେ
ଚାରଦେ । ଚକ୍ରାୟୁଧ । ମାୟାଚକ୍ରେ କଲେ ବନ୍ଧ । ମାୟାମୋହରେ
କରି ଅନ୍ଧ । ଉପାୟୁ କଲେ ଯାହା ଫଳ ଭୁଞ୍ଜିଲେ ତାହା ଧର୍ମଦ୍ବାରରେ ଦଣ୍ଡିତ
ଭେଦ । ୬ ।

ରୂପ ଅନେକ ଦର କର୍ମ ଜାଣି ବିଦର ସକଳ ଘଟେ ନାଶୟୁଗ ।
ରୁଚି ଅରୁଚି ବାଛି ବିଶ୍ବର ନାହିଁ କିଛି ସବୁଠାରେ ବ୍ୟାପିଛି ଜାଣ ହେ
ସୁଜ୍ଞାନରେ । ଅମ୍ବାକୁ ଅମ୍ବା ନାଶ କରେ । ସ୍ବାଭାବିକ ସେ ରୂପ
ଧରେ ॥ ରୂପ ବିବିଧ ରୂପେ ନାଶ ହୁଅଇ ଅପେ ହିଂସାଭିମାନଙ୍କ
ଦେହରେ ହେ ସୁଜ୍ଞାନରେ । ୭ ।

ରୂପ ବର୍ଣ୍ଣିବା ପାଇଁ ନାରଦ ଶାଶା ବାଇ ଅନେକ ରୂପେ ସୂଚି
କଲେ । ରୂପ ନାହିଁ ଯାହାର ନାମ ତା ସଙ୍କେଶ୍ଵର ବୋଲିଣ ଜମ
ଖାନ୍ତି କଲେ ସେ ॥ ଜିହେନ୍ଦ୍ରିୟ । ହୃଦୟେ ହୋଇଲେ ବିସ୍ମୟ ।
ହିପୁରେ ପାଇଣ ଅଭୟ । ରୂପାନନ୍ଦ ସଙ୍ଗରେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶଲେଖରେ
ନାମ ଗାନରେ କାଳ ସ୍ଵୟ ସେ । ୮ ।

ଲେମ୍ବ ବଲେମ୍ବ ଦୁଇ ହିଗୁଣ ଚହିଁ ଥାଇ ପଞ୍ଚ ମହାବୁତ ସେ
ହେଲେ । ଲେମ୍ବ ନାମଟି ଚିତ୍ତ ବଲେମ୍ବ ସେ ଅଚେତ ଚୈତନ୍ୟ
ନାମକୁ ପାଇଲେ ସେ । ଏହା ଦେଖ । ହିଗୁଣ ଚହିଁରେ ସେ ଯୋଗ ।
ସହ ରଜ ତମ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ । ଲୁପ୍ତ ହୋଇଣ ଚହିଁ ବ୍ୟାତା ଜ୍ଞାନ ପାଇ
ଚହିଁରୁ ବେଦ ଏ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ସେ । ୯ ।

ଛୁଟି ରହିଛି ଦେହେ ପଡ଼ଣ ମାୟାମୋହେ ଦେଖି ନ ପାଇ ହୁଅ
ବାୟା । ଲୁପ୍ତ ହୋଇଣ ବ୍ରହ୍ମା ବୋଲୁ ଏ ବିଶ୍ଵକର୍ମା ଚହିଁରୁ ସର୍ଜନା ଏ
କାୟା ହେ । ରୁଧଜନେ । ଯଦି ବୁଝିବ ଅସ୍ଵଜାନେ । ସମସ୍ତେ ଛନ୍ତି
ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ । ଲୁପ୍ତ ହୋଇଣ ଏଥୁ ଯଦି ପାରବ ଦେଖି ହିପୁର ଇଶ
ସନ୍ନିଧାନେ ହେ । ୧୦ ।

ଏହି ନର ଦେହରେ ପଡ଼ ମାୟାମୋହରେ ସମସ୍ତେ ହୋଇଛନ୍ତି
ଠୁଳ । ଏହା ବୁଝି ବସିଲେ ଦେଖ ହୃଦୟସ୍ଥଳେ ବାସୁକୀ ଯେଟି ପାଦ
ମୂଳ ସେ । ପାତାଳ ସେ । କଟି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ଚହିଁ ଖଣ୍ଡ । କଟିଠାରୁ
ମର୍ଦ୍ଦ୍ୟରୁ ହେତ । ଏହି ସେ କଣ ଦେଖ ଚହିଁ ସ୍ଵର୍ଗ ପ୍ରକାଶ ହିପୁର
କରି ଏହା ଖୋଜ । ୧୧ ।

ଅନ୍ୟ ନ ଥାଇ କିଛି ସବୁ ପୂର ରହିଛି ଯାହା ଶୁଦ୍ଧ ବାହା ଦେଖ ।
ଅଲ ନର ଦେହରେ ବୁଝି ନ ପାରବାରେ ମିଥ୍ୟାରେ ହୋଇଛି
ବିମୁଖ । ହେ ରୁଧଜନେ । ବର୍ଣ୍ଣିବାକୁ ମୁଁ କି ଶକ୍ତିନେ । ମହାମୁକ ତ୍ରମେ

ଅଜ୍ଞାନେ । ନବନ ଥାଇ ଯାରେ ବ୍ରହ୍ମାଦି ବେଦସ୍ତରେ ବର୍ଣ୍ଣି ତ୍ରୁମୁଥାନ୍ତି
ଗହନେ ହେ । ୧୬ ।

ଓଁକାର ପଦ ସେହି ସାକ୍ଷୀରେ ପଦ ସେହି ତେଣୁ ମନ୍ତ୍ର ଅନ୍ୟରେ
ଥାଏ । ଓଁକାର ପଦ ଧରି ଶବ୍ଦ ନାଦ ହିଁ ପୁଣ୍ୟ ବେଦବାଦ୍ୟରେ ଶୋଭା
ପାଏ । ଦେ ବୁଧଜନେ । ଓଁକାର ଥାଏ ଯୋଗ ଧନାନେ । ଋଷିମାନଙ୍କ
ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନେ । ଓଁକାରୁ ବେଦ ଦେଲେ ଶବ୍ଦନାଦ ପୂରିଲେ ପ୍ରକାଶେ ଚତୁଦ
ଭୁବନେ ହେ ବୁଧଜନେ । ୧୭ ।

ଔଷଧାଦି ନ ଥିଲେ ଉଦନ୍ତ କି ଏ ସ୍ତ୍ରୁଲେ ବିଘ୍ନର ସ୍ବହୃଦୟମୁଳେ ।
ଔଷଧ ବୋଲି ବୃକ୍ଷ ଅଦି ଦେଖ ପ୍ରବନ୍ଧ ବିଧିତା ସର୍ଜନାକୁ କଲେ ।
ସେ ପସ୍ତାଚରେ । ଜୀବାଦି ଜାତି ଏ ସଂସାରେ । ଏହା ଦେଖ ଭାଗବ-
ତରେ । ଔଷଧାଳିୟ ବୋଲି ଏହିଟି ମହୁଅଳା ସଂସାରେ କ୍ଳେରୁଛ
ବିଦିତ । ୧୮ ।

ନିସଂହାର ଯେ କର ପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ରହ୍ମ ପ୍ରସରି ସଂସାରେ ଯେହୁ ଅବଗର ।
ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ପୁରୁଷ ସକଳ ଦତ୍ତେ ବାସ ତାକୁ ପୁରଣ ହୃଦେ କର ହେ
ବୁଧଜନେ । ସ୍ବରବର୍ଣ୍ଣରେ ଗୀତ ଯୋଡ଼ । ମାୟା ଅରଣ୍ୟେ ମୁହଁ ପଡ଼ି ।
ଅଳିତ କଲି ଏହା ବୁଝି ନ ପାରି ତାହା ମାୟାସାଗରେ ଅଛି ଜଡ଼
ହେ । ୧୯ ।

ଅକାରଣେ ମୋ ଜୀବ ନିଷ୍ଠେ ବାହାରି ଯିବ ନ ପାଇବ କିଛିହୁଁ
ଠାବ । ଅନ୍ତଃକରଣେ ମୋର କିଛି ନାହିଁ ବିଘ୍ନର ଯାହା କରୁଣା ତାଙ୍କ
ହେବ ହେ । ବନ୍ଧନେ । ମୋର ଗୁହାରି ଏବେ ଶୁଣ । ଦୋଷଥିଲେ
ଦୋଷ ନ ଘେନ । ଅଜ୍ଞାନ ମୂର୍ଖ ମୁହଁ ବଛ ଜାଣଇ ନାହିଁ ବହାସ
ଦାସର ଜଣାଣ ହେ । ୨୦ ।

କୃଷ୍ଣସୁବ । ରାଗ ରାମକେଶ ।
 ଭଜ ବ୍ରଜସୁର ମଣ୍ଡନ ତାଙ୍କ ଖାତ୍ତି କଲାପ ।
 ସମସ୍ତ ପାପ ନାଶକାରୀ ଶକ୍ତିକୁ ରବିତାପ । ୧ ।
 ସବୁ ଜୀବ ତୋଷ ଦାୟକ ଏହା ସେ କାରୁଣ୍ୟ ।
 ସବୁ ଦେବତା ସେହି ଜାଣ ପ୍ରଭୁ ନନନନନ । ୨ ।
 ଶୋଭିତ କଟିଚଟ ପୀତପଦ୍ମ କାନ୍ଦେଣୀ ରଜେ ।
 କୁସୁମ ଗୁଚ୍ଛ ଭୂପରେ ଶୋଭିତ ହୋଇ ସାଜେ । ୩ ।
 ସୁନ୍ଦର ନାଦ ସ୍ଵର ବେଶୁ ବନ୍ଧୀ ଶୋଭିତ ଥାଇ ।
 କନ୍ଦର୍ପ ସାଗର ସେ ହରି ରଞ୍ଜେ ଗୋପୀକୁ ମୋହି । ୪ ।
 ନମସ୍ତେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ନାଗର ମନେଙ୍କୁ ଗନ୍ଧଦନ୍ତ ।
 ବିଶାଳ ଶୋଭିତ ଜୟନ ସବୁ ଜୀବ କରତା । ୫ ।
 ଗୋପୀକୁ ଦୈର୍ଘ୍ୟ ଦାୟକ ପଦ୍ମଲେଖନ ହରି ।
 ଦନ୍ତାଶ୍ରେ ବିନ୍ଦୁ ପ୍ରମାଣେ ସେ ସୁଧୀ ଧାରଣ କୁରି । ୬ ।
 ପୁର ପୁରାଣେ ସେ ଯା କାତ୍ତି ଲେଖାଦରେ ବିଜ୍ଞାନ ।
 ଶତୀନାଦା ମତ ହରିରେ ସାକ୍ଷୀବେ କରନାଥ । ୭ ।
 ନମସ୍ତେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମୁରରୀ ଦୁଷ୍ଟକୁ କଲ ହତ ।
 ମକର କୁଣ୍ଡଳ ଗଣ୍ଡରେ ଚେଟରୁପ ଅନନ୍ତ । ୮ ।
 ବ୍ରଜାଙ୍ଗନାଙ୍କର ବନ୍ଧବ ନମସ୍ତେ କୃଷ୍ଣ ମୁଖି ।
 ଅମ୍ଭକୁ ସେ ପ୍ରଭୁ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ କାହୁଁ ପାଇବୁଁ ଗଢ । ୯ ।
 ବାଳ କାଳେ ମାୟାଧର ସେ ମାୟାସୁବ ବିସ୍ତାରି ।
 ମୃତ୍ତିକା ରକ୍ଷଣେ ମାତାକୁ ଦେଖାଇଲେ ଶି ପୁଣି । ୧୦ ।
 କି କହିବି କୃଷ୍ଣ ଚରିତ ବେଦ ଅଗମ୍ୟ ମୁଖି ।
 ମାୟା ଦେଖାଇବାପାଇଁ ସେ କୋପ କାନ୍ତି ବଦନ୍ତି । ୧୧ ।

ଯଶୋଦାଙ୍କ ଅଗେ ଭେଜୋକ୍ତି ଗୁଣନ୍ତେ ସେ ଶ୍ରୀହରି ।
 ମନ୍ଥନ ଦଣ୍ଡରେ ବାଜିଲେ ଯଶୋଦା ହୋଧ କରି । ୧୬ ।
 ବନ୍ଧା ଯିବା କାଳେ ଦେଖିଲେ କୃଷ୍ଣ ଅଭୁତ ବାୟା ।
 ଶୁଭିଣ ଦେଲେ ତାହାକୁ ସେ ଗୁହ୍ୟ ବିଚିତ୍ର ମାୟା । ୧୭ ।
 ନମସ୍ତେ ସେ ନନ ଯଶୋଦା ନମସ୍ତେ ରଗବାନ ।
 ନମସ୍ତେ ସେ ବୃନ୍ଦାବନ ଯେ ସଙ୍କେତ ଭୂମି ସ୍ଥାନ । ୧୮ ।
 ନବକାଳେ ଗୋପନାଗର ଗରୁଡ଼ ଧ୍ବଜ ହରି ।
 ଜବମାୟା ପ୍ରକାଶିଣ ସେ ଦେଲି କର୍ତ୍ତା ମୁଷରି । ୧୯ ।
 ସଂସାର ସାଗର ମଧ୍ୟରେ ସୁନ୍ଦରରୂପ ଶୋଭା ।
 ରଜେ ବ୍ରଜସୁର ମନ୍ଦର ଧସ୍ତ ଅଗମ୍ୟ ଲୋଭ । ୨୦ ।
 ସଦା ସବଦା ତୋ ପାଦରେ କରୁବାକୁ ନିବାସ ।
 ମୋ ହୃଦୟେ ଏହା ବଢ଼ିଛି ରହୁ ମୋର ମାନସ । ୨୧ ।
 ସମସ୍ତ ଗୋପ ନାଗର ଦେ ବ୍ରଜାଙ୍ଗନା ମୋହନ ।
 ନମାମି ଦେ କୁଞ୍ଜବିହାରି ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଶୋଭାବନ । ୨୨ ।
 ଏକାଦଶ ରବି ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗେ ଭେଜକଥ ବସ୍ତ୍ରାୟ ।
 ନିତି ନବ ନବ ରୂପରେ ନନ୍ଦଙ୍କ ଶୋଷ କାୟ । ୨୩ ।
 ଶୁଣାକର ସୁଖାକର ଦେ କୃପାକର ଭୋ ସ୍ବାମି ।
 ସୁରସୁର ଶୁଭଦାୟକ ସାକ୍ଷୀତେ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ । ୨୪ ।
 ନମାମି ଗୋପତାୟକ ଦେ ସବଦୋଷ ନାଶକ ।
 ସର୍ବ ଐଶ୍ବର୍ଯ୍ୟ ଦାୟକ ଦେ ରକ୍ତଗଣ ରକ୍ଷକ । ୨୫ ।
 ନମସ୍ତେ କୃଷ୍ଣପ୍ରେମ ମୂର୍ତ୍ତି ଲଳସା ପୂର୍ଣ୍ଣକାର ।
 ଗୋପୀନାଥ ପ୍ରଭୁ ଦୋଇଣ ଗୋପୀଙ୍କ ହୃଦକାଶ । ୨୬ ।
 ନିଷାମ ସକାମ ଦାୟକ ସଜଳେ ସୁଲେ ପ୍ରିୟ ।

ଦଗନ୍ତସୁନ୍ଦର ମୁରଦ ପଞ୍ଚସାୟନ ଗାଉଁ । ୧୩ ।
 ଉଡ଼ାଇଣ ବେଶୁ ନାଦରେ ଦେଖାଇଣ ବହୁତ ।
 ରବ ଉରବ ତାରକ ଦେ ଦେଖାଅ ବହୁ ଜେନା । ୧୪ ।
 ସଂସାର କାରଣ ପାଇଁକ ସଂଶୋଦା ଗର୍ଭୁ ନାତ ।
 ବାଳ କୀଡ଼ାରେ ଦୁଗ୍ଧଭେଷ୍ୟ ଦେଖାଇଛ ଅଭୁତ । ୧୫ ।
 ମାୟା ପ୍ରଭୁର ବଦନ୍ତରେ ମୁଗ୍ଧକଲ ଗୋପୀକୁ ।
 ମନୋଜ୍ଞ ବାମନା ଯା କଲେ ଦେଇଅଛ ଗାହାକୁ । ୧୬ ।
 ନମସ୍ତେ ଦୁଗ୍ଧଭେଷ୍ୟ କରୁ ବୃନ୍ଦାବନ ବହାର ।
 ନିବୋଧ ଦୋଇଣ ସଂସାରେ ଶୁଷି ଯାଉଛ ଦୂର । ୧୭ ।
 ସଂସାରଗ୍ନିରେ ଦଗ୍ଧହୋଇ ଛନ୍ଦ ବହୁ ଜୀବନ ।
 ଭୁବେ ଲେଖେ ହେଲେ ନ ପାରେ ନାମ ଦରି ସୁରଣ । ୧୮ ।
 ତଥାତ ବୃକ୍ଷସହ କଥାରେ ମମ ହୃଦୟ ବାସ ।
 ରକ୍ତ ସନ୍ତାନରେ ମାଗୁଛ କରିଅଛ ମୁଁ ଅଶ । ୧୯ ।
 ସେହୁ କୃପା ମୁଁ ଯେ ପାଇଣ ଦର୍ମ ଦଶାକୁ ଧରି ।
 କାଟିବ ଏ ରବ ଜଞ୍ଜାଳ ଦୁମ୍ଭ ପାଦକୁ ସୁର । ୨୦ ।
 ହରିମନ୍ଦିରତା ଶୋକେ ବସୁଣର କପାଳେ ।
 କଉସୁରମାଳ ଶୋଭିତ ଯାହାର ବସସ୍ଥଳେ । ୨୧ ।
 ନାସାରେ ଗଜମୁକୁତାର ବସଅଣି ଝଟକେ ।
 କରରେ କଙ୍କଣ ବିରାଜେ ବସିଥାଇ ଛଟକେ । ୨୨ ।
 ମଳୟତନନୀ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗେ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଶୋଭୁ ପୁଞ୍ଜ ।
 କଣ୍ଠେ ମୁକ୍ତାମାଳ ରହିଛ ଅବର ରୁଞ୍ଜ ଗୁଞ୍ଜ । ୨୩ ।
 ଗୋପ ନାୟିକା ତରୁଦିଗେ ବେଢ଼ି ରହିଣଛନ୍ତି ।
 ବଥୁମଧ୍ୟେ କୃଷ୍ଣ ବିଜୟେ ଉଡ଼ାଇ ଶୋଭା ଖାଉଁ । ୨୪ ।

ସେହୁରୂପ ଗୁହଁ ରହୁଛ ନରି ହୃଦୟକାସ ।

ସନ୍ଦେହ ବୁଝିଲନ ବୋଲ ହୁଏ ବହାସା ଦାସ । ୩୫ ।

ମଦ ।

ସମ । ରସକୋଇଲା । ୩

ଭାବନ ଦେ ବୃକ୍ଷ କୋହୁ ଉଚ୍ଚର । ଯାହା ଗୁହଁର ଏ ମାୟା
ଭବନ । ବସୁଧା କୋହୁଣ ଭାବ ପ୍ରକାଶ । ଅମୂଲ୍ୟ ହୃଦୟ ନ କର
ନାଶ ସେ । ଭଜ ସେ ଜଗତ ଉପ ସେ । ଯାହୁ ଭଜରେ ସଂସାରୁ
ମୋକ୍ଷ ଦେବ ପଥ ସେହି ପ୍ରେମ ରସ ସେ । ୧ ।

ଅନିବ୍ୟ ସଂସାର ହୃଦୟ ଧରି । ମଦନ ପ୍ରେମରେ ହୋଇଣ ଗାରି ।
ଦ୍ରୁମୁଦ୍ର ଏହି ବଦା ସଦାସା । ଏହା ସର୍ଜନା କରୁଁ ଯେଉଁ ହୃଦ୍ରେ ସେ ।
ତାଙ୍କ ଦେଖ ନେତ୍ର ତେରି ସେ । କେମନ୍ତେ ଏ ମାୟା ବସ୍ତ୍ରର କାରକ
ବସରି ସେ କାନ୍ତିଗିରି ସେ । ୨ ।

ମବାକରେ ସବେ ହୋଇଲେ ମଦ । ବାମନା ଚରଣେ ଦ୍ରୁମର
ଚିତ୍ତ । ବୁଝି ନ ପାରିଲା ଯାହା ସେହୁର । ବୁଝାରେ ବାଳ କରୁଥାଉଁ
ଦୃଢ଼ ସେ । ଭାବ ସେ ଯାହା ଉଚ୍ଚର ଯଥା । ଭବଦାସ ବୋଲ ଦ୍ରୁମ
ସଙ୍ଗେ ଥାଇ ଦ୍ରୁମୁଦ୍ର ମୁହଁ ନିରବ ସେ । ୩ ।

ଭାବନ ରେ ଯାହା ଦେଲା ପ୍ରକାଶ । ଗାହାଜଣାଉଛ ମୁଁ କୁମୁଦାଶ ।
ସୁଜ୍ଞାନନେ ନ ଧରିବ ଯେ ଦୋଷ । ପ୍ରଭୁ ପାଦ ପଦ୍ମେ କରିଣ ଅଶ
ସେ । କରିଛ ଏହା ମୁଁ ଭାବ ସେ । ନୁହଇ କୋବଦ ଅଟଇ ନିବୋଧ
ପ୍ରଭୁ କଲେ ଯାହା ଦୃଶ୍ୟ । ୪ ।

ହିଁ ଶୁଣରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଏହି ସଂସାର । ହିଁ ବଧରେ ଜୀବାଦ ସେ ଅକା-
ର । ଜୀବାଦ ମଧ୍ୟେ ସେ ମାନବ ସାର । ମାନବ ଦାନବ ଦୁଇ ପ୍ରକାର

ସେ । ଭାଷଣ କରୁଁ ଇନ୍ଦ୍ର । ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ସାମିଲନ ସାମାଜିକ ସାମର୍ଥ୍ୟ,
ସେବଣ ନର ସେ । * ।

ସେ ନର ମାନବ ବୋଲି ଜାଣିବ । ଅବର ଦାବବର ଦେଖ
ଭୁବ । ସାହାସ ସାହାସିକ ସେ ଦେଖିବ । କଠିକତା ହୃଦୟ ସର
ଥୁବ ସେ । କଟୁ ଛୁଟିଲ ଯା ଗିର ସେ । କୁଟଳାତ ବଥା ବହୁ ଦବ
ବଥା ସେହି ଦାନବ ଏ ରବ ସେ । ୬ ।

ଧର୍ମ ଦାଣ୍ଡ ମାନବଙ୍କ ଏ ପୁର । ଧାରଣ କାରଣ ଦୁରପ୍ରହାର । କାରଣ
ପଥରେ ସେବଣ ନର । ଗମିବ ଯାଇ ପଦ୍ମବଦନର ସେ । ଲେଖ
ରସ ସ୍ପେଷ ଶୁଦ୍ଧି ସେ । ଗୀତ ପୁନର୍ଜନ୍ମ ନ ପାଇବା ଲେଖି ସଂସାର
ବସୟ ଏହି ସେ । ୭ ।

ଶ୍ରୀଦରଶନେ ଲଗାଇ ଧ୍ୟାନ । ଯୋଗ ବଳେ ସେ ଦେଖିବେ
ଭୁବନ । ମହାନଜ ଜାଣିବ ସେହି ଜନ । ମହାନଜ ଭୁବ ଅପଣା ମନ
ସେ । ମହାତ୍ମା ସମାଧି ଶୁଣ ସେ । ଅବର ମାନବ ଧାରଣ ଦାଣ୍ଡରେ
ଗମିବା କହୁଛୁ ଶୁଣ ସେ । ୮ ।

ବଦନ୍ତ ହୋଇବ ପ୍ରେମ ରଙ୍ଗରେ । ବିଶ୍ୱାସ ଦେବ ସ୍ୱଚ୍ଛଳ
ଧର୍ମରେ । ବିଜ୍ଞାନ ଭୁବ ବ୍ରମେବ୍ ସଂସାରେ । ସମାଧି ନ ଥାଇ ପରିବାର-
ରେ ସେ । ସତ୍ୟରେ ସେ ସମ୍ପାଦକ ସେ । ସଦାଶିବ ହୋଇ ସତ୍ୟ ଶୁଣ
ବହୁ ଅନନ୍ଦ କହୋଇ ଜାତ ସେ । ୯ ।

ସତ ରଜ ତମ ହିରଣ୍ୟ ଖଳତ । ସେହି ହିରଣ୍ୟକୁ ଜନ ଏ ଜାତ ।
ପ୍ରକାଶ କରୁଛୁ ଯା ଦେଇ ଜାତ ହୁଏ ଜନେ ବୁଝ ହୃଦୟଗତ ସେ ।
ମୁଁ ଅଟେ ବାଳକ ଦୁକ ସେ । ଅବଶ ସଂସାର କଳ ହେ ପାରିବ
ବେଦାଦରେ ଯାହା ଦୁକ ସେ । ୧୦ ।

ଭୁବରେ ଯାହା ମୁଁ ବୁଝୁଥୁ । ଦୁର୍ଗୁଣଗତରେ ଯାହା କହୁଛୁ ।
ସତଶୁଣନ୍ତୁ ସେ ନର ଜନ୍ମକ । କାରଣ ପଥକୁ ସେହି ଚାହିଁବ ସେ ।

ଭଜଗୁଣେ ଯେହୁ ଜାତ ଯେ ମାନବ ବୋଲଣ ଚାହାନ୍ତି ଜାଣିବ ପ୍ରେମ-
ଗୁଣ ତା ଗୁଣିତ ଯେ । ୧୧ ।

ତମଗୁଣେ ଜାତ ଯେତେ ମନୁଷ୍ୟ । ଦାନବ ଶିୟାରେ ତାଙ୍କ
ମାନସ । ସନ୍ତତରେ ତାଙ୍କ ହୃଦୟ ବାସ । ସାହାସ ଉଦ୍ଦିଗ୍ଧ ବହୁଣ,
ସ୍ବେଷ ଯେ । ଦେଉଥାନ୍ତି ସେ ପ୍ରକାଶ ଯେ । ବଧ ବଧାନ ସଦଳ ଦୂର
କରି ବଡ଼ମୁନ ଗୁଣେ ଅଶ ଯେ । ୧୨ ।

ଏହିପରି ମାନବଙ୍କ ବଧାନ । ହେଁରେ ପ୍ରକାଶିତ ନାଦାବର୍ଣ୍ଣ ।
ଦ୍ରାଘିଣ ସନ୍ଧିୟୁ ବୈଷ୍ୟ ଶୁଦ୍ରେଣ । ପରତ ଦାସ ଗୁଣାଳ ସେ ପୁଣ
ଯେ । ବବଧ ଭୁଲେ ସଞ୍ଚିତ ଯେ । ବେଦପଦ ଏହା ଲିଖଣ କରତା
ହୁଏବ ଦୋର ଗୁଣିତ ଯେ । ୧୩ ।

ଏଥୁଉତ୍ତରୁ ମୁଁ ଜଣାଏ ପୁଣ । ଦେଖ ଏ ସଂସାର ଅନ୍ଧନ ବନ ।
ବଚସ ଶରୀର ଏହା ପାତଣ । ଦେଖାଅ ଗର୍ଭି ଯାହା ସେ ଶୋଭନ
ଯେ । ଶୋଭୁନୁରାବ ନଳତା ଯେ । ଏହା ସେ ଗୁଣିଣ ଶୋଭିତରେ
ପୁଣ ଧାୟୁ ଯେ ସେ ଅଧିଷ୍ଠିତା ଯେ । ୧୪ ।

ଭୁଲ ଧର୍ମିନୁଯାୟୀ ସେ କମଳ । ମନୁ ବ୍ୟାସାଦଙ୍କ ଦେଖ ପୁରଣ ।
ପାରଦର୍ଶୀ ହୋଇ ଦେଖ ଭୁବନ । ପ୍ରେମରସପୁର ହୃଦେ ବହୁଣଯେ ।
ଇଚ୍ଛାଅନୁଯାୟୀ ମଦ ଯେ । ଯିଉଣ ସଂସାର ଗୁଣିଣ ଦେ ରୂପେ ବାଟ
ଏ ରବ ବଶାଦ ଯେ । ୧୫ ।

ମଦ ଯେତେ ଅଂଶେ ହୋଇଛି ସ୍ଥିତ । ଚାହା ବହୁଛୁ ମୁଁ
ଭୁମ୍ଭ ଅନ୍ତତ । ଉତ୍ତମ ମଧ୍ୟମ କନିଷ୍ଠ ଖ୍ୟାତ । ସଂସାରରେ ଚାହା ଅଛି
ବଦତ ଯେ । ଶୁଣ ସେ ମଦ ଲିଖଣ ଯେ । ପ୍ରକାଶିତ କତି କହୁ
ତା ପୁଣି ଭବ ଗୁଣି ଅମୃତାନ ଯେ । ୧୬ ।

ବାରୁଣୀ ପ୍ରସୁତ ଯନ୍ତକୁ ଦେଖ । ଚାହା ସଙ୍ଗେ ଏହି ହୃଦୟ ରଖ ।
ସାରିକ୍ୟ କର୍ମ ସ୍ଥିତ ଯେଉଁ ଲୋକ । ଦୂରିରସମଦ ଗୁଣିତ ରଖ ଯେ ।

ମଧୁବୃତ୍ତ କେବଳ ଯେ । ସ୍ବୟଂ ନାଗସୁଗ ଦର୍ଶନୋଲ୍ଲ ଜାଣ
ଦୃଢ଼ିରାସ ମଦ ଦେଖ ଯେ । ୧୭ ।

ମଧୁସୂଦନ ପାଦ ବୃଷ ପୁଣ । ଧର୍ମ ସାର ମୂଳ ସେ ବିରାଜଣ । ଦେବ
ଗଦାର ସୁନ ବୋଲି ଜାଣ । ପୁରାଣ ଶାସ୍ତ୍ର ରହିଛି ଦୋରଣ ଯେ
ଯଦ୍ବ ସେ ଦେଇ ଲୁପ୍ତମ ଯେ । ସେ ଲୁପ୍ତମରୁ ଏ ମଦକୁ ଇଥଣ ସାର
ମାଦକ ବସମ ଯେ । ୧୮ ।

ସେ ମଦ ଅଶ୍ରୟଦାୟ ଦୋରଣ । ଶିବ ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ ସେ ରକ୍ଷି-
ଗଣ । ମହାନନ୍ଦ ଧ୍ୟାୟେ ପିଅନ୍ତି ପୁଣ । ଦୋର ରହିଲେ ସେ ଚକ୍ତ
ବିଜ୍ଞାନ ସେ । ଯୋଗ ବର୍ମ ଜ୍ଞାନ ଦରି ଯେ । ଅକ୍ଷୟ ଦୋରଣ ରହି-
ଲେ ସେ ପୁଣ ସେହି ବୃଷମୂଳ ଧରି ଯେ । ୧୯ ।

ସଂସାରସୁଧା ବୃଷା ଦୂର ମଣି । ଯୁକ୍ତି ସଙ୍ଗେ ବକ୍ତିନୀକୁ ଅଣି,
ମୁକୁନ୍ଦଖଣ୍ଡ ଚହିଁ ଦେଇ ପୁଣି । ଶାନ୍ତି ଦା ସଂସା ମିଶାଇ ତା ଘେନି ସେ,
ଦୃଢ଼ି ତା ସମର୍ପିଲେ ଯେ । ପିଇଣ ସେ ଜଳ ଖାଇ ମୋକ୍ଷ
ପଳ ଚରକାଳକୁ ଚାହିଁଲେ ଯେ । ୨୦ ।

ମାନ ଅଭିମାନ ମୁଗକୁ ମାରି । ମାଂସ ପଦ୍ମ ଦରନ୍ତି ସେ ବିରୁଦ୍ଧ,
ଉପକାର ଦୃଢ଼ଅଦ ଦଳିବା । ମରି ମସଲ ଚହିଁ ସଙ୍ଗେ ବେଦ ଯେ ।
ଗରୁଡ଼ବଣ ସେ ଦେଇ ଯେ । ଅନନ୍ଦେ ରୁଷନ୍ତି ଦୃଢ଼ି ଧ୍ୟାନେ
ପ୍ରେମେ ବିଶଦେବ ଚାହିଁ ଯେ । ୨୧ ।

ଲଜ୍ଜା ପଦାର୍ଥରେ ବର୍ମ ପିଅନ୍ତି । ଚାହିଁ ଦେଖିଲେ ସେ ସଂସାର-
ସାଜ । ମନକୁସୁମ ସୁବାସ ଦାୟକ । ଏହା ହୃଦୟେ ବସିଣ ବିବେକ ଯେ
ରକ୍ତିଣ ରହିଲେ ସେହି ଯେ । ସେହି ଜଗଦାତ୍ମନ୍ ବ୍ରହ୍ମ ନିରୁପଣ
ଅମ୍ବେ ପାଇବା ଯେ ଚାହିଁ ଯେ । ୨୨ ।

ସେହି ଦୂର ପଦ ପାଇବା ପାଇଁ । ବ୍ରହ୍ମାଦ ଖୋଜନ୍ତି ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ ।
ନାରଦେ ଖୋଜିଣ ସୁବଚ ଦୋର । ନୃସିଂହଲେ ବାଣୀନାଦ ବଜାଇ
ସେ । ତୁମ୍ଭେଲେ ହିସୁର ମସ୍ତା ସେ । ଅମ୍ଭେ ଚନ୍ଦ୍ରଲେ ବ ଦେବ ଏହି-
ସୁଲେ ବୁଆରେ ଦେଉଛୁ ଦହି ସେ । ୨୩ ।

ଏଥୁ ଉତ୍ତରୁ ମୁଁ ହିଙ୍ଗସୁ ମଦ । ବର୍ତ୍ତନା କରଇଁ ଶୁଣ ଦୋହଦ ।
ତାମ ତାର ଅଟଇ ମାୟାମଦ । କେମନ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦେଲ ସେ ରେଦ
ସେ । ମାଦକ ଯାହା ଅରେଦ ସେ । ସେହି ମଦ ପିଇଣ ସେ ସଦା-
କାଳେ ଲଭୁଥାଅ ସୁଖ ବୋଧ ସେ । ୨୪ ।

ମଧୁକା ନାମକ ବୃକ୍ଷକୁ ଦେଖ । ସଂସାର ଯା ମୂଳ ଦେଖ ପ୍ରବକ୍ଷ ।
ସଂସାରସୁଖ ଶୋଭା ଯା ଅଲେଖ । ସଂସେବ ସଂସୃଷ୍ଟି ଶାଖାକୁ ଯୋଖ
ସେ । ସଂକଳ୍ପ ଅନ୍ତରୁପମ ସେ । ଏ କୁସୁମରୁ ଏ ମଦଞ୍ଜୁ ଇଥଣ
ମାଦକ ଯା ଅନୁପମ ସେ । ୨୫ ।

ମଧୁ ପ୍ରସ୍ତୁତେ ଯଦ୍ବାଦ ସେତେକ । ସର୍ଜନାରୁ ବେଦପତ୍ର ନାୟକ ।
ଗୁଣସ ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ । ମାୟାମଦ ତାହା ଦେବାର ଧ୍ୟାୟେ ସେ ।
ଜଗତ ବସୟୁ ଲସି ସେ । ବାସୁଦେବ ମଦ ଇଥଣ କରତା ଜଗତ୍
ଜ୍ୟୋତି କର୍ମ ଦେଖି ସେ । ୨୬ ।

ଜଗତ ପାଶ ଉତ୍ତ୍ରିଷିତ ସେ କଲେ । ପାଶ ଜାଣି ମଦ ଗୁଳ୍ମ
ବସିଲେ । ଲେଉ ଲଜକ ସେ ତହିଁ ଶଖିଲେ । ଅଗମ ଅଗ୍ନି ତହିଁ
ଲଗାଇଲେ ସେ । ଦାବାଗ୍ନି ସେ ପ୍ରଜ୍ଜ୍ୱଳିତ ସେ । ଶୋକ, ମୋହ,
ଜଳ ତହିଁ ପୁସାଇଲେ ଗୁଳ୍ମ ତହିଁ ସେ ଅନନ୍ତ ସେ । ୨୭ ।

ସଂକଳ୍ପ ଅନ୍ତ ତହିଁ ପୁସାଇଲେ । ମାୟାବା ମଦ ତହିଁ ଜାତ କଲେ ।
ସେ ମଦ ସୁମନାଦେବାକୁ ଧାୟି । ହେହରସ ପ୍ରୀତିଦରେ ମିଶାଇ ସେ ।
ପ୍ରିୟମାଣ ମଦ ଦେଲ ସେ । ବସବର୍ମା ବୁଦାୟା ସେ ଗଢ଼ିଥିବା ଶୁକ୍ତି-
ଯାହେ ଲଖାଗଲା ସେ । ୨୮ ।

ମଦକରସ ପ୍ରେମ ମିଶାଇଲେ । ବାସନା ଚନ୍ଦ୍ରଶିଳା ବୁମଣ୍ଡଳେ ।
ସେହି ମଦ ବାସନା ସେ ବସର । ମୋହୁତ କରେ ମାୟାମୂର୍ତ୍ତି ଧର,
ସେ । ଧନ୍ୟ ସେ ରୂପ ବଚନ ସେ । ମାୟାସାଗର ତହୁଁ ସେ ପକ୍ଷତରଙ୍ଗ
ଗୁହଁ ଦେଖ ନିଜ ଘଟ ସେ । ୩୦ ।

ବରପତକାଞ୍ଚ ସେ ବାସୁଦେବ । ଚରଣର ଚଣାଘରେ ବୁଦେବ ।
ଗୁଣି ବାୟୁ ଦେଲେ ସେ ପ୍ରଜାପତି । ତୁମେ ଗଲ ତାଙ୍କ ହୃଦୟ ଗଭୀର,
ବହୁଳର ବକାସର ସେ । ମାୟା ରସେ ମତି ଜ୍ଞାନ ଗଲ ଦୃଢ଼ ଘଟ
ସଜ୍ଜିନୀରେ ତୁମ୍ଭେ ସେ । ୩୧ ।

ବରହ ଦେଖି ହୋଇଲେ ସେ ଗୋଷ । ବାସୁଦେବ ତହୁଁ କରନ୍ତି
ଭାଷ । ଯିଅ ଶିବ ଏହି ସେ ମାୟାରସ । ମହେଶ କରଲେ ତହୁଁ ରେ
ଦାସ ସେ । କରନ୍ତି ଏହା ପ୍ରକାଶ ସେ । ବରସ ମଦକୁ ବ ପିଇଁ ସେ
ଅମ୍ବେ ହରିମଦରସେ ଅଶ ସେ । ୩୨ ।

ମାନବଙ୍କ ପାଇଁ ଏ ମଦ ଖ୍ୟାତ । ଏହା ଖାଇ ରକ୍ତବେ ଅନନ୍ତ ।
ମାୟାମଦରେ ସେ ଦେବେ ମୋହିତ । ଅନନ୍ଦକହୋଇ ହୃଦୟଗତ
ସେ । ପ୍ରେମରେ ଦେବେ ରାବର ସେ । ସଂସାର ବସୟ ଗୁହଁ ଶ
ଅସୟ ତୁମ୍ଭ ସଙ୍ଗେ ପରପତ ସେ । ୩୩ ।

ପ୍ରାପଣିକ ହୋଇଣ ତୁମ୍ଭେ ଆଥ । ଜ୍ଞାନ ଦାସ ତହିଁ ନାଳଣ ଦଳ ।
ଶିବ ଏହା କହି ହୋଇଲେ ତୁଳ । ବାସୁଦେବ କହୁଅଛନ୍ତି ପୁଣି ସେ ।
ଅମ୍ବେ ରହିବୁଁ ସେ ସ୍ଥାନ ସେ । ବ୍ରହ୍ମାଦି ଅବ ର ସେବେ ଦେବଗଣ
ହୋଇ ପାରବରକ ଭବ ସେ । ୩୪ ।

ଶବର ଦୃଷ୍ଟିତ ହୋଇ କହିଲେ । ଦୁର୍ଗାବେଶ ତବ ଚରଣତଳେ ।
ଦେବ ମାନବେ ସେ ସତଗତର । ସମସ୍ତେ ତୁମ୍ଭର ପାଦ ବନ୍ଧର ସେ ।
ତମୋଦ୍ଭୁତ ହେ ମାୟାଧର ହେ । ମାୟା ପ୍ରକାଶିଣ ସଂସାର ସୁଧଅ
ପୁଣି ହୁଅ ନାଶକର ହେ । ୩୫ ।

ଅଚଳରେ ପ୍ରକାଶମାନ ହୋଇ । ସତସତରେ ବଜ୍ରାବତା ଦେବି ।
ପଦ୍ମଦାର ପରିଚୟ ତୁ ନୋହି । ଦେଖୁଥାନ୍ତ ମାୟାଦାଟ ବସାର ସେ ।
ସଂବନ୍ଧ ଭାବକୁ ପାଇ ସେ । ସଂବନ୍ଧିତ ଯାହା ଦେଉଥାଏ ତାହା
ଦେବାକୁ ତୁ ଭାବପ୍ରାପ୍ତ ସେ । ୩୬ ।

ଅବେଦ ଅଟଇ ତବ ଶରୀର । ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କରେ ପ୍ରଭୁ ଶରୀର ।
ଯାହା ଲଜା ତାହା ଉଦ୍ଧାର କରେ । ଦବ୍ୟତନ୍ତ୍ର ଦେଉ ମାନବକର ସେ ।
ତୋ ଗର୍ଭ ପାଇବେ ଗୁଣ ସେ । ଅମର ବିଷୟ ବୁଝି ସେ ପାଇବେ
ଚକ୍ର ଦେବେ ଦ୍ରୁତିଜ୍ଞାନ ସେ । ୩୭ ।

ତୋ ମାୟା ମଦକୁ ପିଇଣ ସେହି । ମାଦତ ବିହରେ ଦେଖିବେ
ମୟ । ସ୍ଫୁଟି ସଜ୍ଜନା ଭାବ ପ୍ରେମ ଖୁଣି । ତୋ ଗୁଣ ଗର୍ଭନ କୁଦୟେ
ବହୁ ସେ । ଜନମଣ୍ଡଳରେ ରହୁ ଦେ । ଦର୍ମ ଜ୍ଞାନ ସଙ୍ଗେ ଶ୍ରେୟମରସ
ରଙ୍ଗେ ସଫାର ଭାବକୁ ଖୁଣି ସେ । ୩୮ ।

ଜୟ ପଞ୍ଚଶୃଙ୍ଗ ବନାଥ ଥରେ । ଜୟନାଦ ଧ୍ବଜ ଶୁଭୁ ହେବେ ।
ପୁଲକ ଜାତ କରୁଥ ମୋଠାରେ । ଦାସ ହୋଇଥିବି ସଦାହାରରେ
ସେ । କହିଣ ହୟଲେଚନ ସେ । ବାସୁଦେବ ପାଦେ ସାଧୁଲେଖେ
ପଡ଼ିଲେ ଉଠାନ୍ତି ପଦ୍ମଲେଚନ ସେ । ୩୯ ।

ବୃଷପତିକର ଦେଖି ଏ ଦଶା । ଅଲିଙ୍ଗନ କରି କହନ୍ତି ଭାଷା ।
କୁମ୍ଭାଠାରେ ସଦାହାରେ ମୋ ଅଶ । କୁମ୍ଭେ ଅଟ ମୋର ଦୁଦୟ ବାସ
ସେ । ଯାହା କହିଲ ମହେଶ ଦେ । ଅବଶ୍ୟ ମାନବେ ଦବ୍ୟତନ୍ତ୍ର
ଦେବ୍ୟ ସବ୍ୟ କରୁଛି ପ୍ରକାଶ ସେ । ୪୦ ।

ଚକ୍ର ଦବ୍ୟତନ୍ତ୍ର ମାନବେ ଦେଲେ । ମାନବେ ଜ୍ଞାନ ଚକ୍ର ସେ
ପାଇଲେ । ମାୟାମଦ ପିଇ ଅନନ୍ଦ ଦେଲେ । ପୁରୁଷଭୁକ୍ତ ପାଇଣ
ରହିଲେ ସେ । ଭାବଣ ଅମରପୁରୀ ସେ । ମନୁ ବ୍ୟସାଦ ଏ ମଦକୁ
ଆଇଣ ଗଲେ ଯଶ ଗାଇବୁ ସେ । ୪୧ ।

ଜ୍ଞାନ ଚକ୍ଷୁ ସେ କେମନ୍ତେ ପାଇବ । ସେହି ବସୟ ବୁଝି ଦେ
ମାନବ । ଜୀବର ଜନ୍ମ ମୃତ୍ୟୁ ନାହିଁ ଜାଣ । କର୍ମ ଅନୁସାରେ ଏ ଘଟ
ପୁଣ୍ୟ ହେ । କର୍ମର ଲେଖକୁ ଦେଖା ହେ । ଚକ୍ରଗପ୍ତ ହୋଇ ସୁରସରେ
ଥାଇ ଗୁଣ ସାହାର ଅଲେଖ ହେ । ୪୧ ।

ଜନ୍ମାବସ୍ଥାରେ ଯେତେ ବସୟ । ସବୁ ଜାର ହୁଅଇ ପରିଚୟ ।
ଅନ୍ତଃକରଣେ ଶୁଦ୍ଧ ହେ ଯାହା । ତା ପାତ୍ତିରେ ଲେଖା ହୁଅଇ ବାହ୍ୟ
ହେ । ବୁଝିବ ଏହା ସୁଜନେ ହେ । ତାହାଠାରୁ ବୁଝନ୍ତି ଯେ ଶୟ୍ୟସାହି
ଜଣାନ୍ତି ପ୍ରଭୁଙ୍କ ପ୍ରାଣେ ହେ । ୪୨ ।

ଜନ୍ମ ଜନ୍ମାନ୍ତର ସୁକୁଚ ହିୟା । ଧର୍ମଦ୍ୱାରେ ହେଉଥାଏ ସେ ଥୁଆ ।
ରଖିଥିବା ସୁକୁଚ ଫଳ ଯେତେ । ସେହି ଫଳରୁ ଜନ୍ମ ଏହି ମର୍ତ୍ତ୍ୟେ
ହେ । ଶୁଦ୍ଧ ହୋଇ ବୁଝିବ ଦେ । ଏହା ସେ ବୁଝିଣ ହୃଦୟେ ଧାରଣ
ଲଗାଅ ସେ ପ୍ରେମଭାବ ହେ । ୪୩ ।

ପ୍ରଭୁପାଦ ସୁରବା ଇଚ୍ଛାବାଣୀ । ମାନବରୂପେ ଜନ୍ମ ଏହି ପୁଣ୍ୟ ।
ଶବକୁ ଜାଣି ତହିଁ ଚିନ୍ତାମଣି । ଜ୍ଞାନଚକ୍ଷୁ ବସନ୍ତି ପ୍ରେମଜାଣି ହେ ।
ଏ ବସୟ ସବୁ ବୁଝି ହେ । ଭାବ୍ୟବାନ୍ ପୁରୁଷ ହୋଇଣ ସଂସାରେ
ପ୍ରେମଭାବେ ପଡ଼ି ମନ୍ତ୍ର ହେ । ୪୪ ।

ମନ୍ତ୍ରକ ଧାରଣ ଏ ମନ୍ତ୍ର ଦିଅ । ମଧୁସୂୟ ଖାଇ ଅଜନ ହୁଅ । ମଧୁ-
ପାପ ସଙ୍ଗେ ମଧୁଜିହ୍ୱ ଚାହିଁ । ଲୋଭ ରସହେନୁ ଅନନ୍ତେ ବଦ ହେ ।
ଅପାମୁଗକୁ ସେ ମାରି ହେ । ସେହି ମାଂସକୁ ପରିପକ୍ୱ କରିଣ ଖାଅ
ସେ ବବା ସବ୍ୟସା ହେ । ୪୫ ।

ବ୍ରୀଜାଦି ସଙ୍ଗରେ ଗର୍ଭି ପିଣ୍ଡବ । ଖାଇ ବୁଲୁଥାଅ ଶୁଦ୍ଧ ହବ ।
ମୁଁ ହେ ଅଶ୍ୱିନ କହୁଲି ଏତେକ । ବୁଝାଇଲି ମୋର ହୃଦ ବବେକ
ହେ । କୁମ୍ଭ ସଙ୍ଗେ ମୋତେ ରଖ ହେ । ରବିଦାୟ ହୋଇ କୁମ୍ଭ ସଙ୍ଗେ
ସ୍ୱପ୍ନ ଶକ୍ତିଣ ହୃଦୟ ଟେକ ହେ । ୪୬ ।

ବୟ ଜାତ ହୃଦେ ଦେଉଛୁ ମୋର । ଅବର ମଦ ଲୁବି ହୃଦୟର ।
ନିଦାସ ପଡ଼ିଲା ଆସି ମୋ ଶିର । କି କରବି କବି ଦେ ପୁଞ୍ଜନର ଦେ ।
ମହିମା ଯାର ଅପାର ସେ । ଏ ମଦ ମାଦକ ଅତି ରାୟାନକ ସଂସାର
ସେ କାରଖାର ସେ । ୪୬ ।

ଯାହା ଦେଉ ପଛେ ତା ଜଣାଇବ । ଦେଖ ଉଭବ ବସର ତା
ଛବି । କାବର ଦୋଇଣା ଜଣାଇ ଦେବ । ଭୁମ୍ବ ସଙ୍ଗେ ଯାଇଁ ଲୁଚି ରହିବ
ସେ । ଦୋଇଣା ଭୁମ୍ବେ ସଦୟ ସେ । ଭୁମ୍ବ ସଙ୍ଗେ ଥାଇଁ ପ୍ରେମଭାବ
ରହିଁ ଦୋଇଥିବ ମୁଁ ଅଭୟ ସେ । ୪୭ ।

ଏ ମଦ ମାଦକେ ଦେଲେ ଭାବତ । ମୋ ଜନ୍ମ ଦେବାର ଦେବ ସେ
ବ୍ୟର୍ଥ । ପୁରୁଷାର୍ଥ ଯେବେ ଶୁଭିଣ ଦେବ । ଭେବେ ଏ ମଦରେ ଭାବତ
ଦେବ ସେ । ବୃକ୍ଷଜନେ ଏହା ବୁଝ ସେ । ମୁଁ ଅଟେଁ ବୀଳକ ତ
ଦେଖି ନାୟକ ଲଦଅଛୁ ମୁଣ୍ଡେ ବୋଝ ସେ । ୪୮ ।

ଯଦି ଲବିଅଛୁ ମୁଣ୍ଡରେ ବୋଝ । କୋହିବି ତହିଁକି ମୁଁ ଦୁଇବାର୍ଯ୍ୟ ।
ଯାହା ଦେଉ ପଛେ ଦେଉଛୁ ତିଆ । କରପତ୍ର ଯୋଡ଼ି ଜଣାଏଁ
ତାହା ସେ । ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନାହିଁ ତାହାର ସେ । ଯାହା ଜାଣିଅଛୁ ତାହା ମୁଁ
ବହୁଛୁ ରହିଣ ଭୁମ୍ବ ଶମ୍ଭୁର ସେ । ୪୯ ।

ପର୍ଯ୍ୟବସାନ କରିବା ପାଇଁକ । ପରିହା ପଡ଼ିଲାପସ୍ତ ଏହି କି । ଅଭି-
ମାନ ମଦ ଉପୁଡ଼ି କଥା । ତାହା ଶୁଣିବାକୁ ଟେକେ ଶ୍ରଦ୍ଧ ମଥା ସେ ।
ଜବ ସେପରି ଦୋଇଛୁ ସେ । ସଂସାର ପିଟାଇ ସବୁ କହିବଇଁ ଏବେ
ମୁଁ ତିଆ ଦେଉଛୁ ସେ । ୫୦ ।

ଶୁଣ ସୁନନେ କର୍ଣ୍ଣ ମନ ଦେଇ । କାମ ନାମକ ବୃକ୍ଷ ସେ ଅଟଇ ।
ମନୁମୁକ ବୋଲି ହୃଦେ ବରୁର । ଲୋଭ ସୁଦ୍ଧ ଯାର ମଦା ଅକାର

ସେ । ମୋହୁ ନାମକ ସେ ଶାଖା ସେ । ମଦପଦ୍ମରେ ସେ ଶୋଭା
ବିକାଶୁଛି କୁସୁମ ତା ଅଶଲେଖା ସେ । ୫୨ ।

ସେ କୁସୁମର ନାମ ସେ ମୟର । ବୃକ୍ଷରୂପ ଦେଖ ସେ ଭୟଙ୍କର ।
ସେହି ବୃକ୍ଷ ଦେଖି ସେ ବେଦବର । କୁସୁମ ସଞ୍ଚୟ କଲେ ଅପାର ସେ ।
ଅଭିମାନ ମଦ ପାଇ ସେ । ଏ ମଦମାଦକ ଅତି ଭୟାନକ ଶ୍ରେୟର ଦେବ
ଏ ଦୁହି ସେ । ୫୩ ।

ବଂଶବାଦନ ଶ୍ରବଣେ ବସିଲେ । ଦୈରଣୀ ଯନ୍ତ୍ରକୁ ଚଢ଼ି
ସ୍ଥାପିଲେ । ମହାବ୍ୟାଧି ନାମକ କାଣ୍ଡ ଦେଲେ । କାଳାଗ୍ନି ଚଢ଼ି
ଦେଇଣ ସ୍ଥାପିଲେ ସେ । ମଦ ଗୁଳ୍ମବାର ପାଇଁ ସେ । ଦଇତ୍ୟରକୁ ସେ
ଅହୁତ କରିଣ କହନ୍ତି ସେ ବେଦପାଇଁ ସେ । ୫୪ ।

ତାମସିମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏ ମଦ । ଦାନବଗଣଙ୍କ ନାଶ ସେ ଗୁରୁ ।
କାଳାନ୍ତକ ଜଳକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣକର । ମୟର କୁସୁମେ ମଦ ଗୁଳ୍ମବ ସେ ।
ଏହା ଶୁଣି ଦଇତ୍ୟର ସେ । ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଅଜ୍ଞା ପାଳଣ ନରହିବେ ମଦକୁ
କଲେ ଉଦ୍ଧରି ସେ । ୫୫ ।

ବିପ୍ଳବ ଦେବାର ପାଇଁ ସେ ଦୁରି । ବିନାଶକ ବସ୍ତ୍ର ଲମ୍ବକୁ ଭରି ।
ବିମୋହକ ବିରକ୍ତ ମଦ ଦେଲା । ବିମାର୍ଗ ବାସନା ଚଢ଼ିଗଲା ସେ ।
ମହାଭୟାନକ ମଦ ସେ । ଏ ମଦ ଖାଇଲେ ମାଦକବହୁଲେ ଶ୍ରବଣରେ
ଦେବ ବାଦ ସେ । ୫୬ ।

ନିର୍ମିତ କଲେ ମଦ ଅଭିମାନ । ନିବର୍ତ୍ତକ ଦେବାକୁ ତାସମ୍ମାନ ।
ଶିବକୁ ସମର୍ପି ଦେବୁ ଯେ ଗାହା । କାଳାନଳ ମଦ ନ ଦେଖୁ ଏହା ସେ ।
ଶ୍ରବଣ ସେ ଦୃଷୀକେଶ ସେ । ଶିବକୁ ଅନାଇଁ କହୁଛନ୍ତି ଚଢ଼ି
ଦେଉଣ ସେ ଦୃଷ ଦୃଷ ସେ । ୫୭ ।

କୁଚେଶ୍ବରୀ ଏ ମଦକୁ ଦେଖ । ମହା ପ୍ରକୃତର ରୂପ ଅଲେଖ ।
ପ୍ରକୃତରୁ ଏହା ଶୋଭା ପାଇବ । ବିଷୁଟ ଏଥିରୁ ଦେବ ଉଭବ ଯେ ।
ଅଜ୍ଞାନ ତମକୁ ଦେଇ ଯେ । ଦାନବଗଣଙ୍କୁ ଝୁଆଇ ଏମଦ ଗୁଡ଼ି ଶୁବ
କୁଚ ସାରି ଯେ । ୫୮ ।

ପଦର ବୋଲନ୍ତି ଦେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ । ଏହା ମୋ କପାଳେ କି ନ
ଅଛଇ । ବାଲକୂଟ ଖାଇ ବାୟୁ ମୁଁ ହୋଇ । ଭ୍ରମୁଅଛି ହୃଦୟକୁ ମୁଁ
ଦହି ଯେ । ବୋଲ । ହୃଦୟ ବହି ଯେ । ଅଭିମାନ ମଦ ମହା ପ୍ରକୃତର
ଏହା ଦେଉଛ କପାଳ ଯେ । ୫୯ ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବୋଲନ୍ତି ଦେ ଦଶମର । ତମ ଗୁଣ ଜାତ ତୁମ୍ଭ ଶରୀର ।
ତୁମ୍ଭ ଅଂଶୁ ଜନ ଦେବେ ଯେ ଜାତ । ସେହି ଖାଇ ମଦ ଦେବେ
ଅଚେତ ଯେ । କହିଲେ ସେ କରଦରି ଯେ । ଦର ବୋଲନ୍ତି ଦେ
ଶୁଣ ନାରାୟଣ ଅମ୍ଭେ ରଖିବୁଁ ବଧରି ଯେ । ୬୦ ।

ଅମ୍ଭେ ରଖି ଅଚେତ ସେ ହୋଇଲେ । ଶୁଭ କି ନା ତୁମ୍ଭ ହୃଦୟ
ସୁଲେ । ଯାକୁ ଦେଖି ବିରାଟ ରୁମ୍ଭେ ଜରି । ଅମ୍ଭେ ଜରିବୁଁ ନାହିଁ
ଯେ ବଧରି ସେ । ଏହା କହ ସେ ଫିଟାଇ ଯେ । ତହୁଁ ନାରାୟଣ
କହୁଛନ୍ତି ପୁଣି କୁଚଦାଥକୁ ବୁଝାଇ ଯେ । ୬୧ ।

କୁଚାତ୍ମା ନାମକ ସେ ଯେ ବିଷୟ । ଚହିରେ ତୁମ୍ଭେ ହୁଅ ପରିତପ୍ତ ।
ସାହେବ ରାଜସ୍ବୀ ସେ ତାମସେବ । ସିଂହଣେ ସଂସାର ବିକାଶ ଦେଖ ଯେ ।
ସାହିବମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଯେ । ଦର ରାସ ମଦ ମୋଠାରେ ରହିଲା ଦେଖ
ହୃଦୟରେ ଧ୍ୟାୟି ଯେ । ୬୨ ।

ରାଜସି ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଯେ ମଦ । ମାୟାମଦ ଗାହାଳ କରି ବାଦ ।
ବୁଝା ରଖିଲେ ବହୁଣ ପ୍ରମୋଦ । ମାନବେ ଖାଇଲେ ଶୁଦ୍ଧ ଅମୋଦ ।

ସେ । ଜ୍ଞାନ ତତ୍ତ୍ୱ ତାଙ୍କୁ ଦେଲେ ସେ । ଗାମସିଦ ମଦ କିଏ ସେ
ରଖିବ ଏ ବିଷୟକୁ ସେ ଗୁଲି ସେ । ୨୩ ।

ଶଙ୍କର ଶୁଣି ଦେଲେ ସକୁଚିତ । ଅଭିମାନ ମଦ ମୁଁ ରଖିବି ତ ।
ଦାନବେ ଡାଇ ଦେବେ ସେ ଅଜ୍ଞାନ । ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ବିଗୁର ପୁଣି
ସେ । ଏହା ଶୁଣି ନାଗସୁଣୀ ସେ । ବୋଲନ୍ତି ଦେ ଶିବ ପ୍ରସ୍ତୁତ ମୁଁ
କଲି ନାଶ କରିବି କେ ପୁଣି ସେ । ୨୪ ।

ଶିବ ସ୍ତ୍ରୀକାର କରିଣ ରଖିଲେ । ବିଷୟ ନାଗସୁଣୀ ଚହୁଁ ଗଲେ ।
ଏହା ଶିବ ଗାହାକୁ ସମ୍ପାଦଣ । ଦୈମବତୀଙ୍କୁ ହେଁ ସେ ଭାବଣ ସେ ।
ଏହା ରଖି ତୁ ପାବନ ଲେ । ଅଭିମାନ ମଦ ଏହା ସେ ଅଟଇ ରକ୍ଷ-
କର ଦେଖି ଜେନଇ ସେ । ୨୫ ।

ପାବନ ବୋଲନ୍ତି ଦେ ଶୁଲପତି । ସେ ଖାଇବ ଦେବ ବିହନ
ମଦ । ଏହା ରଖିଲେ ସେ ଅମର କର । ଶୁକ ରହିବ କି ଅମର ମଦ
ସେ । ବିହନ୍ତି ସେ ମଦେଶର ସେ । ଶ୍ରୀବୀର୍ଯ୍ୟ ଏଥିର ତୁ ବିଷ ଯାଣିବୁ
ଏହା ବିଗୁର ତୁ କର ସେ । ୨୬ ।

ବୁଦାସୀ ବୋଲଣ ଏକଇ ବୃଷ । ସିମ୍ଭୁ ହୋଇଛୁ ଦେଖ ପ୍ରବନ୍ଧ ।
ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ମଦେଶର ସେ ପୁଣି । ତହିଁରୁ ସର୍ବନା ଏହି ଅବନୀ ସେ ।
ଅଂଶାଦ ସ୍ୱ ଅନୁସାରେ ସେ । ଉପୁଇ ପ୍ରଲୟ କରିବା ପାଇଁ ଦେଖ
ଏ ମଦ ବେଗରେ ସେ । ୨୭ ।

ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଅଂଶରୁ ଜାତ ସେ ଜନ । ଦେବତା ବୋଲଣ ତାହାକୁ
ମଣି । ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଅଂଶରୁ ମାନବ ଜାତ । ମହାବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ ସେହୁ ଦେବ
ତ ସେ । ଅବେ ଦାନବ ହେବୁ ସେ । ଅମର ଅଂଶରୁ ଜାତ ସେ
ହୋଇବେ ସେହୁ ଖାଇବେଟି ଏହୁ ସେ । ୨୮ ।

ପାବଣ ବୋଲନ୍ତି କହୁଲ ସର । ଅସୁର୍ଯ୍ୟ ମଣ୍ଡିଲ ଏହା ମୁହିଁ କ ।
ଦେବ ମାନବ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ତ ଗଲେ । ଅବର ଜୀବାଦ ସେ କି ଖାଇଲେ
ସେ । ବସର ଉତ୍ପତ୍ତି ଦେଲେ ସେ । ଦୃଷ୍ଟି ଶୂଳପଦ ଶୁଣ ଲେ ପାବଣ
କହୁଛି ଏହା ତୋ ଭୁଲେ ସେ । ୬୯ ।

ପ୍ରଥମ ମଦ ମାଳବେ ଖାଇବେ । ସେ ବ୍ରହ୍ମ ଜୀବ ସଙ୍ଗେ ମିଶି
ଯିବେ । ବ୍ରହ୍ମାନନ୍ଦ ସଙ୍ଗେ ଅନନ୍ଦ ବହି । ଦେବତା ସମ୍ପର ଅନନ୍ଦ
ହୋଇ ସେ । ଦ୍ଵିତୀୟ ମଦ ଉଦ୍ଘେଷ ସେ । ପ୍ରାବର ଜଙ୍ଗମ ପଶୁ ପଦ-
ଜୀବ ଖାଇ ଦ୍ରୁମଛନ୍ତି ଦେଖ ସେ । ୭୦ ।

ଜୀବାଦ ମଧ୍ୟେ ନର ଜନ୍ମ ସାର । ମାନବ ଦାନବ ଦୁଇ ପ୍ରକାର ।
ମାନବଙ୍କ ଶୂକା ଦ୍ଵିତୀୟ ମଦ । ଦେବାକୁ ଚହିଲେ ସେ ଅସୁ ବୋଧ
ସେ । ଜ୍ଞାନ ତମ୍ଭ ପାଇଛନ୍ତି ସେ । ଅବର ଦାନବ ପାଇଁକି ଏ ମଦ
ଭିକ୍ଷା କରୁଅଛନ୍ତି ସେ । ୭୧ ।

ପାବଣ ଶୁଣି ଦ୍ରୁତାସେ କହୁଲେ । କିଏ ଏହା ସବୁ କରୁଛନ୍ତି କଲେ ।
କିଏ ଶୁଭଲକ୍ଷ୍ମୀ ଏ ସଜ୍ଞାଳ ମଦ । ବସର ବସୟ ସେ କହୁବୋଧ ସେ ।
ପେଟି କହୁ ଶ୍ରେଳାକାଥ ଦେ । ଶୁଣିଲେ ସଂଶୟ ମୋର ନାଶ ଯିବ
ଜନ୍ମ ମୋର ଦେବ ସାର୍ଥ ସେ । ୭୨ ।

କହୁଛନ୍ତି ବୃଷପଦ ଚହିଁକି । ସେତେ ବୁଝାଇଲେ ବୁଝ ନାହିଁକି ।
ଉତ୍ପତ୍ତି ପ୍ରଳୟ ସଂସାର ଜାଣ । ଚହିଁପାଇଁ ଏହା ସବୁ ଭିକ୍ଷା ସେ ।
କରନ୍ତ ସେ ନାଗୟୁଗ ସେ । କରନ୍ତ ସଙ୍ଗରେ ମୁଁ ସେ ଚହିଁ ଥାଏ
ବାଦ ଅଜ୍ଞାନ ପାଳଣ ସେ । ୭୩ ।

ମୋହଦାତା ପ୍ରଭୁ ସେ ନରଦରି । ସତସତସର ସେ ଅଧିକାରୀ ।
ସଂକଳ୍ପଦାତାକୁ ସେ ବଳ ଜାଣ । ସଂହାମକ ଜାଣି ଅଦେଶ ପୁଣି
ସେ । ଦୟାଳୁ ସେ ଭଗବାନ ସେ । ବ୍ରହ୍ମା ବାହାଦ ଅଜ୍ଞାନୁ ସେ
ବେଳେ ଶ୍ରୀବାଦ କଲେ ଭିକ୍ଷା ସେ । ୭୪ ।

ଦିନମଦ ଜୀବାଦିକର ପାଇଁ । ଶୁକ୍ଳଣ ଏସବୁ ସେ ଶୁକ୍ରପ୍ରାଣ । ପ୍ରଥମ
ମଦକୁ ନିଜେ ରଖିଲେ । ଦ୍ଵିତୀୟ ମଦ ସେ ବ୍ରହ୍ମାକୁ ଦେଲେ ଯେ ।
ତୃତୀୟ ମଦଟି ଏହି ଯେ । ଏହା ଅମ୍ଳ ଗୁଣେ ପତ୍ତଣ ଅଛଇ ଶୁଣିଲୁଁ ତ
ପ୍ରାଣସହ ଲେ । ୨୫ ।

ଶୁଣି ଦୈମବତୀ ତହୁଁ ଦୃଷ୍ଟିଲେ । ସପ୍ତମ ରହିଲା ହୃଦୟସ୍ଥଳେ ।
ମାନବେ ଜ୍ଞାନ ଚକ୍ରକୁ ପାଇଲେ । ଦାନବେ ବସ ପାଇଣ ରହିଲେ ଯେ ।
ତ ଦେବ ତାହାକୁ ପୁଣି ଯେ । କେଉଁ କେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ ନିମନ୍ତ ରହିବ
ତାହା କହ ପଞ୍ଚାନନ ଯେ । ୨୬ ।

ପୁଣି ଶବ୍ଦର ତହୁଁ ସେ ବୋଲନ୍ତି । ଶୁଣ ଲେ ପାଦର ବନ୍ଧୁ ମନ ।
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଅଙ୍ଗୁଳି ପାଇଅଛଇ । ଦାନବକୁ ଅଜ୍ଞାନ ଚକ୍ର ଦେଇ ଯେ ।
ଦେଖିବ ସଂସାର ମୁହଁ ଯେ । ମାନବଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ବାଦ ଇଥରବେ ଅଭିମାନ
ନମଦ ପିଇ ଯେ । ୨୭ ।

ଆବର ବସୟ ଏବେ ତୁ ଶୁଣ । ମନ୍ତ୍ରିଦେବା କାର୍ଯ୍ୟ ସେ ନାଗପୁଣ ।
ଉପୁଦ୍ଧିବର୍ଣ୍ଣକୁ ସେ ବେଦପଢ଼ି । ପ୍ରଳୟ କରବା କାର୍ଯ୍ୟ ମୋ କର ଯେ ।
ଏପରି ବଞ୍ଚଣ ପାଇ ଯେ । ଏ ଭଳି କାର୍ଯ୍ୟକୁ କରବା ପାଇଁକ ଏ ମଦ
ଅଛି ଇଥର ଯେ । ୨୮ ।

ଯାହା ଶୁଭରେ ଜୀବ ଜାତ ଦେବ । ଜନ୍ମିଥିବା ଅଂଶୁ ମଦ ପିଇବ ।
ସେହି ମଦକୁ ଶୁଦ୍ଧ ହୃଦୟେ ଧରି । ଯାଇଁ ଦେଖିବ ମାୟା ମର୍ତ୍ତ୍ୟପୁଣି ଯେ ।
କହିଲ ଏହା ବୁଝାଇ ଯେ । ଶୁଣ ଲେ ପାଦର କହିଲି ବୋ କର ମଦ
ରଖ ହୃଦେ ଯାଉଁ ଯେ । ୨୯ ।

ଶବ୍ଦରକୁ ଶୁଣି ସେ ମହାସତୀ । ସବୁ ବୁଝାଇଲ ଦେ ବ୍ରହ୍ମସତୀ ।
କହିଲ ଶୁଣିଲେ ଯେ କେଉଁ ମଦ । ଯେଉଁ କହିଣ ମୋ ହୃଦୟ ବୋଧ

ସେ । ଅବର ଇନ୍ଦ୍ରଦମନ ସେ । ଦେଉଁ ମଦ ଖାଇ ଅବନେ ରହନ୍ତି
ବିଶ୍ଵର ଦହ ବା ପୁଣ ସେ । ୮୦ ।

ଦସି ବହନ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ର ଦମନର । ପାବନ କଟାଳ ବରୁ ଅପାର ।
ବାହା ବୁଝାଇ ବହୁଅଛୁ ଶୁଣ । ଦେବଗାମାନେ ଭବ୍ୟ ସେ ହୋଇଣ
ସେ । ଅଶ୍ରୁ ସେ ଦର ମଦ ସେ । ଦାନବେ ଗସ୍ତ ସଙ୍ଗରେ ସେତେ
ଛନ୍ତି ଅଭିମାନ ମଦେ ବୋଧ ସେ । ୮୧ ।

ସ୍ଵୟଂ ନାସୟଣ ବରୁ ସେ ଜାଣ । ସେ ମଦ ପିଇବେ କେଉଁ
ଦାରଣ । ସବୁ ବରୁ ସେହି ଅନନ୍ତଦର । ଗାନ୍ଧ ଦସ୍ତରେ ଏ ସବୁ ଭାଷର
ସେ । ଭବିଷ୍ୟ ହୁଅନ୍ତୁ ସଜା ସେ । ବ୍ରହ୍ମା ମାୟୁମଦ ପିଇଣ ଅଛନ୍ତି ସ୍ଵର୍ଗ
ସକ୍ଷୀକାରେ ବସ୍ତ୍ର ସେ । ୮୨ ।

ଅମ୍ବେ ଦରରସ ମଦକୁ ଖାଇ । ବ୍ରହ୍ମାହିଁ ମହାନନକୁ ବିହ । ସ୍ଵୟଂ
ପ୍ରଳୟ ସବୁକାଳ ଶୁଣି । ଦାସ ହୋଇ ପ୍ରଭୁଆଦକୁ ଧାୟୁ ସେ ।
ଭବନା କରି ଯୁ ଦୁହ ସେ । ଏ ସବୁ ବସୟ ବୁଝାଇ କହିଲ ଭବ ର ଦ
ହୁଦେ ଧାୟୁ ସେ । ୮୩ ।

ପାବନ ଚନ୍ଦ୍ର ସେ ମଦକୁ ନେଲେ । ଅନନ୍ତାଶ୍ରବେ ମନକୁ ରଖିଲେ ।
ହୁଅନ୍ତେ ଦୋଷିଲ ସେ ମହାଜ୍ଞାନୀ । ହୃଦୟ ହୋଇଗଲ ଚନ୍ଦ୍ର ବଳୀ
ସେ । କାଳୀ ନାମକୁ ବହିଲେ ସେ । ମହା ବସନ୍ତୁ ପ୍ରକାଶ ହୋଇଲ
ବିପ୍ଳବକୁ କମ୍ପାଇଲେ ସେ । ୮୪ ।

ସକ୍ତିଭଜ ଚନ୍ଦ୍ର ଜାଣ ସେ କଲେ । ଏକ ଦସ୍ତରେ ସେ ମୁଣ୍ଡ
ଧରିଲେ । ଅରେକ ଦସ୍ତରେ ଶକ୍ତିକୁ ଧରି । ବର ଅଭୟ ଅନ୍ୟ ଦସ୍ତେ
କରି ସେ । ଲେଳିବହା ବହାଣିଲେ ସେ । ମୁଣ୍ଡମାନ ଗଛରେ ସେ
ଲମ୍ଫାଲଣ ବିପ୍ଳବକୁ ହାସ ଦେଲେ ସେ । ୮୫ ।

ବିଲଙ୍କା ଯୁକ୍ତକାଳେ ସେ ମା ବାଳୀ । ମହାଦେବ ଶକ୍ତି ଉପରେ
ଦଳ । ନୃତ୍ୟ କରେ ବୟସର ରୂପରେ । କୁନ୍ତଳ ମୁକୁଳ ଚର୍ମଦେଶରେ
ସେ । ମହା ବୟସର ମୂର୍ତ୍ତି ସେ । ଶିଳା ଦୁର୍ଗତ ନାଶକ ସେ ପାର୍ବତୀ
ଦୁର୍ଗା ନାମ ପାଦମନ୍ତ୍ର ସେ । ୮୬ ।

ଦେଶ ଏ ମଦ ପ୍ରତାପ ଏମନ୍ତ । ବୃକ୍ଷଜନେ ଏଥୁ ବୋଇ ଶୁକ୍ରତ ।
ଏହା ବିଶ୍ଵରବ ହୃଦୟଗତ । ଏହା ଖାଇବାକୁ ସେ ବୁଝ ହୁଏ ସେ ।
ଖାଅ ଦାମବୃକ୍ଷ ଫଳ ସେ । ଅଧଃପତନ ଫଳ ତାର ସେ ପୁଣି ଖାଇ
ସେ ହୁଅ ବିକଳ ସେ । ୮୭ ।

ଶବ୍ଦଶେଷର ଖାଇଣ ଏ ମଦ । ଶାଶ୍ଵତମନ୍ତ୍ର ସଙ୍ଗେ ବଳ ବାଦ । ମହା-
ପ୍ରତାପୀ ବିଶ୍ଵାତ ସେ ପୁଣି । ବର ଦେଇଥିଲେ ସେ ପଦ୍ମଯୋନି ସେ ।
ଚରାୟୁ ସେ ତେଜରୂପ ସେ । ସ୍ଵର୍ଗ ଓ ଦରା ଗଲ ସେ ସେ ପୁଣି ଶୁଣି
ଦେଇ ବୃକ୍ଷାଦର୍ପ ସେ । ୮୮ ।

ଦୂର୍ଯ୍ୟୋଧନାଦ ସେ ମହାଶକ୍ତିନ । ଅଭିମାନ ମଦ ପିଇଲେ ପୁଣି ।
ସ୍ଵର୍ଗ ଓ ଦରା ନାଶ ସେ ଦେଲେ । ବୁଝାଇ କହିଲି ତୁମ୍ଭର କୁଳେ
ସେ । ଶୁକ୍ରତରେ ଲାଗେ ଭୟ ସେ । ସନ୍ତୋଷଦମଣ ବୁଝାଇ କହିଲି ଇଚ୍ଛା
ଅନୁସାରେ ପିଅ ସେ । ୮୯ ।

ଭୁମ୍ଭ ଅଗ୍ରଭରେ ମୁହିଁ ବାଳକ । ପ୍ରେମ ଦେଇ ଭୁମ୍ଭ ପାଖରେ ରଖ ।
ଜଣାଇଲି ଯାହା ଜାଣିଣ ଥିଲି । ନମସ୍କାର କରି ବିଦା ମୁଁ ଦେଲି ସେ ।
ନ ଧରିବ ମୋର ଦୋଷ ସେ । ଅଜ୍ଞାନଭାବରେ ଏହା ମୁଁ କହିଲି
ଜଣାଏ ବିଦାଶ ଦାସ ସେ । ୯୦ ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ ଶୋକ ବାମୋଦୀ ।

ଶ୍ରୀ ଦୁରପାଦରେ ନିବେଦନ କରେ ଘେନ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମିମୋ ଜଣାଣ ।
 ଭୁମ୍ଭୁ ଅଣ୍ଡା ପାଇଁ କାଟୁଅଛି ଏହି ମାୟାମୟ ଏ ମର୍ତ୍ତ୍ୟଭବନ । ପ୍ରଭୁ
 ଅନନ୍ତ ହେ । ଗୁହାର ବରୁଛି ମୁଁ ନିରତ । ସ୍ଵଭାବେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବେଦରେ
 ବ୍ୟବତ ବେଦ ବହୁପାରେ ତୋ ଅଦ ଅନ୍ତ । ୧ ।

ମାତଃ ସରସ୍ଵତୀ ଘେନ ମୋ ବନର ଦେଉଛି ପ୍ରଣବ ଭୁମ୍ଭୁତାରେ ।
 ଥରେ ତୁ ସୁଦୟା କର ମହାମାୟା ତୋ ଗୁଣ ଗୁରୁଛି ନିରନ୍ତରେ ।

ଅଭୟଶ୍ରୀ ମାତା ଓ ନାରାୟଣଙ୍କର ପଦପଦ୍ମରେ ଅଭ୍ୟର୍ଚନା କରେ
 ହେ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମି ପ୍ରଭୁଟ ଅନନ୍ତବରୁ ଆରଣ୍ୟବର୍ତ୍ତ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମି ସ୍ଵରୂପେ
 ମୋର ଅତ୍ମାତ୍ମାରେ ଯାହା ଘଟିଅଛି ତାହା ତ ଅପଣ ଜାଣିପାରନ୍ତି ।
 ଏଣୁ ମୁଁ କର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରେ ଠିଆ ହୋଇ ଜଣାଉଅଛି ମୋର ଜଣାଣ
 ଘେନିବା ଦେଉ । ହେ ପ୍ରଭୁ ମୁଁ ବବାଶ୍ରୟୀ ହୋଇ କାଳକର୍ତ୍ତନ କରେ
 ଅହା ! ଏହି ମାୟାମୟ ମର୍ତ୍ତ୍ୟଭବନ ବରୁନାଥ ଏହା ଅନନ୍ତ ଅଟେ ।
 ଏହା ଅନ୍ତ ପାଇବାକୁ ସମର୍ଥ କିଏ ଅଛି ଏଣୁ ମୁଁ ସନ୍ତପରେ ଜଣାଉଅଛି
 ଅପଣଙ୍କର ସ୍ଵଭାବ, ଗୁଣ, ଜାନ୍ତି, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଓ ଅପଣ ଦାୟିତ୍ଵେ ସଲଗ୍ନ
 ନୁହନ୍ତି ବନ୍ତୁ ସର୍ବବ୍ୟାପକ ଅପଣଙ୍କର ଅଦ ବା ଅନ୍ତ କିଏ କଲପାଇବ
 ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବାର ଯୋଗ୍ୟ କିଏ ଅଛି ଏଣୁ ଅପଣ ଅବ୍ୟକ୍ତରୂପ ।

ମା ! ସରସ୍ଵତୀ ମୁଁ ପ୍ରଣବ ହୁଏଁ ବା ପ୍ରଣାମ କରେ ଚକ ଅଶାୟିର
 ବଳର ଘେନିବା ଦେଉ ଯଦ ବାରେ ସୁଦୟା କର ହେ ମହାମାୟା
 ତବ ଗୁଣ ସନ୍ତପରେ ଗୁରୁଛି ବା ଗୁରୁବ ବା ଗୁରୁରେ ଠିଆହେଲୁ ।

ଅଗୋ ବାଣାଧାର । ପଦ ଦେଉଥିବୁ ବୁଝିବାର । ମୋ ହୃଦୟରେ
ବସ ନିରନ୍ତରେ ବ୍ରହ୍ମସ୍ବରୂପିଣୀ ହୋଇ ବର । ୨ ।

ଏଥୁ ଅକଳ୍ପରେ ବୁଝି ଅଦେ ଧୀରେ କରୁଛି ଜଣାଣ ବୁଝିପାରେ ।
ସଞ୍ଚର ସେ ବୃକ୍ଷ ଏହା ଥରେ ଦେଖ ଫୁଟିଛି କୁସୁମ ବୃକ୍ଷପରେ । ଥରେ
ଦେଖିବର । କେଉଁରୂପେ ଧା ହୁଏ ପ୍ରଶ୍ନର । ଦୁଇଗୋଟି ହୋଇ ଫୁଲ
ବିକାଶର ବାଛି କରି ତାହା ଶିରେ ଧର । ୩ ।

ଶିକୁଟିଣରେ ସେ ବୃକ୍ଷ ବିଦରେ ଶବ୍ଦ କରି ତାହା ଥରେ ଦେଖ ।
ତାହା ପଦ ତାଳ ହୋଇଛି ସବୁଳ ବିକାଶି ଅଛି ରୂପ ଅଲେଖ । ଗାଢ଼
ମା ଥରେ ସୁଦୟା କର ଗୋ ବାଣାଧାର ମୋର ହୃଦୟରେ ସନ୍ତପରେ
ନବ ବ୍ରହ୍ମରୂପିଣୀ ରୂପ ଧାରଣ ଦର ମେ କଣ୍ଠରେ ବସି ପଦକୁ ଟିଟାଇ
ଦେଉଥିବୁ ॥

ଏଥୁ ଅକଳ୍ପରେ ଦେ ସଫାରସ୍ତ ବୁଝିବୁ ସମାଜଗଣ ତବ ସମ୍ମୁଖରେ
ବିଚ୍ଛି ଅଂଶ ଜଣାଉଅଛି ତାହା ଶୁଣିବା ଦେଉ ଦେଖନ୍ତୁ ମୁଁ ସୁଦୂରବି-
ହାର ସଫାରକୁ ଗୋଟିଏ ବୃକ୍ଷ ଲକ୍ଷ କରେ ଏହା ଥରେ ଦେଖିବା ଦେଉ
ସଫାର ବୃକ୍ଷରେ ବି ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଫୁଲ ଫୁଟିଅଛି ବନ୍ଧୁ ଶୁଦ୍ଧ କରିବୁ
କେଉଁପ୍ରକାରରେ ବି ସ୍ବରୂପେ ପ୍ରଶ୍ନର ହୋଇଅଛି ଭାଇ ସେହି ଫୁଲ
ଦୁଇ ଗୋଟି ହୋଇ ପ୍ରକାଶମାନ ହୋଇଅଛି ଭାଇମାନେ ଯାହା ମନକୁ
ସେଉଁଟା ପାଏ ଆପଣମାନଙ୍କର ମନୋହୁତ୍ସାକ ବୋଲି ନେଇ ପ୍ରଦର୍ଶନ
କରିବା ଦେଉନ୍ତୁ ।

ଦେ ! ବନ୍ଧୁଗଣେ ଅପଣ ବା ବୋଲିବେ ସେହି ବୃକ୍ଷ କେଉଁଠି ଅଛି
ସତ, ଭଜ, ତମ, ଜଳ, ଅଗ୍ନି, ପଦନରେ ଜଡ଼ିତ ହୋଇଥିବା
ସେଉଁ ପଦ ସେହି ପଦର କାମ ଶିକୁଟ ସେହି ଶିକୁଟ ଶିଖରେ
ସେହି ବୃକ୍ଷ ବିକାଶ ହୋଇ ଶୋଭାକୁ ଦେଖାଉଅଛି । ପ୍ରିୟ ବନ୍ଧୁ ।

ଶୋଭା ବୁଝ । ବିକାଶ ହୋଇଛି ଏହି ପୃଥ୍ବୀ । ଦେଉ ଜ୍ଞାନ କରି ସେ
ବୃକ୍ଷକୁ ଧରି ଶ୍ରେଣ କରି ରହ ଏହି ଶିଳା । ୪ ।

ହିନ୍ଦୁ ଶିଖରସ୍ଥାନ ଅଗୋଚର ତଥ୍ୟରେ ଦୂର ଗୁଣ ଗ୍ରାବ ।
ଗୁଣକୁ ଗ୍ରାବଣ ଦେଲେ ପଞ୍ଚାନନ ଅବ୍ୟକ୍ତ ହୋଇଲେ ଦେଖି ଛବି ।
ଚନ୍ଦ୍ର ବିସ୍ମୟ । ଦେଖିଲେ ହିନ୍ଦୁର ବ୍ୟବସ୍ଥା । ବର୍ଣ୍ଣ ବେଦ ଗଲ
ଶେଷ ସେ ନୋହିଲା ଚତୁର୍ଦ୍ଦଳନ ବିସ୍ମୟେ ଚନ୍ଦ୍ରା । ୫ ।

ତାହା ଥରେ ଗ୍ରାବକରି ଦେଖିବା ଦେଉ ଅପଣମାନେ ବୋଲିବେ
ଲଗ୍ନାଗଛଟାଏ ନା ଭାଇ ତାହା ତ ନୁହେଁ । କାଳପସ୍ତକ ଶାଖା ପ୍ରତ୍ୟ-
ଶାଖା ସମାପନ ହୋଇ ବିକାଶିଅଛି ସାହାର ରୂପ ଅଲେଖ ତାହାର
ଶୋଭା ବୁଝିବେ ଏହି ପୃଥ୍ବୀ ବିକାଶମାନ ହୋଇଅଛି ଚନ୍ଦ୍ର ଦେଉ
ଜ୍ଞାନ କରି ଏହି ସାମାନ୍ୟରେ ସେହି ବୃକ୍ଷକୁ ଧରି ଶ୍ରେଣ କରିବା-
ହେଉଛି ॥

ସବ୍ୟସାଚୀ ! ତୁ ହିନ୍ଦୁ ଶିଖରସ୍ଥାନ ଗୋଚର ଦେବାର
କଷ୍ଟ ଦେଖନ୍ତୁ ଯେଉଁ ହିନ୍ଦୁ ଶିଖର ଗୁଣ ଗ୍ରାବିତ କରି-
ବାପାଇଁ ଯୋଗେଶ୍ବର ମହାଦେବ ଉପସ୍ଥିତ ଦେଲେ ତାର ଗୁଣ
ଗ୍ରାବିତ କରିବାର ଗୋଟିଏ ମୁଖରେ ନ ହୋଇପାରିବାରୁ ଅନ୍ୟ
ଭୁବିଗୋଟି ମୁଖ ନୁତନ ପ୍ରକାଶ କଲେ ପୂର୍ବମୁଖ ମିଶି ପାଞ୍ଚଟି ଦେଲେ
ବେବେସୁଦ୍ଧା ଚତୁର୍ମୁଖି ହୋଇ ପାରିଲେ କାହିଁ ପଞ୍ଚାନନ କୁହାଇଲେ
ଅପାରିବାର ଦେଉରୁ ହିନ୍ଦୁରେ ଛବି ଅନାଇ ଅବ୍ୟକ୍ତ ହୋଇ ରହି-
ଲେ । ଯେଉଁକାଳେ ମହାଦେବ ଅପାରିବାର ଚାହିଁଲେ ବ୍ରହ୍ମା ଗ୍ରାବିଲେ
ମୁଁ ବିସ୍ମୟ ମୁଁ ପାରିବି ତାହିଁକି ? ଏହା କହି ଅନାଇଲେ ହିନ୍ଦୁର
ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗୁଡ଼ାକ ବର୍ଣ୍ଣନାକରି ବସିଲେ ଭୁବିବେଦ ଶେଷ ହୋଇଗଲା
ହିନ୍ଦୁର ଗୁଣ ଜାନ୍ତି ଶେଷ ହୋଇ ପାରିଲା କାହିଁ ଚେଣ୍ଡା କଅଣ

ନ ପାଇଣ ଅନ୍ତ କାମ ସେ ଅନନ୍ତ ଦେଇଣ ଭୁନି ହୋଇଲେ ସେହି ।
ଚନ୍ଦ୍ର ପରେଘର କରିଣ ଉଚ୍ଚାର ନାରଦ ଅଇଲେ ବାବାବାଇ । ଦେଖି
ନୃତ୍ୟ କଲେ । ବର୍ଣ୍ଣି ଶେଷ କରି ନ ପାରିଲେ । ଏହି ପରକାରେ ସବା
ପୁର ପୁର ବର୍ଣ୍ଣି ଭ୍ରମିଗଲେ ମନ୍ତ୍ରଣେଲେ । ୨ ।

ସିଦ୍ଧାର୍ଥଶିଖା ଖୋଜଣ ନିର୍ଜନ ସ୍ଥାନେ ଦେଇ ମନ ଭାବ ଭାବ ।
କରିଲେ ପୁରଣ ନ ପାଇଲେ ଚିତ୍ତ ଦେଖି ଛବି ଗଲେ ହୃଦ ଦ୍ରବ । ଚନ୍ଦ୍ର
କରିବେ ଚକ୍ରାବତୀନ ବସୁପୁରେ ଚନ୍ଦ୍ରା କରି ବସିଲେ ଚନ୍ଦ୍ର ଭାବ
କହିଲେ ସେ ଅନ୍ତ ମୁଁ ନ ପାଇଲି ଅଉ ପାଇବାକୁ ସମର୍ଥ ବା
ଚନ୍ଦ୍ର ଅନନ୍ତକାମକୁ ଦେଇ ଭୁନି ହୋଇ ରହିଲେ ଗାନ୍ଧାରୀ କାରଦ
ମହାମହା ରାଗରାଗିଣୀ ପୁର ବାଣାନାଦ ସହସ୍ର ଅପେଲେ ବୋଇଲେ
ପିତା ସେ ପାରିଲେ ନାହିଁ ମୁଁକ ନ ପାରିବି ଏହା କହି ସିନ୍ଧୁ ଶିଖରକୁ
ଅନାଇଁ ଦେଲେ ଶୁଣିବର ନାଚିଲେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରୁଛନ୍ତି ଶେଷ ଦେବେ-
ବେଲେ କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ ବେଶୁ ଏହିପରି ସେତେକ ପୁରପୁର
ଅଦ ଚକ୍ରଦର୍ଶ ପୁର ଅଛୁ ସମସ୍ତେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରି ଗ୍ରମ ମନ୍ତ୍ରବିହୀନତାରେ
ଗଲେଣି, ଯାଉଛନ୍ତି, ଯିବାକୁଅଛୁ, ଆଉ ଦେଖନ୍ତୁ ।

ଭ୍ରମମାନେ ଚଣକାଦି ଅମ୍ବା ଚନ୍ଦ୍ରା ପୁରବ ସେହି ସିନ୍ଧୁ ଚକ୍ରଦର୍ଶୀ
ଦେବକୁ ମହା ଅଭିଶାପରେ ଏକାନ୍ତ ଚିତ୍ତରେ ବସିଲେ ଚନ୍ଦ୍ର ନ ପାରି
ରୁଷି ଜନ ଦେଲେ ବୋଲି ରୁଷିଜନ କାମ ଦେଇଁ ନିବୁଦ୍ଧ ରହିଲେ
ବସୁପୁରେ ଭ୍ରମ ଏ ପ୍ରକାର ଯେଉଁ ସୁଲ ମୁଁ ନିଷେଧରେ ବର୍ଣ୍ଣି ପାରେ
କି ଚନ୍ଦ୍ର ଚିତ୍ତ ଅଂଶ ମୋର କହିବାର ଅଛୁ ତାହା କହିବାକୁ କର-
ସମ୍ପ୍ରାପ୍ତରେ ଠିଆ ହୁଏ । ଅପଣମାନେ ସଦୟପୁରବ ଶୁଣିବା ଦେଉନ୍ତୁ
ଅହା ଏହି ଅଜନ ଭବନରେ ଦବ୍ୟ ଘଟ ପାଇ ଦେଉଁ ପର ବରୁର
ଘଟାଇଲେ ଜନଯାତ୍ରା ଯୌନିର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରକାଶିତ ଦେବ ତାହା ଭାବ କହି-

ହେ ବସୁନ୍ଧର । ଗୁଣି ଛନ୍ଦ କଲେ ନାମ ଧେୟ । ଏହି ପରକାରେ ତୁମ୍ଭ
ଅଗ୍ରଗରେ କେତେ ମୁଁ ବହୁଧ ଦୁଃସାୟ । ୭ ।

ଏବେ ମୁଁ ଜଣାଣ କରୁଛି ତା'ଦେନ ହୃଦୟେ ବିଶ୍ୱର କର ବାରେ ।
ବାଇଗଣନାରେ ବୁଝଇ କହୁଲି କୁପା କର ବୁଝ ଅଦେ ଧୀରେ । ଗାନ୍ଧୀ
ଦେଖ ଏବେ । ପ୍ରଥମକୁ ରଖ ହୃଦୟରେ । ଦ୍ୱିତୀୟରେ ଜତି ଦ୍ୱିତୀ-
ୟକୁ ଲେଖ ଦେଖି ବୁଝ ସେ ପଞ୍ଚମଠାବେ । ୮ ।

ବାକୁ ମୋର ବାଞ୍ଛନାୟ ଦେଖନ୍ତୁ ବାର ଗଣନା ସାତ ଗୋଟି ରବି, ସୋମ,
ମଙ୍ଗଳ, ବୁଧ, ଗୁରୁ, ଶୁକ୍ର, ଶନି, ଏଥୁ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଥମ ରବି, ଶୁଭମାନେ
ରବି ଯେ ସୂର୍ଯ୍ୟନାମୟଣ ଉଦୟାସ୍ତକୁ ଭାବନା କରନ୍ତୁ ସେ ଉଦୟ ଦେ-
ଶରୁ ବାଙ୍କର ଜାନ୍ତି ସଂସାରରେ ବିକାଶ ହେଉଥୁଛି ସଂସାରରେ ଯେବେବେ
ବସୁ ପ୍ରସଂସିତ ଦୁଶର ସେ ଜ୍ଞାନ ଚରନ୍ତି ନାହିଁ ବାଙ୍କର ସମାନ ଦୃଷ୍ଟି
ଜଳମଣ୍ଡଳରେ ସମସ୍ତେ ବା ଇତ୍ୟାଦି ପଦାର୍ଥ ସ୍ୱସ୍ୱଭାବନାୟା ଗୁଣ
ପ୍ରକାଶ କରୁଅଛନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ମୋର ପ୍ରାର୍ଥନା ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି
ଲକ୍ଷ କରି ପ୍ରତିଦିନିକା ଶୁଭ ବିଧିବା ତତ୍ତ୍ୱ ସମାନ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଗୁଲିବ,
ହେଉନ୍ତୁ ଏହା ଦେଖ ଭାଗବତରେ ପ୍ରମାଣ ଅଛି ।

କୁର ଅକୁର ଯେତେ ଜନ । ଏହାକୁ ଦେଖିବ ସମାନ ।

ଏହା ଶୁଦ୍ଧ ତତ୍ତ୍ୱବା ଦେଉ । ଦ୍ୱିତୀୟ ସୋମ ବା ଯେବେ ଚନ୍ଦ୍ର ତାଙ୍କୁ
ସୁଧାକର କହନ୍ତି ତାହିବବା ବୋଲିବେ ତାହାଙ୍କର ଜାନ୍ତି କେଉଁପରି
ପ୍ରିୟକର ତାହା ଲକ୍ଷ କରନ୍ତୁ ଓ ମୁଖର ପ୍ରିୟ ବୋଧ ଦେବା ଭଲ ଭାବନ୍ତୁ
ତହିଁ ଚିତ୍ତେ ଶେଷକୁ ପ୍ରହାର କରିବାର ଶୋଭନାୟ ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ଅନ୍ତ
ମଧ୍ୟ ରହି ରେ ଅଛି ଯଦି ଅପଣମାନେ ପଞ୍ଚମ ଯେ ଗୁରୁ ଯେ ବ ଅବ-
ସ୍ଥାନରେ ଦୃଷ୍ଟି କରି ତୃତୀୟ ଯେ ମଙ୍ଗଳକୁ ଶୋଭିଲେ ତେବେ
ତ ଦେବ ।

ଦକ୍ଷ ଦେବ ନାଶ ଚତୁର୍ଥ ପ୍ରକାଶ ସପ୍ତମ ଛାଡ଼ି ନାହିଁ ସେ କାର୍ଯ୍ୟ ।
ଏ ଉତ୍ତରୁ ବୁଝି ହୋଇମାନ ଦେଇ ବୁଝିବ ଦୋର କର ବାସ୍ତବ୍ୟ ।
ଅନନ୍ଦ ସେ ଦୋର । ବରୁଣ ଦେବ ଦୃଢ଼େ ଧାର । ପ୍ରଥମକୁ ଛାଡ଼ି
ଦ୍ଵିତୀୟରେ ନିତି ଚୂଚୀସ୍ଵେ ରବି ଚତୁର୍ଥେ ପାର । ୧ ।

ପଞ୍ଚମ ପ୍ରକାଶ ଷଷ୍ଠରେ ନ ପଶ ସପ୍ତମକୁ ଧ୍ୟାୟି ଅଷ୍ଟେ ରବି । ଚକ୍ର
ମକୁ ଛାଡ଼ି ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଲୋକ ସିନ୍ଧୋଦଶ ପାଶେ ନାହିଁ ଯାଅ । ପଞ୍ଚବ-

ଭୂମିମାନେ ଷଷ୍ଠ ଯେବ ଶୁକ୍ର ମେଢ ମାଂସାଦ ଘଟ ନାଶକର ଏହା
ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବ ଚତୁର୍ଥ ଯେ ବୁଧ ଅର୍ଥାତ୍ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରକାଶକର ସପ୍ତମ ଯେ ଶନି
ବୈରାଗ୍ୟ ବା ମନ୍ୟୁ ଅଶି ବଧୂତାରେ ଶୁକ୍ରନାହିଁ ଚତୁର୍ଥେ କୌଣସି
କାର୍ଯ୍ୟ ସୁଗମରେ ରହି ପାରିବ ନାହିଁ ବା କାର୍ଯ୍ୟ ଲଭିବ ନାହିଁ, ମୋ-
ହାମୋହରେ ଏହା କହୁଛନ୍ତି ମନ ଚୁପ୍ତି ନ ଦେଲେ ବୁଦ୍ଧି ଏବେ ସ୍ଵାଧୀନରେ
ଯୋଗଗଣନା ବା ୧ ବସନ୍ତ ୨ ପ୍ରାଣ ୩ ଅୟୁଷ୍ମାନ ୪ ସୌମ୍ୟ
୫ ଶୋଭନ ୬ ଅଗାଧ ୭ ସୁଦର୍ଶନ ୮ ଧୂଳି ୯ ଶୁଭ ୧୦ ଗନ୍ତ ୧୧-
ବୁଦ୍ଧି ୧୨ ଧୂଳି ୧୩ ବ୍ୟାଘାତ ୧୪ ଦୂର୍ବଳ ୧୫ ବଳ ୧୬ ଅସୁର
୧୭ ବ୍ୟାଘାତ ୧୮ ବ୍ୟାଘାତ ୧୯ ପରିବାର ୨୦ ଶିବ ୨୧ ପିତା ୨୨ ସାଧ
୨୩ ଶୁଭ ୨୪ ଶୁଭ ୨୫ ବୁଦ୍ଧି ୨୬ ଲଭ ୨୭ ବୈଧୂତ । ଅଦି ଲକ୍ଷ
କରି ଜଣାଇବାକୁ ଠିକ ଦେଲି ଏହା ପ୍ରକାଶରୂପେ ଅପଣମାନେ
ବୁଝି ପାରିବେ ଦେଖନ୍ତୁ ପ୍ରଥମେ ବସନ୍ତ ବସୋଦ୍ଧାରକ ଅଜ୍ଞାନତା ଭାବ
ଦୂର କରି ଦ୍ଵିତୀୟ ଯେ ପ୍ରାଣ ବନ୍ଧୁମାଗମ ଭାବ ପ୍ରେମରେ ଜଡ଼ିତ
ଦୋର ଚତୁର୍ଥ ସୌଭାଗ୍ୟ ପାର ଚୂଚୀସ୍ଵେ ଯେ ଅୟୁଷ୍ମାନ ଓ ଦାର୍ଦ୍ଦ୍ୟ
ଦୋର ରବି । ପଞ୍ଚମ ଯେ ଶୋଭନ ବା ଶୋଭାସୁମାନ ସହିରେ
ଦେବ ତାହାକୁ ଶୋଭି ଶୁଭ ଭାବ ଷଷ୍ଠ ଯେ ଅଗାଧ ବା ମହାଗନ୍ଧ-
ଗୋଳରେ ନ ପଶ ଚତୁର୍ଥେ ବହୁ ଲଭ ନାହିଁ ଓ ସପ୍ତମ ସୁଦର୍ଶନ ବା

ଶିଳା ଯେ । ଭକ୍ତ ବୁଲୁଥାଅ ଦବାଗୁଣ । ନ ପାଅ ପଲର ହୃଦୟେ
ବିଶ୍ୱର ଏକାଦଶେ ରଖ ଦୃଢ଼ମତି । ୧୦ ।

ଦଶରେ ନ ବୁଝି ଶୟୋବିଂଶ ଲେଖି ସପ୍ତବିଂଶକୁ ଛାଡ଼ି ବିଶ୍ୱର ।
ଷଡ଼ବିଂଶ ସୁଖ ଜାଣି ହୃଦେ ରଖ ଚତୁର୍ବିଂଶ ଦେଖ ହୃଦେ ଧରି ।
ଏକବିଂଶକ ଯେ । ବାଘପରେ ରଖ ଦୃଢ଼ ମତି । ସଗର ତାହୁଁ ବ
ଶୋହଳ ଭକ୍ତବ ଉଗାଈଶ ରଖ ଭୁମ୍ଭୁ କର । ୧୧ ।

ଉତ୍ତମ କାର୍ଯ୍ୟ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ସଫାରରେ ତର ସୁରଣୀୟ
ହୋଇ ଭୁମ୍ଭୁ ଯଶ ରହିଥିବ ତାହା ଲକ୍ଷ କର ଅଷ୍ଟମ ଯେ ଧୃତି
ଅଥବା ସଫାରରେ ରହ ନବମ ଶୂଳ ଅଥବା ମର୍ମରେ ଯକ ଦୁର୍ଗୁଣ
ତାକୁ ଶକ୍ତି ଚତୁର୍ବିଂଶ ଦୃଷ୍ଟି ବା ପ୍ରେମାନନ୍ଦପ୍ରକାଶକ ହେବାକୁ
ଉପାୟ ଖୋଜି ଶୟୋବିଂଶ ଯେ କ ବ୍ୟାପାକ ଯହିଁରେ ତଳିଲେ ନିନ୍ଦା-
ଗୁଣୀ ବା ଅପଦସ୍ତରେ ପଡ଼ିବ ଦେବ ବା ପାଶୁ ନ ଯାଅ ଯଦି ପଞ୍ଚ-
ବିଂଶକ ବା ଦୁଃଖି ଯେ କ ସବୋଝର ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଚନ୍ଦ୍ରା କର ଉତ୍ତର
ଚନ୍ଦ୍ରାନୁଯାୟୀ ଅନଳରେ ମଧୁ ଶୟ ଖାଇ ସଫାର ବହାର କର ଶୁଦ୍ଧ
ଦବସ ଯହିଁରେ ଶୁଲିଲେ କିଛି ଚନ୍ଦ୍ରା ନାହିଁ ସୁଗମରେ ଶୁଲିଲେ
ପଞ୍ଚଦଶ ଯେ କ ବକ୍ତ୍ର ତାହା ଅର୍ଥ ହୁ ଅକାଳ ମୃତ୍ୟୁ ଦୁଃଖାଳୟ ନେବେ
ଶୁଦ୍ଧି ବ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ଏକାଦଶ ଯେ ବୃଦ୍ଧି ବା ଭୁମ୍ଭୁ ଯଶ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ
କଲେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ ତାହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କର କାୟମନୋବାକ୍ୟରେ ହୃଦୟ
ଧାରଣ କର ଶୂଳ ଓ ସରାବୁନ ଦଶ ଯେ ଗଣ୍ଡ ବା ପ୍ରତିହନୀ
ପ୍ରତିହଂସକ ବା ଛିଦ୍ରାନ୍ଦେଷଣରେ ନ ବୁଝି ଶୟବିଂଶକ ବା ଶୁଭ
ଯହିଁରେ ବୃଦ୍ଧିଲେ ଭୁମ୍ଭୁର ମଙ୍ଗଳ ଜନିତ ହେବ ତାହା ଖୋଜି
ସପ୍ତବିଂଶ ଯେ ବୈଧୃତି ବା ଭବନା କରି ବଧୃତା ଶୁଦ୍ଧିଲେ ଷଡ଼ବିଂ
ଯେ କ ଭକ୍ତ ବା ଭକ୍ତାସନରେ ଅମର ରୋଗ କଲ ପର ପ୍ରେମାନ-

ବାର ଅମ୍ବରର ହୃଦୟେ ବର୍ଣ୍ଣର ନ ବୁଝି ଅସ୍ମାଦସରେ ରହ ।
 ଯାହା ସେ ଶୁଦ୍ଧ ସେ ଫଳ ପାଇବ ମୁଁ କହିଲି ଏ ଅଭିଭାଷଣ ।
 ଦେଖ ବର୍ଣ୍ଣର ଯେ । ଦୃଢ଼ ଜ୍ଞାନକୁ ହୃଦୟେ ଧରି । ମୁଁ ଅଟେ କାଳକ
 ମୂର୍ଖ ସଙ୍ଗେ ଲେଖି ବ ପାରେ ଭୁମ୍ଭଠାରେ ଉଚ୍ଚାରି । ୧୭ ।

ନରେ ମହାସୁଖ ଜ୍ଞାନ ବର ହୃଦୟରେ ଉଠି ତଳ ଓ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଶ ଯେ
 ଶୁଦ୍ଧ ଅର୍ଥାତ୍ ଅସ୍ମାଦା ରକ୍ଷାର୍ଥ ବୁଝି ବା ହୃଦୟେ ଧରି ଏକବିଂଶତି
 ଯେ ପିତା ଅର୍ଥାତ୍ ମହାଜନମାନେ ମନୁ ଅଦି ଯେଉଁ ଅଦେଶ ବା
 ନ୍ୟାୟ ଶାସ୍ତ୍ରୋକ୍ତ ପଦକୁ ଧାରଣ ଦେବା ଲକ୍ଷରେ ଦ୍ଵାବିଂଶତି ସାଧ
 ବା ମାନବୀୟ କରିବାରେ ମନକୁ ସାଧ୍ୟ କର ବା ପ୍ରିୟ କର ନା ଭାର
 ଯଦି ମୋ କହିବାଟା ଅସୁଖ ବୋଧ ଦେଲା ତେବେ ସପ୍ତଦଶ ବା ବ୍ୟ-
 ଶ୍ଚପାଦ ଯେବେ ବିପଦ ପସର ମୁଣ୍ଡରେ ରହି ଶତ୍ରୁଦଣ୍ଡ ଅର୍ଥାତ୍ ଅସୁର
 ବା କେଶ ପାଇ ଅଶ୍ରୁପାଦ ସନ୍ତତରେ ଦେବାକୁ ଶୁଦ୍ଧ ଉନବିଂଶ ବା
 ପରିଦ ଓ ଶତ୍ରୁ ଧରି ଅପଣା କରେ ଅପଣା ଗଲା ଭେଦନ କର
 ନାଶକୁ ଭଜ ବନ୍ଧୁ ଗଣେ ମୁଁ ନିଷ୍ଠୁର ବାକ୍ୟ କହିଲି ଏଥିରେ ଅବଶ୍ୟ
 ଅପଣମାନଙ୍କୁ ଶୁଣ ଚିନ୍ତିତ୍ତ୍ଵେ ବନ୍ଧୁ ଦ୍ଵାଦଶ ଯେ ବ ଧ୍ରୁବ ଅର୍ଥାତ୍
 ମୋର ଅସ୍ତ୍ରା ଚନ୍ଦ୍ରାୟୁକ୍ତ ନିକର ଗିର ବୁଝି କହିଅଛୁ ଅପଣମାନେ
 ବର୍ଣ୍ଣର ନ କରି ଅସ୍ମାଦସ ଯେ ବରଷ୍ଠାନ୍ ଅର୍ଥାତ୍ ବୈରବାସୁବରେ
 ଶୁଲୁଅଛୁ ଭାରମାନେ ଶୁଲ ମୋର ମନା କରିବାଟା ଅସୋନ୍ୟତା ବୁଝି
 ଅପଣମାନେ ଶୁଲିଲେ ମୋର ଶତ୍ରୁ ବ ଶେଷପାଳ ଶେଷରେ ଯାହା
 ବୁଣେ ତାହା କାଟେ ବ ଅନ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ପାଏ ବର୍ଣ୍ଣର କର ଚନ୍ଦନଯାୟୀ
 ଅପଣମାନେ ଭବକ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁ ପରି ଶୁଦ୍ଧ ଗଜ ବୁଝିବା ଦେବେ
 ସେହିପରି ଫଳଭୋଗୀ ଦେବେ ମୋର କହିବାଟା ଅପଣମାନଙ୍କୁ
 ଅଭିଷୟ ଅସଦ୍ୟ ବୋଧ ଦେଉଅଛୁ ବନ୍ଧୁ ଜମା କରି ବରୁଣ ହୃଦୟରେ

କରି ଯେ । ରଜ ବୁଲୁଥାଅ ଦବାଗୁର । ନ ପାଅ ପନର ହୃଦୟେ
ବନ୍ଧୁର ଏକାଦଶେ ରଖ ଦୃଢ଼ମତି । ୧୦ ।

ଦଶରେ ନ ବୁଢ଼ ସୟୋବଂଶ ଲୋକ ସପ୍ତବଂଶକୁ ଛାଡ଼ି ବନ୍ଧୁର ।
ସପ୍ତବଂଶ ସୁଖ ଜାଣି ହୃଦେ ରଖ ଚତୁର୍ବଂଶ ଦେଖ ହୃଦେ ଧରି ।
ଏକବଂଶର ଯେ । ବାଘପରେ ରଖ ଦୃଢ଼ ମତି । ସରର ତାହୁଁବ
ଶୋହଲ ରଜିବ ଉଣାରଣ ରଖ ଭୁମ୍ଭୁ କର । ୧୧ ।

ଉତ୍ତମ କାର୍ଯ୍ୟ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ସମ୍ଭାରରେ ଭର ସୁରଣୀୟ
ଦୋଇ ଭୁମ୍ଭୁ ଯଶ ରହୁଥିବ ତାହା ଲକ୍ଷ କର ଅଷ୍ଟମ ଯେ ଧରି
ଅଥବା ସମ୍ଭାରରେ ରହ କବମ ଶୂଳ ଅଥବା ମର୍ମଭେଦକ ଦୁର୍ଗୁଣ
ତାକୁ ଶକ୍ତି ଚତୁର୍ବଂଶ ଦୂର୍ବଣ ବା ପ୍ରେମାନନ୍ଦପ୍ରକାଶକ ଦେବାକୁ
ଉପାୟ ଖୋଜ ସୟୋଦଶ ଯେ କ ବ୍ୟାପାତ ଯହିଁରେ ଚଳିଲେ ନିନ୍ଦା-
ଗୁଣୀ ବା ଅପଦସ୍ତରେ ପଡ଼ନ ଦେବ ବା ପାଲେ ନ ଯାଅ ଯଦ ପସ-
ବଂଶର ବା ଗୁଣି ଯେ କ ସବୋଧର ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଚନ୍ଦ୍ରା କର ଉତ୍ତର
ଚନ୍ଦ୍ରାନୁଯାୟୀ ଅନନ୍ଦରେ ମଧୁ ସୟୁ ଖାଇ ସମ୍ଭାର ବଦାର କର ସ୍ବଜ୍ଞ
ଦବସ ଯହିଁରେ ଶୁଲିଲେ କିଛି ଚନ୍ଦ୍ରା ନାହିଁ ସୁଗମରେ ଶୁଲିଲେ
ପଞ୍ଚଦଶ ଯେ କ ବଜ୍ର ତାହା ଅର୍ଥକୁ ଅକାଳ ମୃତ୍ୟୁ ଦୁଃଖାଳୟ ନେବେ
ଶୁହୁଁବ ନାହିଁ କନ୍ତୁ ଏକାଦଶ ଯେ ବୁଦ୍ଧି ବା ଭୁମ୍ଭୁ ଯଶ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ
କଲେ ବୁଦ୍ଧି ପାଇବ ତାହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କର କାୟୁମନୋବାକ୍ୟରେ ହୃଦୟ
ଧାରଣ କର ଶୂଳ ଓ ସରାବୁନ ଦଶ ଯେ ଗଣ୍ଡ ବା ପ୍ରତିହନୀ
ପ୍ରତିହଂସକ ବା ଛିଦ୍ରାନ୍ତେଷଣରେ ନ ବୁଢ଼ ସୟୁବଂଶର ବା ଶୁଭ
ଯହିଁରେ ବୁଢ଼ିଲେ ଭୁମ୍ଭୁର ମଙ୍ଗଳ ଜନିତ ଦେବ ତାହା ଖୋଜ
ସପ୍ତବଂଶ ଯେ ବୈଧୂର ବା ଭବନା କର ବଧୂତା ଶୁଭିଲେ ବଡ଼ବଂ
ଯେ କ ଇନ୍ଦ୍ର ବା ଇନ୍ଦ୍ରାସନରେ ଅମର ରୋଗ କଲ ପର ପ୍ରେମାନ-

ବାଇ ଆମ୍ଭର ହୃଦୟେ ବିଶ୍ୱର ନ ବୁଝି ଅସ୍ଥାବସ୍ଥାରେ ରହ ।
 ଯାହା ସେ ଶୁଦ୍ଧ ସେ ଫଳ ପାଇବ ମୁଁ କହିଲି ଏ ଅବସ୍ଥାସହ ।
 ଦେଖ ବିଶ୍ୱର ଯେ । ଦୃଢ଼ ଜ୍ଞାନକୁ ହୃଦୟେ ଧରି । ମୁଁ ଅଟେ ବାଳକ
 ମୂର୍ଖ ସଙ୍ଗେ ଲେଖି କି ପାରେ ଭୁମ୍ଭଠାରେ ଉଚାରି । ୧୭ ।

ନରେ ମହାଶୁଣ ଜ୍ଞାନ ବର ହୃଦୟରେ ଶୁଣି ତଳ ଓ ଚରୁର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଯେ
 ଶୁଦ୍ଧ ଅର୍ଥାତ୍ ଅସ୍ଥାଙ୍ଗ ଗନ୍ଧାର୍ଥ ଶୁଦ୍ଧ ବା ହୃଦୟେ ଧରି ଏକବିଂଶତି
 ଯେ ପିତା ଅର୍ଥାତ୍ ମହାଜନମାନେ ମନୁ ଅଦି ସେହି ଆଦେଶ ବା
 ନ୍ୟାୟ ଶାସ୍ତ୍ରକୁ ପଦକୁ ଧାରଣ ଦେବା ଲକ୍ଷରେ ଦ୍ୱାବିଂଶତି ସାଧ
 ବା ମାଳିନୀୟ କରିବାରେ ମନକୁ ସାଧି କର ବା ପ୍ରିୟ କର ନା ଭାର
 ଯଦି ମୋ କହିବାଟା ଅସୁଖ ବୋଧ ଦେଲା ତେବେ ସପ୍ତଦଶ ବା ବ୍ୟ-
 ଶ୍ଚପାତ ଯେବେ ବିପଦ ପରସ୍ତ ମୁଣ୍ଡରେ ରହି ଶତ୍ରୁଦଣ୍ଡ ଅର୍ଥାତ୍ ଅସୁର
 ବା କେଶ ପାଇ ଅଶ୍ରୁପାତ ସନ୍ତତରେ ଦେବାକୁ ଶୁଦ୍ଧ ଜନବିଂଶ ବା
 ପରିତ ଓ ଶ୍ରୀ ଧରି ଅପଣା କରେ ଅପଣା ଗଲା ଶେଦନ କର
 ନାଶକୁ ରଜ ବକ୍ସ ଗଣେ ମୁଁ ନିଷ୍ଠୁର ବାନ୍ୟ କହିଲି ଏଥିରେ ଅବଶ୍ୟ
 ଅପଣମାନଙ୍କୁ ଶୁଣି ତନୁଧର ବନ୍ଧୁ ଦ୍ୱାଦଶ ଯେ କି ଧ୍ରୁବ ଅର୍ଥାତ୍
 ମୋର ଅସ୍ତ୍ରା ତନ୍ତ୍ରାୟୁକ୍ତ ନିବିର ଗିର ବୁଝି କହିଅଛି ଅପଣମାନେ
 ବିଶ୍ୱର ନ କରି ଅସ୍ଥାବସ୍ଥା ଯେ ବରାୟାନ୍ ଅର୍ଥାତ୍ ବୈରବାସ୍ତବରେ
 ଶୁଦ୍ଧ ଅଛି ଭାରମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ମୋର ମନା କରିବାଟା ଅସୋନ୍ୟତା ବୁଝି
 ଅପଣମାନେ ଶୁଦ୍ଧଲେ ମୋର ଶକ୍ତି କି ଶେଷପାଳ ଶେଷରେ ଯାହା
 ବୁଝେ ତାହା କାଟେ କି ଅନ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ପାଏ ବିଶ୍ୱର କର ଦଦନଯାହା
 ଅପଣମାନେ ରବିକ୍ଷେପରେ ଯେଉଁ ପରି ଶୁଦ୍ଧ ଗାନ ବୁଝିବା ଦେବେ
 ସେହିପରି ଫଳଭୋଗୀ ଦେବେ ମୋର କହିବାଟା ଅପଣମାନଙ୍କୁ
 ଅ ଶୁଦ୍ଧ ଅସଦ୍ବ୍ୟବୋଧ ଦେଉଅଛି ବନ୍ଧୁ ଜ୍ଞାନ କରି କରୁଣା ହୃଦୟରେ

ବିଶ୍ୱର ସେ ବିଷ ସେ ଯେଉଁ ପୁରୁଷ କେମନ୍ତେ ଦାସ ହୋଇଣ
ରହୁ । ତାଙ୍କଠାରୁ ଦେହ ସମ୍ପର୍କରେ ନାହିଁ ଶ୍ୱରପୁଣେ ବିସ୍ତାରିତ
ଦେହ । ତାଙ୍କୁ ଦେ ଚନ୍ଦ୍ର । ବିଶ୍ୱର ବର ଦେ ତୁମ୍ଭ କର । ଆଉ ବି
ବହୁ ବି ତୁମ୍ଭ ଶୁଣିବି ତନ୍ତ୍ରରେ ଦେଖାଏଁ ଦଥ ମର । ୧୩ ।

ଅନାହିଁ ବିଶ୍ୱର ଶକ୍ତିଦ୍ୱାରା ତରୁ ଚୈତନ୍ୟ ଏକରୁ ରଖି ବିଜ୍ଞାନ
ଶକ୍ତିରେ ଦେଖି ଧାରଣ କରିବା । ଦେଉ ଇନ୍ଦ୍ରାନୁସାରେ ଦେ ବିଶ୍ୱ-
ଗଣେ ! ମୁଁ ବାଳକ ଓ ବୁଦ୍ଧି ଶାଳ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ନିଶ୍ଚର ବାକ୍ୟ କହିଲି
କେଣୁ କର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରେ ବାୟା ବା ମୂର୍ଖ ସଙ୍ଗରେ ଲକ୍ଷ କରିବା ଦେଉ
ଅପଣମାନଙ୍କର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରେ ମୁଁ ବି କହିବା ଯୋଗ୍ୟ ।

ବିଶ୍ୱଗଣେ କଥାଟିଏ ମନେ ପଡ଼ିଲା । ବାୟା ମୁହଁ ରହିଲା ନାହିଁ
ଆଉ ତହିଁ ପଦ ଶୁଣିବା ଦେଉ ଅପଣମାନେ ଶୁଣନ୍ତି ବି ଯତ୍ନବଳ-
ବାଳ ଲକ୍ଷରେ ଯୁକ୍ତା ଯୁକ୍ତି ନ ରହି ନାହିଁ ବି ନିରସ୍ତ ରହିବୁଁ ସେ
ଏହା ବିଶ୍ୱର ବିଂଶତି ଯେ ବି ଶିବ ବା ଯୋଗେଶ୍ୱର ମହାଦେବ
ତାଙ୍କ ପାଶେ ପାଦ୍ମ ଥିଲେ ନାହିଁ ବି ତନ୍ତ୍ର ପାଦ୍ମ ସଙ୍ଗରେ ରଖି
କେଉଁ ପର ଦାସରୁ ପଦକୁ ଲଢ଼ିଥିଲେ ତାଙ୍କର ବଳ ସ୍ୱପ୍ନରେ କେହ
ଦେବ ନାହିଁ ଯାହାକି ଶୁଣ ଗର୍ଭି ଜାନ୍ତି ଶ୍ୱରପୁଣେ ବା ସତ୍ୟ,
ହାସର, ଦୈତ୍ୟ, କଳରେ ଦେହାଦିରେ ପୂରିତ ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି ।
ତାଙ୍କର ଶୁଣାଦି ଓ ତାଙ୍କୁ ହୃଦୟରେ ଚନ୍ଦ୍ରନ କର । ଦେ ବିଶ୍ୱ
ତୁମ୍ଭର ନିକଟ ବିଷୟକୁ ଶୁଣିବା କର ଆଉ ବି ବିଶ୍ୱ ବି ପଦ ମୁହଁରୁ
ଫିଟିଗଲା ପୁଣି ମନରେ ଦେଲା ଯେଉଁ ରଳରେ ଅପଣମାନେ ଶ୍ୱର-
ଛନ୍ତି ତାହାକି ନ କହିଲେ ମୁଁ ବି ରହିବି ନାହିଁ । ବିଶ୍ୱଗଣେ ! ଅପଣ
ମାନଙ୍କର ଶୁଣ, ଛବି, ବା ସ୍ୱରୂପ ତନ୍ତ୍ରରେ ଦୃଷ୍ଟି କରୁନ ଦିଏ ।
ଅନୁପ୍ରାପ୍ତ କରି ତରୁ ଦେଇ ଶୁଣିବା ଦେଉ । ଯେଉଁଠା ମୋର ଶ୍ରେଣୀରେ

ଯାହା ମୁଁ ଦେଖିଲି ସେ କଥା ଯୋଖିଲି ମନରେ ନ ବହୁବ ଯେ
ପ୍ରାସ । ସସାର ମଧ୍ୟରେ ଯେମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ଶୁଭେ ଦ୍ରୁମାଲକ୍ଷ ସେ
ମାତସ । ତୁମ୍ଭ ପ୍ରେମ ଗଳ୍ପ । ଗନ୍ତରେ ବୁଝାଏ ତୁମ୍ଭ କଳ । ମେଷ-
ମୁଣ୍ଡ ପ୍ରାସ୍ତୁ କୁଣ୍ଡ ତୁମ୍ଭ ହୁଏ ବୁଝ ପ୍ରାସ୍ତୁ ବହୁଅଛ ମଳ । ୧୪ ।

ଦେଖି ପାରିଲି ସେହିସବୁ ଯୋଡ଼ାଯୋଡ଼ି କରି ବାୟାପର
ଲେଖି ଦେଲି ଅପଣମାନେ ମନରେ ବହୁ ବୋଧ ଧାରଣ କରିବେ
ନାହିଁ ।

ଦେଖନ୍ତୁ ସସାର ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁଠି ବା ଯେଉଁ ରକ୍ତମରେ
ବିଶ୍ୱରାଜନ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା ମନକୁ ଦ୍ରୁମାଲ ଅଛ ଓ ଯେଉଁଠି ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କ
ନାଶନାୟୁ ଓ ପ୍ରେମ ସହିତ ଯେଉଁଠି ଗମନାଗମନରେ ରବି ହୋଇ-
ଅଛ ସେ ସବୁ ଗନ୍ତରେ ବା ମେଷ, ବୁଝ, ମିଥୁନ, କର୍କଟ, ସିଂହ-
କନ୍ୟା, ତୁଳା, ବିଷ୍ଣୁ, ଧନୁ, ମକର, କୁମ୍ଭ, ମୀନାଦିରେ ଲକ୍ଷ କରି
ଦେଖାଇ ତୁମ୍ଭ ଅଗରେ କଢ଼ିବାକୁ ଅଗ୍ରସରହେଲି ଶୁଣିବା ଦେଉ ।
ଦେଖନ୍ତୁ ମେଷ ଯୁକ୍ତ ଅପଣମାନେ ଦେଖିଅଛନ୍ତି ଯେଉଁଠି ବା
ମେଷଙ୍କ ମୁଣ୍ଡକୁ ମୁଣ୍ଡ ପିଟିପିଟିକାଲେ ତାଳ ସଙ୍ଗୀତ ହୋଇଯାଏ ଓ ବ-
ରଲ ଅନଳ ଜାତ ହୁଏ ଚନ୍ଦନଯାନ୍ତ୍ରୀ ମେଷମୁଣ୍ଡ ଓ ଅପଣମାନଙ୍କର
ମୁଣ୍ଡ କିରଳି ବୋଲିବେ ଦେଖନ୍ତୁ । ଜଣେ ମନୁଷ୍ୟ ଏକାକିଅ ଥିବ
ଅଥ୍ବ ଜଣେ ମିଶ୍ରିଲେ ତୁହିଙ୍କର ନିଜ ନିଜ ବଢ଼ାଇ ଲକ୍ଷ
କରି କଥୋପକଥନ ହେବାଟା ଅପଣମାନେ ତ ଦେଖୁଥିବେ କାହା
ବଢ଼ାଇ କେହି ଶୁଭକ୍ତି ନାହିଁ । ଅତି ମୁଣ୍ଡ ହୃଦୟରେ ବଢ଼ିଯାହାର
ବଚସା ଯେତେ ଅପଣମାନାଦିରେ ବୋଲିଗାନ୍ତି ତୁଣ୍ଡ ବ୍ୟଥା
ପାଏ କି ଯେ ରଲ ଗାର୍ବ ସ୍ତରରେ ଗର୍ଜନ ଗର୍ଜନ ସହିତ ବାଦ୍ୟତୁଳି
ଦୁଷ୍ଟି ବଢ଼ାଇଲ ସେଠାରେ ସୁକା ତାଳ ଲକ୍ଷ ହୁଏ । ଏଣୁ

ମୈଥୁନରେ ମାରି ଥାଅ ଦବାସୁର ବଦଳା ରସକୁ କରି ଅଣ ।
 ଚନ୍ଦ୍ରପ୍ରାୟ କଳ ଦେଖାଅ ସକଳ ଜନ୍ମରେ ଲଗାଇଛ ମାନସ । ଦୁର୍ଲ-
 ଙ୍ଗବକୁ ସେ । ଦେଖି ଉନ୍ନତାୟିଥାଅ ବୁକୁ । ବସ୍ତ୍ର ସେ କନ୍ଦର୍ପ ଗୁଣି
 ବୁଝ ଦର୍ପ ବଦାଉଛ ସେ ନିଜ ଗୁଣକୁ । ୧୫ ।

ଅପଣମାନଙ୍କର ଚନ୍ଦ୍ର ଓ ମେଷ ମୁଣ୍ଡ ଉଭୟରେ ବିଭେଦ
 କି ରହିଲା ଅନ୍ତ ଦେଖନ୍ତୁ ବୃଷ ଯେକି ଶଶି ତା ମନକୁ ଯାହା ଅରଳ
 ତାହା କଲା ବା ତାହାର ଶୋଇବା ରହିବା ପ୍ରାଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଥାଏ କି ?
 ଚକ୍ରଯାତ୍ରୀ ଅପଣମାନଙ୍କର ଚକ୍ରରେ ଯାହା ଯତିଲା ତାହାଧର୍ମକର୍ମ
 ଶୁଭ ଇତ୍ୟାଦି ସୁଭର ଜ୍ଞାନ କଲେ ଅନ୍ତ ପୂର୍ବ ସହଚ ଅସ୍ତ୍ରାଦି
 ପୁରାଣ ସ୍ମୃତିଆଦି ଯାହା ମହାନକମାନେ ସଂସ୍ତୁ କରି ଦେଇଥିଲେ
 ଏବେ ସେହି ପୁରାଣ ସ୍ମୃତିଆଦି ମହାବିଶ୍ୱରେ ଭୀମନାଦ କହିଶୋକ-
 ସନ୍ଦିଗ୍ଧ ଅଶ୍ରୁପାତରେ କାନୁଛନ୍ତି । ଅନ୍ତ ତାଙ୍କୁ ସମ୍ଭବ କିଏ ଓ
 କୌଳକ ସମାଜ ନିୟମ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦେଉଥିଲେ ସେ ପୂଜା ପାଆନ୍ତେ
 ତାହାତ ପ୍ରୟୋଜନକୁ ଅସର ନାହିଁ ତେଣୁ ନାରସିଂହେ ଅଭିଶା-
 ବାସକୁ ଭଜିଲେ ଶୁଭମାନେ ପ୍ରିୟକୃତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପଦ ସୁଭାଣୀୟ କିଏ
 ଅଛୁ ବା ଚନ୍ଦ୍ର ଓ ମନ୍ତ୍ର ଅସ୍ତ୍ରର ଗୁଣ ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିବାରୁ ଶଶି ସଙ୍ଗରେ
 ଲକ୍ଷ କଲ । ଇନ୍ଦ୍ରାନୁଯାୟୀ ଗୁଲିବାରୁ ।

ପ୍ରିୟ ବନ୍ଧୁଗଣେ ! ଅଳ୍ପ ଦୃଷ୍ଟି କରିନ୍ତୁ ସଂସାର ମଧ୍ୟରେ ଚୂଡ଼ାୟୁ ସେ
 ମୈଥୁନ ତାହା ମୈଥୁନ ବୁଝି ବା ନାଶ ପୁରୁଷ ସ୍ୱଗୁଣିୟାରେ ଚନ୍ଦ୍ର
 ସନ୍ତରରେ ସତରତରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଥିବା ଦୃଷ୍ଟି ହୁଏ କି ନାହିଁ ଯେଉଁ
 ସମୟରେ ମନରାଧା ନବଯୌବନା କଟାକ୍ଷରୁ ରଙ୍ଗି ସହଚ ଦୃଷ୍ଟି
 ପଡ଼େ ସେ ସମୟରେ ସଂଳାପାଦ କି ସିଦ୍ଧାନ୍ତପଦ କି ନିୟମ ଦୃଷ୍ଟି
 ପଡ଼େ କି ? ସବୁ କଲେପ ହୋଇ ସର୍ବଗୁଣ ଅକର ସେହି ପ୍ରେମାଙ୍ଗିନୀ
 ହୃଦୟରେ ଚନ୍ଦ୍ର ରସାଉଥାଅ ବା ସୁଖ ବା ଦକ୍ଷ ଇଲେ ତା ସ୍ନେହ

ତାହାହାରୁ ମୁକ୍ତିଦେବା ଉପାୟ ଖୋଜୁଥାଅ ବ ? କା ଶୁଭ ! ସେଥିକ
 ଉପାୟ ଅପ୍ରାପ୍ତ ବନ୍ତୁ ବିଧାନାଦି ପ୍ରଣାଳୀ ବହିଷ୍କାରେ ମଧ୍ୟ ଅଛି । ଥିଲେ
 ତଥାପି ଦେବ ସେହି ପ୍ରଣାଳୀ ମହାସାଗରରେ ଭାସୁଅଛି ଟାଣି ରଖିବା
 ଲୋକମୁଖ୍ୟ ଏବଂ ତାହା ମୋର ଅଦୃଶ୍ୟ ବୁଝାଏ ଅତି ଦେଖ ଏହା କି
 ନିରନ୍ତର ଥିବ ତାହା ନୁହେଁ ତତ୍ତ୍ୱ ଯେ ବହୁତା ଅର୍ଥାତ୍ କର୍ତ୍ତୃକ
 କଳତାମାସ ଦେଲେ ବୀରମୂର୍ତ୍ତି ଧାରଣ କରେ । ଯେଉଁ ସମୟରେ
 ପ୍ରସବ କରେ ତତ୍ତ୍ୱ ପଞ୍ଚମ ଲରେ । ଚନ୍ଦ୍ରମାସୀ ଯୌବନାବସ୍ଥା ତରଙ୍ଗ-
 ଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ତରଙ୍ଗ, ନାଶରେ ଯେଉଁ ଶୋକାବସ୍ଥା ପ୍ରବେଶ ତାହା କି
 ଅନାଉଁ ଅଛି । ବୁଝିଲେ ପଞ୍ଚମରୁ ବଳବର ଅମ୍ବେ ସମସ୍ତେ ସେହି
 କଳତା ବୀରର ବା ଉପାଦେୟାକୁ ଅସା ରଖି ପଞ୍ଚମ ଯେ କି ସେହି
 ଅଥାତ୍ ସେହିଭାବେ ଗା ମୁକାରପଦ ମୁଁ ଜାଣିବା ଶୁଣିବି ଓ ମୁଁ ଯୌବନ
 ଓ ସବୋହୁଙ୍କୁ ରୂପବାନ୍ କୁହାଇ ସବୁ ଯେ ବଳ ବା ନବବିଶୋଭା
 ଠାରେ ମନ ତିବିବନକୁ ବଳା ଦେଇ ସୁରଣୀୟାହା ଶାନ୍ତି କରୁଥାଅ ।
 ଓ ତୁଳ ଯେ ବ୍ୟାପାରୀକ ଅର୍ଥାତ୍ ସ୍ୱ ସ୍ୱ ବିରୁଦ୍ଧ ହୃଦୟରେ ଲସ୍ତ କର
 ଗର୍ବ ଧାରଣ କରି ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ଚାଲୁଅଛି ଓ ବିରୁଦ୍ଧରସରେ ନିତି
 ଦୋର ଅଦୋରା କାଳକର୍ତ୍ତନ ଦକ୍ଷାଦବାର ବାସ୍ତବ୍ୟ ଦୋର ତଳେ ।
 ସରଳ କାଳାନୁସାସୀ ସମ୍ପ୍ରମ ଯେ ବିଷ୍ଣୁ ବା ବୃଷ୍ଟି ଦର୍ଶନ କଲେ ଯେଉଁ
 ବିକଳତା ଭୋଗ କରାଏ । ଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରାମ କାମ କାମକ ବିଷ୍ଣୁ ଦେହରେ ଘାତ
 କରି ବିକଳତାରେ ଦୃଶ୍ୟବନ୍ତରୁ ଭୋଗ କରୁଅଛି । ଶୁଭମାନେ !
 ସେହି ଦର୍ପଦଳନ କନର୍ପ ଇଚ୍ଛାଧୀନରେ ରଖି ତାହାର ମାନସ ପୂର୍ଣ୍ଣ କର୍ତ୍ତା
 ହୁଏ ଓ ନିଜ ଶୁଣକୁ ଉଚ୍ଛ୍ୱାସ ଦେଖାଇ ନିଜର ଭାବକୁ ବୁଦ୍ଧି କର-
 ଉଅଛି ବନ୍ତୁ ଦେହାଦି କାଶକ ବୁଝ । ସୁମମରେ ଥିଲେ ସଂସାର
 ଉପୁରୁକର ଓ ପ୍ରବଳତା ବା ନିଗମ ନିରକ୍ଷରେ ତଳାତଳେ ସବ-
 ନାଶର ମୂଳ ଦେଇ କରେ ।

ଧନୁର ପ୍ରଭୃତ ଗୁଣରେ ମୋହର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଦେଉଥାଇ ସେ ମନେ ।
ଯେଉଁ ପ୍ରକାରରେ ସ୍ୱପ୍ନ ମଧ୍ୟରେ ବହାର କରୁଛୁ ସ୍ୱପ୍ନରେ । କର
ବବେଦ ସେ । ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ସାକ୍ଷ ମନୁଷ୍ୟ ବାକ୍ୟ । ସେ କଥାକୁ ଗୁଳି
ଏ ପଦ କହିଲି ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ରକୁ ସେ ଥରେ ଦେଖ । ୧୬ ।

ଦେଖି ତୁମ୍ଭ କର୍ମ ଧନୁ ଧରି ଯମ ତୁମ୍ଭ ସଙ୍ଗେ ରହେ ଅନୁକୃତେ ।
କର୍ମ ଅନୁସାରେ ତୁମ୍ଭ ଅଗ୍ରତରେ ବଳି ପାଇଁ କେଉଁଥିବୁ ସନ୍ତତେ ।
ମାୟାସାଗର ସେ । ଦେଖୁଅଛ ଏହି ଯେ ସଂସାର । ମକର ଦେ'ଇ
ତୁମ୍ଭକୁ ଖେଳା ଏ କରୁଅଛୁ ସେହି ସେ ଅହାର । ୧୭ ।

ଓ, ହୋ, ଭାଇମାନେ ! ନବମ ସେ ଧନୁ ତା କଥାଟି ମନେ
ପଡ଼ିଲେ ତର ମାଡ଼ୁଛି । ଦେମନ୍ତ ବଳତ ଦେଖନ୍ତୁ ଯେଉଁ ଗୁଣନ'ରେ
ଅମ୍ବେମାନେ ଖଳବା ବା ଯେଉଁ ଗାବରୁ ଧାଇଁ ଜଳମଣ୍ଡଳରେ ବହାର-
ଯାତ୍ରା କରୁଥାଉଁ ସେହିସବୁ ସ୍ୱପ୍ନଦବସ ବିଜ୍ଞାନ ସହିତ ବିଚାର କର
ସେ ଶମନାୟକ ଧନୁଧର ଅମ୍ଭ ସଙ୍ଗେ ରହୁଅଛୁ କର୍ମାନୁସାୟୀ କାଣ୍ଡ
ପ୍ରହାର ମାରିଲେ କର୍ମଜିତ ପଳରେ ଯୋଗ କରୁଅଛୁ । ଅପଣ-
ମାନେ ମନଶାସ୍ତ୍ର ଦେଖନ୍ତୁ, ସେହି ଯମସୂକା ନିଜର ସପ୍ନା ଦେବା-
ପାଇଁ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ସାକ୍ଷ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରଖିଅଛୁ । ଏହା କହିଲବେଳକୁ ଦୁଃଖ-
ବୋଧ ଲଭି ଜଣାଇ ଦେଲି । ଯେ ଅପଣମାନେ ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର ଦେଖିବା
ଦେଉ । ଓ ଏଥୁଅଳନ୍ତର ଏହି ଯେ ପୃଥିବୀ ମାୟାସାଗର ଲେଖରେ
ଦଶମ ଯେ ମକର ବା ନଋ ଗାହା ଏହି ସଂସାରକୁ ଲକ୍ଷ କର ।
ଯେଉଁପରି କିଛି ପ୍ରସବ କରି ସ୍ୱପ୍ନାନୁକୁ ରକ୍ଷଣ କରେ ଚନ୍ଦନସାୟୀ
ଏହି ସଂସାର ଉପୁଡ଼ି ବସଇ ରକ୍ଷଣ କରୁଅଛୁ ଓ ଦେଖ ଏହାଦଶ

କୁମ୍ଭକୁ ଯେ ଦେଖ କରିଣ ବବେଦ କୁମ୍ଭେ ଜଳ ପୂର୍ଣ୍ଣ ରହୁଥାଏ ।
 ଭଲଗଲେ ଜଳ ଦେଲେ ରସାନ୍ତଳ ଅଉ ବ ସେ କୁମ୍ଭ ଶୋଭାପାଏ ।
 ଏହି ଜୀବନ ଯେ । କୁମ୍ଭେ ଜଳ ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାଏ ଯାଏ । ଯେବେ ଭଲଯିବ
 ଅଉ ନ ଚାହିଁବ ଚମତ୍କାର ମାୟା ଏ ଭବନ । ୧୮ ।

ମୀନ ପ୍ରାୟେ ମତ କର ଯନ୍ତ୍ର ଯନ୍ତ୍ର ବ୍ରହ୍ମ ମହା ଏ ଘୋରବନ ।
 ଦୋଇଣ ପ୍ରସନ୍ନ ବନ୍ଧୁକୁ ପୁଣି ନୁହେଁ ନେଉଛ ଏ ଇନ୍ଦ୍ରାସନ । ସବୁ
 ଅନିତ୍ୟ ଯେ । ଶଶବେ ସବୁ ଦୋଇବ ହତ । ଦୁର୍ବର ଶରୀର ଦେବ
 ନାରାୟଣ ମିଛ ଦୋଇଯିବ ଏଜନ୍ତୁ ତ । ୧୯ ।

ଯେ କୁମ୍ଭ ତାହା ଏହା ବୁଝ, ଏକ କୁମ୍ଭରେ ନୀର ପୂର୍ଣ୍ଣ କରି ଥୋ-
 ଢଲେ ଚାହିଁଲେ ଅକାଶାଦ ଶୟା ଓ ନିଜର ପ୍ରତିବିମ୍ବ ସୁଦ୍ଧା ଦୃଷ୍ଟି
 ପାଉଅଛି ମାତ୍ର ଉକ୍ତ କୁମ୍ଭ ଜଳପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିବାକାଳେ ଯେଉଁଠିକି ଶୋଭାକୁ
 ବା ମାନମୟ ହୁଏ ସେହି କୁମ୍ଭ ପୃଥିବୀରେ ଭଲଗଲେ ସେହି ନୀର
 ଗୋଟାଇ ଉକ୍ତ କୁମ୍ଭରେ ପୁରାଇବାର ବଳ ହୁଏ ବ ? ବା ବୁଝ
 ଯେଉଁ ସମୟରେ ପଛବିତ ଥାଏ ତାହା ଗୌରବ୍ୟ ତା ଅଗ୍ର ପ୍ରତିଭା
 ଦେଉଁପରି ଦୃଷ୍ଟି ବ ଅସେ ଓ କୁଠାରରେ ଛେଦନ କରି କୁମ୍ଭପାଣୀ
 ଦେଲେ ଯେଉଁପରି ଅଗୋରା ଦୃଷ୍ଟି କରୁଥାନ୍ତି ଚନ୍ଦନଯାତ୍ରୀ ଏହି
 ଶରୀର ରଖ । ବୁଦ୍ଧିମାନେ ! ମୀନ ଯେଉଁପରି ଅଗାଧକଳରେ ଚାଲିବା
 ଧାରଣ କରି ବିହାର କରୁଥାନ୍ତି ଚନ୍ଦନଯାତ୍ରୀ ଅପଣମାନେ ମାୟାବନରେ
 ବ୍ରମଣ କରୁଅଛ । ଏହି ବନର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନାହିଁ ବୁଦ୍ଧିନୀ ଅପଣମାନେ
 ଯୁବୁଦନ୍ତି ବ ଅମ୍ଭେ ବିଭୁତି ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ ମହା ସୁଖରେ ରହୁଅଛୁ
 ବନ୍ତୁ ଭାତ ! ଏହା ପରି ନୋହେ । ଏ ଅନିତ୍ୟ ସଂସାର ସଙ୍କେତ

କହୁଲ ଯେତେବ ହୃଦୟେ ଚାଲଣ କରିଣ କବେକହୁଦେ ଧାୟି
ବିଶ୍ୱରାଜ ବହିଁ ଜ୍ଞାନ କୃତ ହୋଇ ସସାର ବୃକ୍ଷ ଏ ଅରେ । ଏହି
ବୃକ୍ଷରେ ଯେ । ଫୁଟିଛି କୁସୁମ ଦେଖ ଥରେ । ବୁଝିପାର ଯେବେ ଯେ
ପୁଷ୍ପକୁ ଭେବେ ତୋଳି ନେଇ ରଖ ହୃଦ୍ ପରେ । ୨୦ ।

ସେ ଯେଉଁ ପୁଷ୍ପର ବାସନା ପ୍ରକାର କି କହିବି ତା ତୁମ୍ଭ ଅଗେ
ଦେବତାଦଗଣେ ପାଇବା କାରଣେ ଜଗିବସିଛନ୍ତି ସେ ସରାଗେ ।

ଦେହାଦି ଅସ୍ତ୍ରାୟୀ ଦେହୁ କର । ଭାଇମାନେ ! ଏହି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟସ୍ୱରୂପ
ଅନନ୍ଦବିହାର ଯାହା ତୁମ୍ଭର ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖୁଥୁଛୁ ସ୍ୱର୍ଗ ମଧ୍ୟରେ
ସବେବ ଏପରି ବିଲେପ ହୋଇ ଯିବ ଯେ ଆଉ ତାହାର ଚିନ୍ତା ବର୍ଣ୍ଣି
କିଛି ପାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ମାତ୍ରକ ଦେ ବଳ୍ଲୁଗଣେ ଦେଖର ସ୍ୱର୍ଗରେ
ନଷ୍ଟ ହୋଇ ଗଲାରୁ ଏହି ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଶରୀର ମୃତ୍ୟୁକାମୟ ମୃତ୍ୟୁକାରେ ମିଶି
ଏହି ସସାର ମିଥ୍ୟାମୟ ସ୍ୱପ୍ନ ଦୃଷ୍ଟି ମିଛପରି ସବୁ ଲକ୍ଷ ଦେବ ।
ଆଉ ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କର ବର୍ତ୍ତମାନକାଳୀନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦେଖାଇବ କି ?
ବିଶ୍ୱର କର ଦେହ ମିଥ୍ୟା ଜଗତ ମିଥ୍ୟା ମାୟା ମିଥ୍ୟା ଦୃଢ଼ହଞ୍ଜାଳରେ
ଦୃଷ୍ଟିକର । ଭାଇମାନେ ! ଯେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ବିଷୟ ଜଣାଇଲି ତାହା
ସବୁ ହୃଦୟରେ ରଖି କବେକ ବଳଦ୍ୱାରା ହୃଦୟରେ ଧ୍ୟାନ କରିବ
ହେଉ । ଜ୍ଞାନ ହୃଦୟରେ ଧ୍ୟାନ କରି ବିଶ୍ୱର କରିବେ ସେ ସଂସାର
ନାମକ ବୃକ୍ଷ ଯାହା କହିଥୁଛୁ ତାହା ନିଷ୍ପୟ ଏହି ଅଟେ ।

ଏହି ବୃକ୍ଷରେ ଯେଉଁ ପୁଷ୍ପ ପ୍ରଫୁଟିତ ହୋଇଅଛି । ତାହା ବାରେ
ଅନାଥ ଯେବେ ଲକ୍ଷ କରି ପାରିବ । ଭେବେ ସେହି ପୁଷ୍ପକୁ ତୋଳି
ତେଇ ହୃଦୟରେ ବା ମସ୍ତକରେ ରଖିବ ଭ୍ରାତୃବନ୍ଧୁ ! ସେହି ପୁଷ୍ପର
ବାସନା ପ୍ରକାଶ ବା ସୁଗନ୍ଧ ସୁମଧୁର କି ଦୁର୍ଗନ୍ଧ ତାହା ତୁମ୍ଭ ଅଗରେ
ଦଶ ଜଣାଇବ । ସେହି ପୁଷ୍ପ ବାସନା ଏପରି ସୁବାସିତ ଦୁବାସିତ ଯେ

ମାଳିକଗିରୁ ଯେ । ତୋଳ ବିଦ ନିଏ ବାଛ ବାଛ । ଦୁଇ ଜାତି ଫୁଲ
ବିଦର ବେବଳ ପାଶ ଜାଣି ଫୁଲ ସେ ଦେଉଛି । ୨୧ ।

ଯେ ଚିତ୍ତି ପାରିବ ଫୁଲ କଣି ଯିବ ଭ୍ରମ ଯିବ ତାରପାଶେ ଗଲେ ।
ତେ ଦେଖଣେ ସେଇ ନିଜୁଁନେ ଭ୍ରମାଇ ଦିଏ ପାଶେ ରହିଲେ ।
ଦେଖ ତାହାର ଯେ । ବନମାଳୀ ନାମ ସେ ପ୍ରଭାତ । ଯେଉଁ ଫୁଲ
ରଜା ଲଭିବାକୁ କଷ୍ଟା କରିଛି ଯାଅ ସେ ମାଳିଦର । ୨୨ ।

ଦେବତାଦଗଣେ ଓ ବକ୍ଷଗଣେ ପାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରେମାଭିଷକ୍ତରେ ଉକ୍ତ
ବୃକ୍ଷ ଅମ୍ଳା ଜଗିବସିଛନ୍ତି ପାଇ ପାଇନ୍ତି ନାହିଁ । କାରଣ ସେ ବୃକ୍ଷ
ମୂଳରେ ବୃକ୍ଷର ବୃକ୍ଷଭକ୍ଷକ ମାଳୀ ପ୍ରାପଣିକ ସ୍ୱରୂପ ଧରିଅଛୁ ଓ ପୁଣି
ଭଲ ଭଲ ବାଛକର ତୋଳ ବିଜାନ୍ତି । ବନ୍ଦୁ ଦୁଇଜାତି ଫୁଲ ପ୍ରାୟ
ଟିକ ସେହି ଦୁଇଜାତି ଫୁଲ ବିଦେ ତାହା ସୁଦ୍ଧା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନ ଦିଅନ୍ତେ
ପାଶ ଚିତ୍ତି ଫୁଲ ପ୍ରଦାନ କରେ । ଦେ ସର୍ବଭାଣେ ! ଯଦି ଅପଣମାନଙ୍କର
ସେହି ଫୁଲ ପାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା ଥାଏ ତେବେ ଯେଉଁ ଲୋକ ଫୁଲ
ଚିତ୍ତିକ ସେ ବଣିବାକୁ ଯିବ ।

ଅହା ! ମନେ ତ ପଡ଼ିଲା ଗୁଣାଞ୍ଜଳି ! ବଣି ଯିବାକୁ ମୁହଁରେ କହିଲୁ
କହିକରି ଭାବରେ ଭଲ ବସିଲଣି କଣ ଦେଲା ବଳବ ଦେଖନ୍ତୁ ସେ
ସେଉଁ ମାଳୀ ବଡ଼ ଶକ୍ତି ଓ ଅନେକ ପ୍ରକାରରେ ଜନ ମନକୁ ହରଣ
କରି ଭ୍ରମାଇବାର କଥାଟା ଉତ୍ତମ ପ୍ରକାରେ ଶିଖିଅଛୁ ଯେ ଯାଉଅଛନ୍ତି
ସମସ୍ତେ ତ୍ରୁମି ତ୍ରୁମି ଯାଇସାରିଲେଣି ଓ ଯାଉଛନ୍ତି ଯିବେ ସୁଦ୍ଧା ସେ ସବୁ
ବୁଝି ସତର୍କରେ ଯିବ ନ ଦେଲେ ତ୍ରୁମିଯିବଟି ସେହି ମାଳୀ ନାମଟି କହି
ଦେଉଅଛୁ ତାହାର ନାମ ବନମାଳୀ ବଳ ପ୍ରଗୁର ବା ବିଶ୍ୱାସ ଯେଉଁ

ସେ ମାଳୀ ବଙ୍କର ରଙ୍ଗେ ନରନ୍ତର ଚାନ୍ଦ ପଡ଼ିଯାନ୍ତେ ବର ଅଥ ।
ଏ ସବୁ କହିଲି ଯାହା ବୁଝିଥିଲି ମନରେ ନ ବହୁବ ସେ ଦାସ !
କଲି ପ୍ରକାଶ ସେ । ଶ୍ରମା କରିବ ମୋହର ଦୋଷ । ଭୁମ୍ବ ସଙ୍ଗେ ଥାଏ
ଗୀତରେ ଜଣାଏ ଗାନସ୍ଥଳ ଏ ବଦାସ ଦାସ । ୨୩ ।

ଫୁଲ ନେବା ପାଇଁ ଭୁମ୍ବ ଲଜ୍ଜା ବା ଲଭିବାରୁ କଷ୍ଟା ବର ଦେଲେ
ସେହି ମାଳୀ ଘରକୁ ଯାଅ । ସେହି ମାଳିର କୋମ୍ବର ଶୁକଳ ଉତ୍ସାହ
ରକ୍ତକ ସନ୍ତପରେ ମୁଁ ନିବୋଧାୟ ଅଟେ ଓ ସେହି ମାଳିଙ୍କ ଶୁଣ ଗର୍ଭି
ସୁରଣ କରି ଓ ସେହି ମାଳିଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମରେ ଅଶ୍ରୁ ରଖି କାଳ କର୍ତ୍ତନ
କରେ । ସରବଦେ ! ମୁଁ ନିବୋଧ ଯାହା ବୁଝିଥିଲି ତାହା ସବୁ ଜଣାଇ
ଦେଲି ଜଣାଇବାରେ ଦେବେ ନିଷ୍ଠୁର ବାକ୍ୟ ବା କର୍ତ୍ତନକୁ ଦୋଷଦାୟକ ।
ବିମଳା ତ ଦୋର ସୁମଳା ଦେବେ ରହେ ! ଯାହା ସବୁ ବଚଣ ଅରେ
ଜଣାଇ ଦେଲି ଦାବସୋଡ଼ି ମାଗୁଅଛୁ ଦାସ କରୁଛୁ ବେ ନାହିଁ ଓ
ଦୋଷାଦୋଷ ମୋର ଶ୍ରମା କରିବେ । ମୁଁ ଶ୍ରମା ମାଗୁଅଛୁ ମୋର ସ୍ବତ୍ତ୍ବ
ନାମ ଗାନସ୍ଥଳ ବଦାସଦାସ ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ ଗଣ ପ୍ରମାଣ କରିଅଛନ୍ତି ।
ଭୁମ୍ବ ସଙ୍ଗେ ଥାଏ ବନ୍ଧୁ ଜଣାପଡ଼ିବାଟା ପଦ୍ୟ ଯୋଜନା କରି
ଜଣାଏ ।

ସ୍ବଗ ଦେବାର କାମୋଦ ।

ମନଚୈତନ୍ୟ ସମ୍ପାଦ ।

ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପଦ ବୁଝେ ଭାବରେ ମନ । ପିବି ଶୁଭ୍ର ଏହା ମାୟାଭବନ
 ଯେ । ୧ । ଧ୍ୟାନ କରୁଅଛୁ ଯେତେ ପଦାର୍ଥ । ଧ୍ୟାନ କର ସବୁ
 ଏ ଅଟେ ବ୍ୟର୍ଥ ସେ । ୨ । ରସ ପାଇଣ ସବୁ ଦେଉ ପାସୋର । ରବ
 ସଂସାର ମାୟା ଜାଣି ନ ପାର ସେ । ୩ । ସୁଦ୍ଧବାଦ ପାଇଣ ବାଳ କ
 ଦେବ । ସୁଦ୍ଧ କର ଭ୍ରମୁ ମିଶ୍ରେ ଗରଜ ସେ । ୪ । ଅନୟମ ବାହିକ
 ଭାବରେ ମନ । ଅରଣ୍ୟ ଅଟେ ଏହି ମାୟାଭବନ ସେ । ୫ । ଅସିଦ୍ଧ
 ବୁଝି କେତେ ସୁକୁଚ କର । ଅସା ନ ରଖୁଅଛୁ ସେବାଳ ସୁର ସେ ।
 ରବ ଜନ୍ମକୁ ସାର ଭାବ ସ୍ବ ଚିତ୍ତ । ଇଚ୍ଛାପ୍ରାପ୍ତ ବ୍ରହ୍ମ ଦୋର ଭବର
 ଶ୍ରେ । ୬ । ଇଚ୍ଛାରେ ସବୁହାଲେ ଜୀବତ ଥିବା । ରଜ ନୁହାରେ ମନ
 ରଖି ରୁଞ୍ଜିବା ସେ । ୭ । ଉଦ୍ୟୋଗେ ଲାଗି କରୁ ଧନ ସଂସ୍ଥ । ଉଦ୍ଭାବ
 କେଉଁଠି କେ କର ତୁ ଲବ୍ଧ ସେ । ୮ । ଉଣା ପଡ଼ିବା ଉଆ ନ ହୁଏ
 ଜଣା । ଉତ୍ତୁଷ୍ଟ ଭରଜ ପ୍ରେମ କାମନା ସେ । ୯ । ରୂପବତୀ
 ଶୁଦ୍ଧିଣ ସବୁ ପାସୋରୁ । ରୋପଣ କରୁଅଛୁ ସ୍ବେଦ ସୁଖରୁ ସେ । ୧୦
 ରୋପିଲୁ କାହାବଳେ ଦେଖି ତୁ ଥରେ । ରୁଷି ବସିଲୁ ଭାବ ଅଭାବ
 ଘରେ ସେ । ୧୧ । ଝଟ ରହୁଛି ଗୋରୁଠାରେ ତା ଶୁଦ୍ଧି । ଝଟ
 ବୁଲୁଛି ଦୋର କର ଦୋରେହା ସେ । ୧୨ । ଝକାଇବ ସେ ନୁହେ
 ଦେଖୁଛି ସବୁ । ଝଟ ପାରୁ ବନା ତାର ପ୍ରଭାବୁ ସେ । ୧୩ । ଏହି
 ଦାଳରେ ଦେବ ପାରରେ ତାହା । ଏହା ଥିବ ସେ ସବୁ ଦାଳକୁ
 ଶୁଦ୍ଧି ସେ । ୧୪ । ଐକ୍ତ ଏ ଘଟ ପାର ଭ୍ରମୁ ଏହା । ଐଶ୍ବର୍ଯ୍ୟ ପାଇ
 ବୁଝି ଦେଉ ଗାଟକା ସେ । ୧୫ । ଓଜସ ପାଇଣ ବୁଝି ଓ ଘରେ
 ନାସ । ଓଜ ସ୍ବଳ ଦେଖାଉ ଓକାର ନାସ ସେ । ୧୬ । ଔସ୍ବାଦକ

ମୁରଣ ବୁଲୁ ସଂସାର । ଔଜ୍ଜ୍ଵଳ୍ୟ ଡାକୁଁ ଦେବ କର ବନ୍ଧୁର ଯେ । ୧୮
 ଅକନ୍ତ ମାୟା ଏହା କଳି ବ ପାରୁ । ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ପୁରୁଷ ଚହିଁ ସେ
 ଶୁରୁ ଯେ । ୧୯ । ଅନ୍ତଃକରଣେ ଯେତେ ଭାବ ଦେଖିବୁ । ଅନ୍ତଃ-
 କାଳକୁ ଫଳ ପାଇ ଚାହିଁବୁ ଯେ । ୨୦ । କହୁଛୁ ମନ ଏହା ବୁଝିଲେ
 ବାୟା । ହରମ ବୋଲି ସବୁ କରୁଛୁ ଯାହା ଯେ । ୨୧ । ଖାଇଣ
 ମାୟାମୟ ହୋଇ ଅଚେତ । ଖଣ୍ଡ କର୍ମ ଅକର କରୁ ବୁ ନୃତ୍ୟ ଯେ ।
 ଶୁରୁ ବୋଲଣ ଯେଉଁ ପଦାର୍ଥ ଅଛି । ଗତିରୁ ହୃଦେ ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ
 ରହୁଛୁ ଯେ । ୨୨ । ଗଠ ପାଇଣ ଦେଖୁ ମାୟା ସଂସାର । ଘଟାଇ
 କ ପାରୁଛୁ କେ ଦେଲା କର ଯେ । ୨୩ । ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵ ଅସିବା ଦେଖି ଫୁଣ୍ଟିମୀ
 ଜନ୍ମ । ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵ ସ ପ୍ରାପ୍ତ ଏହା ଦେଉଛୁ ଜଣ ଯେ । ୨୪ । ତମ୍ଭାର
 ଭବନ ଦେଖିଣ ଏହା । ତବେ ହୋଇ ବୁଝି ନ ପାରୁ ଗାଡ଼ା ଯେ ।
 ଶୁଦ୍ଧି ଅସିବୁ ଯେଉଁ ସ୍ଥାନ ଗୋହର । ଶୁଦ୍ଧିଲେ ବନା ଅଉ ଦେଖୁ
 ସେ ଘର ଯେ । ୨୫ । ଜଗତ ବୋଲି ଯେଉଁ ଦାଠ ବସିଛୁ । ଜାଗ୍ରତ
 ଦେଲେ ତାହା ଶୋଭା ଦିଶୁଛୁ ଯେ । ୨୬ । ଛିଟିକେ ଏ ଘଟ
 ଅନ୍ତର ଦେବ । ଝଲମଲ ଝଲିବା ଅଉ ବ ଥିବ ଯେ । ୨୭ । ବସୁମ
 କର ଏହା କହେଁ ତୋ ଅନେ । ନିଷ୍ପତ୍ତ ଶୁରୁଯାଦ ରଜ ସରାବେ
 ଯେ । ୨୮ । ଟାଣି ଧରିଛୁ ଧନୁ ବେଦରେ ଯମ । ଟାଣି ରହୁ ଦେଖି
 ବୁ କଲ ବରମ ଯେ । ୨୯ । ଠେକିଲ ନ ପାରୁ ବ୍ରହ୍ମ ଏକା । ଠେକା
 ପାଇଣ ନ ପାଉ କର୍ମା ଦହା ଯେ । ୩୦ । ତୋଳାରେ ଦେଖୁଅଛୁ
 ଏହି ସଂସାର । ତାଅଣୀ ହୋଇ ପ୍ରାପ୍ତଅଛୁ ଏଘର ଯେ । ୩୧ । ତମାଳ
 ବଥାରେ ବୁ ଦେଉଁ ଅନଳ । ତାକି ଦେଖୁ ବୁ ଏହା ଶୋଭା ବ
 ମନ ଯେ । ୩୨ । ଅଣ ଅସୁରୁ ଦେଲୁ ସଙ୍ଗ ନ ପାଇ । ଅଶିମ,
 ଚାହିଁ ବନା ବ୍ରହ୍ମ ମୟ ଯେ । ୩୩ । ତରଙ୍ଗ ଲହରୀ ମାରୁଅଛୁ

ବାମ । ବାହା ଦେଖିଣ ଭୁଲଗଲୁ ସେ ଧାମ ସେ । ୩୬ । ଅସୁ କାହୁଁ
 ପାଇବୁ ଶୁଭ ନ ଦେଲେ । ଅବା ହୋଇ ବ୍ରମିଲେ ଅଶିର ଭୁଲେ ସେ ।
 ଦବା ଦଅନ୍ତି ଦୁଷ୍ଟେ ସଙ୍ଗେ ଥାଇଣ । ଦଉଡ଼ି ବାଜି ଓଟାରୁଥାନ୍ତି
 ପୁଣ ସେ । ୩୭ । ଧରଣ୍ୟ ଧରଲେ ତୁ ପାଇବୁ ଲଭ । ଧଳାରୂପ
 ଦେଖି କୁ ଶୁଦ୍ଧା ବରବ ସେ । ୩୮ । ଜଗଦ ସେତେ ଜୀବ ଏହା
 ବରୁ । ନିର୍ଗତ ଦେଉଛନ୍ତି ବାଙ୍କ ଗର୍ଭରୁ ସେ । ୩୯ । ପରକାଳରେ
 ସେହି ସ୍ଥାନରେ ରେଟ । ପ୍ରକାଶ ଦେବ ଗୋର ବଳ ଅଦୃଷ୍ଟ ସେ ।
 ଫଳ ପାଇବୁ ସାଦା କରଣ ଥୁରୁ । ଫେରି ଆସିଣ ଅନ୍ୟ ଘଟ ଶୁଦ୍ଧିରୁ
 ସେ । ୪୦ । ବିକାଶ ଦେବୁ ଏହି ସଂସାର ପରେ । ବିଷ ଦେଖିବୁ
 ଅସି ସେହି ରୂପରେ ସେ । ୪୧ । ରଲକର ରୁଦ୍ଧିରୁ ଏହା ତୁ ଦେଖ ।
 ଭୁବନାସଦେ ନରନରୁ ଅଲେଖ ସେ । ୪୨ । ମନୁଆଦ ସେ ଥିଲେ
 ଶୁଦ୍ଧ ଏ ପୁଲେ । ମାରିଣ ଦୁଷ୍ଟକୁ ସେ ଚର ହୋଇଲେ ସେ । ୪୩ ।
 ଜନ୍ମମରଣ ଏହା ଜାଣ ନିଷ୍ଠୁ । ଜଗନ୍ନାଦନ ମାୟା ସବୁ ଅଥୟ ହୋ/
 ରକ୍ଷକ ହୋଇଣ ସେବଣ ପୁରୁଷ । ରଖି ନ ପାରୁ ବାଙ୍କଦୃଢ଼େ ବନ୍ଧୁସ
 ସେ । ୪୪ । ଲବେ ଦେଲେ ତାକୁ ତୁ ନ ପାରୁ ସୁର । ଲେବମାୟା
 ମୋହରେ ଦବା ଶବ୍ଦ । ବିକାଶ ହୋଇ ବ୍ରମୁଛୁ ଏହି ବଦ ।
 ବିସ୍ତାପ ବହି ଦେଉଛୁ ଯନ୍ତ୍ରଛନ୍ଦ ସେ । ୪୫ । ସବୁ ଛଡ଼ିଣ ଏବେ
 ପଣ ଶରଣ । ସବେଶ୍ୱର ଉଦ୍ଧର ପାଦକୁ ଘେନ ସେ । ୪୬ । ଶତ୍ରୁପ୍ରଜ୍ଞ
 ଆସି ଏବେ କର ବିଚାର । ସଦାକାଳେ ଅସୟ ଦେବୁ ଏଠାର ସେ ॥
 ସକଳ ଜଳ ସ୍ଥଳ ଅଦରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ । ସାକ୍ଷୀତେ ସେ ପୁରୁଷ ଅଛଇ
 ଜାଣ ସେ । ୪୭ । ହରଣ ବରନ୍ତି ଅଶେଷ ବଳିଷ । ଦରକାମକୁ
 ହୃଦୟରେ ତୁ ଘୋଷ ସେ । ୪୮ । ଶୀର୍ଷକ ଶୟନ ସେ ସେ ପୁରୁଷ
 ଶମା ମାଣନ୍ତି ତାକୁ ବିହାସ ଦାସ ସେ । ୪୯ ।

ଦଶ ଅବତାର ।

ସ୍ବପ୍ନ ଦେବାରାଜାମୋଦା ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବ୍ୟାପକ ସେ ଯେ ପୁରୁଷ । ଶ୍ୟାମ ହେପୁର ବର୍ତ୍ତା ସେ ପ୍ରଭୁ
 ରାସ ଯେ । ୧ । ଦୂରଭୁବ୍ଧ ଭୁଜଙ୍ଗ ଯେ ଅସନେ ଥାଇ । ଦୂରବୋ-
 ଈଶ ଜାଣ ସେ ରୂପ ଧ୍ୟାୟି ଯେ । ୨ । ସ୍ବରୂପ ଯୁବତୀ ଯେ ପ୍ରକୃତି
 ମାତ । ସକଳ ବିଶାଳା ବିଶ୍ବର ସେ ତ ଯେ । ୩ । ଶକ୍ତିଦର୍ଶନ ସବ
 ରଜ ରମରେ । ଶତ୍ରୁକ୍ରାନ୍ତ ପଦ୍ମ ଦେଲେ ନାରି ରେ ଯେ । ୪ ।
 ସକ୍ତଜା ଦରବାରୁ ବଳେ ବିଶ୍ବର । ଶିବ ବ୍ରହ୍ମା ଶେଷ ସେ ଦେଲେ
 ପ୍ରଣର ଯେ । ୫ । ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ସର୍ଜନକୁ ବ୍ରହ୍ମା ରହିଲେ । ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ
 ଯୋଗୀରୂପ ଶଙ୍କର ଦେଲେ ଯେ । ଲବଣରୂପ ଏ ଯେ ଦେଖୁଛ ମନୁ ।
 ଲକ୍ଷ କଲେ ଜାଣିବ ବିପର ସେହି ଯେ । ୬ । ସ୍ବପ୍ନ ମଧୁପୁରୀ ଦର୍ଶିବୁ
 ଜାତ । ରାଣ ଲଗାଇ ଯୁଦ୍ଧେ ଦେଲେ ସେ ଦୂତ ଯେ । ୭ । ଯଶସୀ
 ରାଜ ଅସ୍ତ୍ର ଅଦ୍ୟେ ପ୍ରତିଳେ । ଜଗନ୍ନୋହିନୀ ମଧୁ ଯା ଦାମ ଦେଲେ
 ସେ । ୮ । ମହାବଳ ରହିଲା ସେ ଜାଗଲେକ । ମହାପୁର ଯେ ବୁଦ୍ଧ-
 ମୟ ଯା ଦେଖ ଯେ ୧୦ । ଶୁଭବତୀ ଦୋଇଶ ସପ୍ତ ଶକ୍ତିରେ ।
 ବବାବୁର ଦୋଇଲେ ପ୍ରେମରଙ୍ଗରେ ଯେ । ୧୧ । ବ୍ୟସନେ ସେ
 ତଳବ ତାହାର ପାଇଁ । ବଧୈକେ ବିଷ୍ଣୁ ଅବତାର ସେ ଦୋଇ ଯେ ।
 ଶଳ କୁସୁମ ରେ ବୃକ୍ଷାଦ ଜାତ । ପେଡ଼ି ଅପଣା ଗର୍ଭୁଁ ପ୍ରଥମେ ଶଙ୍କର
 ଯେ । ୧୨ । ପ୍ରକାଶ କଲେ ପଛେ ଯେତେ ଏ ଜୀବ । ପ୍ରଧାନ କର-
 ତର କଲେ ବୁଦ୍ଧେବ ଯେ । ୧୩ । ନଦୀ କଦ ପବନ ଏଥୁ ମଧ୍ୟେଶ ।
 ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରି ନିଦନ୍ତା ଦେଲେ ପୁଣି ଯେ । ୧୪ । ଧର ମଧ୍ୟରେ ପାପ
 ପ୍ରବଳତାସ । ଧରଣ ରୂପ ମୁଖୀ ସକଟ ଦର ଯେ । ୧୫ । ଦରନାମକ
 ଦୈବ୍ୟ ସମୁଦ୍ର ଜ ତ । ଦଳନ କଲେ ମୀନରୂପେ ଚହଁ ତ ଯେ । ୧୬ ।

ଥରଥର ବଞ୍ଚଇ ଅବନାଶୁର । ଥୟ କୋହଲ ଚହିଁ ଗିର ମନର
 ଯେ । ୯୮ । ବିଲେବନାଥ ବହାବର ମନ୍ତ୍ରିଲେ । ଚହିଁ ସେ କୁର୍ମରୂପେ
 ଚିର ଧଇଲେ ଯେ । ୯୯ । ଅଶାକାର ସେ ଦର ସାକାତେ ରଥ ।
 ଅନାଦି ବୁଦ୍ଧିକୁ ସେ ଦେଲେ ଅଦେଶ ଯେ । ୧୦୦ । ଇନ୍ଦ୍ର ନେତ୍ର
 ଅନ୍ତ ରହୁଁ ନାହିଁ । ତାଲେ ମନ୍ତ୍ରରେ ହରଣୀ ଖ୍ୟ ସେ ଚହିଁ ଯେ । ୧୦୧
 ତିଳର କର୍ମ ତାର ପ୍ରବଳ ଦେଲା । ତେଇଁ ସାଉଁଟୁଁ ଚହିଁ ଶେଳ
 ହିକଳା ଯେ । ୧୦୨ । ଠୁରୁକୁ ବୁଦ୍ଧିକୁ ଅଦେଶ ଦେଇ । ଠାଗିଲେ
 ଶୁକର ଯେ ହୋଇଲେ ଚହିଁ ଯେ । ୧୦୩ । ଟାଣିଣ ଗବ ଦଳ ନାଶ
 ସେ କଲେ । ଟାଣି ଦନ୍ତ ମୂଳରେ ପୃଥ୍ବୀ ଧଇଲେ ଯେ । ୧୦୪ । ନିୟମ
 ଧୂସରାଣ ନିଜପୁତ୍ରରେ । ନିଗ୍ରହ କର୍ମ କରେ ପ୍ରହସାଦରେ ଯେ । ୧୦୫
 ହିଂସାସ ଦବି ହିରଣ୍ୟ ସେ ଅସୁର । ହିଂସା ସଦାକାଳେ କଲ
 ଅପାର ଯେ । ୧୦୬ । ଜଗତ କର୍ତ୍ତା ପ୍ରହସାଦ ଗୁରୁ । ଜାଣି ଦୃଢ଼-
 ବ୍ୟାସ ହୃଦୟେ କଲ ଯେ । ୧୦୭ । ଛନ୍ଦ ସଦର ବାଦା ଜାଣି ତା ହୃଦ ।
 ଶକ୍ତି ଉପୋଷ ତାକୁ କରବା ବଧ ଯେ ॥ ତମହାର ଭୁବନେ ତନାଙ୍ଗ
 ହୋଇ । ଚନ୍ଦ୍ରଦଗକୁ ଚହିଁ ହିରଣ୍ୟ କହି ଯେ । ୧୦୮ । ଉପାୟ-
 ବଳେ ସେବେ ଚୋରୁଅଛୁ । ଉପଗତ କୋହଲେ ନିଷେ ନାଶୁ
 ଯେ । ୧୦୯ । ଉଷନାଙ୍ଗ ନୃସିଂହ ଦେଲେ ରଥର । ଉଷିକେ ନାଶ
 କଲେ ନୃସିଂହେଶ୍ଵର ଯେ । ୧୧୦ । ମହିତରଣ ଉନ୍ନତୁରୁ ହୋଇଲେ
 ଗି । ଜମନ୍ତେହନା ସନ୍ତୋଷ କଲେ ଯେ । ୧୧୧ । ସେପେଲ ଦାଳ
 ଦେଇ ଶକା ସେ ବଳ । ସୁର କଲେ ସେ ପ୍ରଭୁ ଏ ମହାବଳୀ
 ଯେ । ୧୧୨ । କରୁଣାବର ରଥ ବାମନ ରୂପେ । କର ପ୍ରସାର ଦାତ
 ମାଗିଲେ ଅପେ ଯେ । ୧୧୩ । ଅନ୍ତଃତରଣ ଶୁକେ ହିଂସାଦ ରୂପେ
 ଅଶ୍ଵତେ ଦେଲ ଦେନଲେ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ଯେ । ୧୧୪ । ଅଭୁତେ ପାଦ

ଏକ ନାଉରୁ ଡଳେ । ଅଗମ୍ୟ ଚିପୁରକୁ ଦାନରେ ନେଲେ ସେ ।
 ଔଦାର୍ଯ୍ୟ ବଳଗଲା ପାତାଳପୁରେ । ଔପାତକ ଚିହ୍ନମାନେ ସେ
 ଦେଲେ ସେ । ୩୭ । ଓଁକାର ପୁରୁଷ ସେ ଦେଖିଣ ଫୁ । ଓଁକାର
 ଦୋଇଣ ଗୁରୁଜଗର୍ଭୁଁ ସେ । ୩୮ । କିଲେ ସେ ପର୍ବ ସମରୂପରେ
 କର । କିଣ ଦୋଇଣ ସନ୍ତିକୁଳ ସଦାର ସେ । ୩୯ । ଏକା ଶବ୍ଦେ
 ଶିପୁର ବଞ୍ଚାଇଲା । ଏକାମ୍ବର ଦୋଇଣ ସୁସ୍ଥ ଦେଲେ ସେ । ୪୦ ।
 ଲୋକାଧିପତି ସମାବତାର ଦେଲେ । ଲୁପ୍ତ ଦୋଇଲେ କର ବାନର
 ତୁଲେ ସେ । ୪୧ । ଲୁପ୍ତ ପାପାତ୍ମା ଶବ୍ଦକୁ ମାରିଲେ । ଲୋକାଧିପ
 ମିଥୁଲ ପୁରେ ସେ ଦେଲେ ସେ । ୪୨ । ରୂପାନନ୍ଦ ଦୋଇଣ ବୃଷା-
 ବତାର । ସେତିଲେ ମେଘଦଳ ଅସି ସସାର ସେ । ୪୩ । ରୂପବତୀ
 ସେ ସୋଗିଜନ ମେଘୁଣ । ରୂପ ଦେଖାଇ କଂସ କଲେ ନିଧନ ସେ ॥
 ଔପାତକ ସେ ଦୁଃଖ ସଦାର କର । ଉଡ଼ାଇଲେ ଗରବପାଶ୍ରବେ ଧର
 ସେ ॥ ଉପବନ ସେ ବୁଦ୍ଧାବନ ବଦାଣ । ଉଦବେ ଶୁନ ଦେଇଗଲେ
 ସେ ପୁଣ୍ୟ ସେ । ୪୪ । ଉଡ଼ାନୁସାରେ ଲେଖ ପାଇବାପାଇଁ । ଉଦ-
 ସହଚେ ନାଳାଚଳରେ ରହୁ ସେ । ୪୫ । ଉଦବଦ ଶ୍ରେୟ ଲଭି
 ବୌଦ୍ଧରୂପରେ । ଉଦବଦ ଶର୍ମ ସେନଛନ୍ତି ସଙ୍ଗରେ ସେ । ୪୬ ।
 ଅଗମ୍ୟ କଳ୍ପରୂପ ସେ କଳ୍ପସମ । ଅସି ସମ୍ବଲ ପ୍ରାମେ ସେ ଦ୍ଵିକୋ-
 ଶ୍ରମ ସେ । ୪୭ । ଅବଳା ଯଥୋବନ୍ତୀ ସୁନୁ ତାପତି । ଅଧିକ
 ମୁକ୍ତାଶ୍ରବେ ତା ଗର୍ଭେସ୍ଥିତି ସେ । ୪୮ । ପ୍ରତିବାଦକ ଦର ଏପର
 ଦୋଇ । ପ୍ରତି ପାଇଲେ ଦୟାବତାରେ ସେହି ସେ । ୪୯ । ରସକ
 ଦୋଇଛନ୍ତି ଶୁଭସୁମର । ରସା କରଣଛନ୍ତି ଅବମାୟର ସେ । ୫୦ ।
 ଶିରେ ସେ ମୁଁ ଅଜ୍ଞାନ କ ବର୍ଣ୍ଣିପାରି । ଧ୍ୟାନଅଛି ସେହି ପ୍ରଭାବରେ

ସେ । ୫୫ । ସୀତାଦାସ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ପାଦକୁ ସ୍ମର । ଶିରେ ବର ଯୋଗୁଛୁ
ଦଳ ବଦାସୀ ସେ । ୫୬ ।

— ❀ —

ଗୁଣ ଘଣ୍ଟାବଦ ।

ମୋର କାର୍ଯ୍ୟସମ୍ବନ୍ଧ ।

ଶୁଣ ଅଦେ ବୁଧଜନେ । ଦୋରଣ ଏକାଗ୍ରମନେ ।

ଭାବକ ହୃଦୟ ଦୋରଣ ସଦୟ ବନ୍ଧୁର କର ଯା ଧ୍ୟାନେ । ୧ ।

ଭାର ବହୁ ମୁଁ କ ଜାଣେ । ଭୁମ୍ଭସଙ୍ଗେ ମୁଁ ସେ ଜାଣେ ।

ଭବଦାୟ ଦୋର କହୁଅଛୁ ମୁହିଁ ବନ୍ଧୁର ଯା ଦେଲ ମନେ । ୨ ।

ଦେଖ ସଂସାରମଧ୍ୟରେ । ଅଭିମାନ ମୁଖୁ ଫୁରେ ।

ଏହି ଧନ ପାଇ ହୃଦେ ଗର୍ବ ବହୁ ବ୍ରହ୍ମ ଏ ଅଭିମାନେ । ୩ ।

ମୁଁ କାର ପଦକୁ ଧର । କାଟୁଛ ଦବା ସବାସ ।

ବଡ଼ ମୁହିଁ ବୋଲି ହୃଦେ ଥାଅ ଭାବ ଦୁଷ୍ଟା ସେ ବହୁ କର । ୪ ।

ମୁଖଜନେ ତା ଭାଷନ୍ତି । କୁଟ କ୍ରିୟା ଅଭରନ୍ତି ।

ବୁଧକ ହୃଦୟ ଦେଖି ମାୟାମୟ ଅକନ୍ତ ମାୟା ଚିନ୍ତନ୍ତି । ୫ ।

କରଯୋଗ ମୁଁ କହୁଛୁ । ଯାହା ମୋ ହୃଦେ ଦେଉଛୁ ।

କାର୍ଯ୍ୟସର ମୁଲ ହୃଦେ କର ଠୁଲ ମୋର ମୁଲ କେତେ ଅଛୁ । ୬ ।

ହୃଦେ ବରନ୍ତି ଲକାର । ବହୁ ଅପଣା ବଢ଼ାଇ ।

ସେ ସବୁ ବସୟ ଦେଖାଇ ଅପୟ ଭୁମ୍ଭସଙ୍ଗେ ବହୁବର୍ଦ୍ଧ । ୭ ।

ବଡ଼ ଭାବକ ସେ ଜନ । ବୁଝ ନ ଇଥ ଏ ଜାଣ ।

ବୁଝେସେ କଥା ଭାବ ହୃଦେ ବ୍ୟଥା ଚହୁଁ କହେ ସେ ବଚନ । ୮ ।

କାର୍ଯ୍ୟସକୁ ମୋର କହେ । ସମ୍ଭ୍ରମଧ୍ୟ ମୁଁ ରହେ ।

ଶିଷର ସେ ଶରୀ ସ୍ବ ସ୍ବ ମୋ ପୁଣି ଅନନ ବସୋଲ ବହେ । ୯ ।

ସ୍ବାଇଁ ବୁଦ୍ଧ ଜଳଧାର । ନାଶ ତା ମୋର ଅଧାର ।
 ଦୋର ଚେନ ରୂପ ଥାଏ ସେହି ଦ୍ଵୀପ ଶୂନ୍ୟାନ୍ତ ସେ ସୁରନର । ୧୦ ।
 ଚକ୍ରର ପ୍ରେମ ଚନ୍ଦ୍ରାରେ । ରଜିବ ଯାଇଁ ସେଠାରେ ।
 ତା ଲୁପାୟୁ ଜାଣି ଅସିବ ମୁଁ ପୁଣି ଶୁଦ୍ଧି ତା ହୃଦୟରେ । ୧୧ ।
 ଦୟାକ ବୃଷା ସେ ଦେଲେ । ରହୁବ ତା ରାଗବଳେ ।
 କ୍ଳେଶ ଦନ ତାର ସବୁବରି ଦୂର ରହୁବ ତହିଁ ନିଶ୍ଚଳେ । ୧୨ ।
 ସେହି ଚକ୍ରର ପୁରୁଷ । ଦୋରବରି ପ୍ରେମ ବସ ।
 ନଥାଏ କମର ବସାଇ ତହିଁର ନେଇ ଦିଏ ରମାପାଶ ॥ ୧୩ ॥
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ନ ଦେଲେ ମୁହିଁ । ବସି ନ ଘାବଇଁ ତହିଁ ।
 ମୁଁ ଯେ ବଡ଼ଲୋକର ରୁ ବବେକ ହୃଦୟରେ ଏବେ ଧାୟି । ୧୪ ।
 ଅଜ୍ଞାନ ମୂର୍ଖ କାର୍ଯ୍ୟସ । ଅସ ମୋ ଶରଣ ପଶଣ ।
 ମହାଧନା ମୁହିଁ ବଞ୍ଚୁରୁ ବ ନାହିଁ ଶୁଦ୍ଧିର ମୋତେ ଘୋଷ । ୧୫ ।
 ବାର୍ଯ୍ୟ ମୋତକୁ ଶୁଣି । ବହୁତ ଶୁଣରେ ଭାଇ ।
 ତୋ ଗାରମାପଣ ନ କହ ଏ ସ୍ଥାନ ଦିଏ ତୁ ମୁଁ ତ ଜାଣଇଁ । ୧୬ ।
 ମୋ ଫୁଲର ଶୋଭା ବାନ୍ତି । ଦେଖି ଖଣ୍ଡେ ଦେହଭାନ୍ତି ।
 ମୋର ଯେବେ ଶୁଣ କହୁଛ ତା ଶୁଣ ବଞ୍ଚୁର କର ତୋ ମର । ୧୭ ।
 ତବ! ତବାଳ ଭତିଶ । ଅସୁସ୍ଥରେ ଜତିଶ ।
 ମୋତେ ନ ଶୁଣିଲେ ପିପାହୁ କେ ବୋଲେ ଦେଖ ତୁ ଏହା ଧାୟିଣ ।
 ସଂସାର ମଧ୍ୟେ ଯେ ନର । ଲଜ୍ଜାରୁ ମୁଁ ରସାକାର ।
 ଭୁକ୍ତ ନାଚ ଯେତେ ସେବିଥାନ୍ତି ମୋତେ ଅମ୍ଳାନ ମୁହିଁ ବାଙ୍କର । ୧୮ ।
 ସବୁଜନେ ଧାୟି ତତ୍ତ୍ଵେ । ଶୁଣିଥାନ୍ତି ସେ ନରତେ ।
 ଦୋର ସୁସଜ୍ଜିତ ଅନନ୍ଦେ ନରତ ବ୍ରହ୍ମନ୍ତ୍ର ଯେହାମତେ । ୧୯ ।
 ପୂଜନୀୟ ସମସ୍ତଙ୍କ । ତୁ ତ ଦେଖାଇ ତୋ ଟେକ ।

ଶରଣ କୁ ପଦ ଗଢ଼ା ପ୍ରକାଶ କୁ ଅଟୁ ସେ ନିର୍ବବେଦ । ୧୮ ।
 ମୋର ଦୟାର ଉତ୍ତର । ଶୁଣ ବାପାସ ମୋ ଗେର ।
 ଅମୂଲ୍ୟ ସମ୍ପତ୍ତି ଯାହାକୁ ବୋଲନ୍ତି ମୁହିଁ ଜାଣ ଏ ସଂସାର । ୧୯ ।
 ବଡ଼ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମତେ ଗଣି । ସୁବର୍ଣ୍ଣେ ବସାଇ ପୁଣି ।
 ଶୁଭାଶାଳୀ ଜନ ବରା ସେ ଗୁଜନ ଗଳାରେ ରଖେ ସେ ଧନ । ୨୦ ।
 ସରାସ୍ତ୍ର ଯାଉଁ ଗହେବ । ଦେଖାଇ ମୋର ପ୍ରଭାବ ।
 କୋଳ ସେ ମୋହର ଦେଖି କେଉଁ ନର ସେଠାରେ ନ ଲୋଭାବ
 ରୁଣୁ ସରାମଧ୍ୟେ ପୁଣ । ଅଦରଶୀୟ ମୁଁ ଜାଣ ।
 ବରା କୁ ସେଇକୁ ଦୁଇ ପଇସାକୁ ବେତେ କରୁଥାଉ ଟାଣ । ୨୧ ।
 ବାଟ ଅଗଣାରେ ପଡ଼ି । ଦେଉଥାଉ ଗଜାଗଡ଼ି ।
 କେହି ନିଶ୍ଚିନ୍ତାନ୍ତି ଏପରି ଗୋ କାନ୍ତି କହୁ ଆଉ କଥା ବଢ଼ି । ୨୨ ।
 ଶୁଭ କୁ ଗୋ ଅଭିମାନ । ପଣ ଅସି ମୋ ଶରଣ ।
 ନିହେଁ ଏହା ଜାଣ ଲୁଚ ଦେଇ ପୁଣ ଗୁଞ୍ଜିବ ଗୋର ଶଯ ଟାଣ । ୨୩ ।
 ବହନ ବହୁଁ ବାପାସ । ପୁଣ ମୋର ମର ବ୍ରହ୍ମ ।
 ସରା ଯା ଶୁଣିଲୁ ବଢ଼ିର ପୁା କଲୁ ନିର୍ଦ୍ଦଳ ମୂର୍ଖ ପାପିଷ୍ଠ । ୨୪ ।
 ମୁଁ ନ ଥାଇଁ କିଏ ଥିଲୁ । ଏହୁଁ ତବ ବ ଦେଲୁ ।
 ଶୁଣିଣ ଅଗଣ ଲଗୁଅଛୁ ଦିବ ମଦୁଆ କୁ ବେଗେ ପଳା । ୨୫ ।
 ଜ୍ଞାନ ଗୋ ପାରିଲ ଦେଇ । ବ୍ରତ ମରୁ ଅସି ଦୁଇ ।
 ବହୁଅଛୁ ପୁଣ ଅରେ ମୁକ୍ତ ଶୁଣ ବଢ଼ି ମରୁଛୁ ଗରଜ । ୨୬ ।
 ଅଶି ଦୂର୍ଘ୍ତ ଦୃଢ଼ସ୍ତରେ । ମଦାକେ ବ୍ରତ ସଂସାରେ ।
 ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ଯେ ଅଜ୍ଞାନରେ ଜଡ଼ି ପଣ ଦେଖାଉ କୁ କାରେ । ୨୭ ।
 ଗଲେ ପ୍ରିୟ କର ଚିତ୍ତ । ଶୁଦ୍ଧ ଦେଖ ଏହାକୁ ତ ।
 ଗୋର ସେତେ ଶୁଣ କାନ୍ତି ଶୋଭାବନ ବାହାପାଇଁ ଶୋଭାବନ । ୨୮ ।

ସୁତ୍ରାଂଶୀ ସେ ସୁକୁମାରୀ । ଦାଣ୍ଡେ ଦେବା ଠିଆ କର ।
 ଦେବୁ କର୍ଣ୍ଣପୁଲ କାକାକାଲ ମାଲ ତୋ କ୍ରମ ଥୁବ ସେ ଧର । ୩୩ ।
 ଗୁଣ ରହାଦ ଯେତେକ । ତା ହୃଦୟେ ସବୁ ରଖ ।
 ଏକା ତେଜ ବନା ତ ଦୟା ନଗନା ତ ବୋଲିବେ ତାକୁ ଶ୍ରେୟ । ୩୪ ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଗୁଣଦ ଭୁବ । ଯେତେ ଥୁବ ହୃଦେ ଶୁଭ ।
 ମୋର ବନା ସେହି ଭୁବରୁ ତା ଦେଖା ଶୋଭା ନ ପାଇବ କାହିଁ ।
 ଥୁବାସାଏ ବୋଲ ତେଜ । ଶୋଭାଥଣା ମୂଳ ଦେଜ ।
 ପାଣି ଚଳି ଗଲେ ନ ବୁଝିବେ ଛଲେ ମାତଗୁଣ ଦେବୁ ନ୍ୟାଜ । ୩୫ ।
 ପ୍ରସ୍ତର କଣିକା ରଲ । ତାର ଆଏ ଦେଖ ମୂଳ ।
 ଅହ୍ନିକା ମାନ ହୁଅଇ ନିର୍ମାଣ ତହିଁ ହୁଏ ସେ ଅଟଳ । ୩୬ ।
 ସଦାକାଳେ ଥୁବ ରହି । ସମାଜେ ଶୁଭ ଦେଖାଇ ।
 ତୁମ୍ଭେକର ଦୋର ଥୁବ ରବେ ରହି ଗାସଙ୍ଗେ ଗଣ୍ୟ ତ ରୁହି । ୩୭ ।
 ଅନୁକୂଳ ଶୋଭାପୁରୁ । ସମସ୍ତକୁ କୋହୁ ହୁତ ।
 ସେ ଶୁଭିକ ତୋତେ ଶୋଭା ତା ଅଗ୍ରରେ ଅଛି ନାହିଁ କାହାକୁ ତ ।
 ତହୁତ କାଳେ ନିବାଣ । ମାଟିସଙ୍ଗେ ଦେବୁ ଲାଜ ।
 ବହି ଅଭିମାନ ଦେଖାଉ କୁ ଟାଣ ପଳା ରେ କୁ ମୁକନନ । ୩୮ ।
 ଶୁଦ୍ଧି ଯେ ତ ତେଜ ବୋର । ଗାରମା ଜାନ୍ତି ଅପାର ।
 ମୂର୍ଖ ଶଠ ଶୁଭ ବହୁଲେ ତ ଦେବ ଜାନ୍ତିରୂପ ସୁଧୁର । ୩୯ ।
 ଦୟା ଧର୍ମ ଗୁଣେ ତେଜ । ରୂପ ତେଜ ସେ ପ୍ରଖର ।
 ଲଭଣ ଗୁଣେ ନ ବହେଁ ମୁଁ ପୁଣ ପଛେ ଦେବୁ କାରଣ ର । ୪୦ ।
 ମୋର ପାଇ ଅପମାନ । ନିରୁଦ୍ଧି ରଜ ସୁସ୍ଥାନ ।
 ଶୁଭି ସେହିବାଦେ ଶୁଭଲ ନରେଲେ ଫିଟି ମଲ ହୃଦୟନ । ୪୧ ।
 ଏପରି ବିବାଦ ଦେଖି । ଫିଟି ମଲ ମୋର ଅଣି ।

ଧନ୍ୟ ମାୟାପୁରୁ ଅଳ୍ପେନ ବଶ୍ମାର ଗନ୍ତବର ଧର୍ମ ସାଗ୍ରୀ । ୪୪ ।

ବୁଝ ନାଟୁଅ ହୋଇଣ । ସବୁକର୍ତ୍ତା ସେହି ଜାଣ ।

ଭୟଭୀତ ବୁଝ ଦେଖନ୍ତୁ ସେ ନାଟ କାହାକୁ ବହୁବି ପୁଣ । ୪୫ ।

ଏବେ ମୋ ଗୁହାରି ଶୁଣ । ଶୁଣିବ ଦେ ସତ୍ୟଗଣ ।

ଜରପକ୍ଷ ଜଳ ରଖ ସବିଧାନ ଶୁଣି ବୁଝ ଅଭିମାନ । ୪୬ ।

ଅଭିମାନ ମୁଲେ ଥିଲେ । ଚରୁଦର୍ଶୀ ନୁହଁ କାଲେ ।

ବୁଝ ବିଶ୍ଵରରେ ତ୍ରୁମିଣ ସଂସାରେ ଲଭ ଅପସ୍ୟ ଚଳେ । ୪୭ ।

ନିର୍ବିଘ୍ନ କର ଏଥିବି । ସଂସାର ବଦୟ ଲକ୍ଷି ।

ଏକା ହୋଇ ଚଳା ବିଷୟ ଶୁଣିବା ଲଭ ବଳା ମୁଣ୍ଡ ଦେବ । ୪୮ ।

ଧନୀ ନିର୍ଯ୍ୟାସୀ ନ ଥିଲେ । ପଣ ବିକାନ୍ତ କା ଦୁରେ ।

ଭବଧୀନ ହୋଇ ଚଳନ୍ତୁ ବି ଭାବ ଶୁଣି ଦେଖ ତା ନିଷେଧେ । ୪୯ ।

ସେମାନେ ନ ଥିଲେ କେହି । ଚଳିବା ବିପଦ ଶୁଣ ।

ଅମ୍ଭେ ପରବଶ ଲଭି ପୁଣ୍ୟ ବାସ ବାଦବଶ ହୋଇଥାଉ । ୫୦ ।

ସ୍ଵ ସ୍ଵ କର୍ମକୁ ଅନାଉ । ଭବେ ଜତିବ ସେ ହୋଇ ।

ଭୁକ୍ତି ଶୋଭା ରଙ୍ଗେ ଗାନଜନ ସଙ୍ଗେ ଶୋଭାବନ ଦେଖ ମନ୍ତ୍ର । ୫୧ ।

ସଂସାରେ ଯେତେବେଳେ ନର । ଦ୍ରାବୁକାବ ହୃଦେ ଧର ।

ମନୁ ଅଦ୍ଧ ଭତି ରସପ୍ରେମେ ଜତି ଦିକାନ୍ତ ବିଷୟ ଲେଖି । ୫୨ ।

ଧର୍ମ ହାତକୁ ଅନାଅ । ସମସ୍ତେ ଏ ବୁଝି ପୁଅ ।

ଭୁତ ଚୀର ବୋଲି ଯାହା ଥାଅ ଭଲ ତା ସେ କିଏ ବହୁ ଦୟା । ୫୩ ।

ସମସ୍ତେ ସମାନ ବୁଝ । ଶୁଣିବ ଗୁହଁ କରି ଯୁଦ୍ଧ ।

କୋହଣ ବିମୁଖ ରବି ରସ ଗୁଣ ପରଚାଳକୁ ସେ ଦେଖ । ୫୪ ।

ବର୍ମାକୁଳ ପଲ ଭୁଞ୍ଜି । ଗୁଲି ଯିବ ଅତି ବୁଝି ।

ସୁର ପୁରେ ଯାଇ ବି ବୋଲିବ ଶୁଭ ରବି ସେ ବିଷୟ ଦେଖ । ୫୫ ।

ଶବ ଜନ୍ମ ମୃତ୍ୟୁ ନାହିଁ । ନାଶକ ବୁଝ ଏ ଦେହ ।
 ସମ୍ବନ୍ଧପତ୍ନ ଅମେ ସମାଗର ବୁଝାଇ ଯାଇ ଅସର । ୫୬ ।
 ଧର୍ମ ଯନ୍ତ୍ର ଦୁଇଗେଟି । ହୃଦୟେ ଦେଖ ଭରଣି ।
 ସରକାର ପାଇଁ ସର ସରା ତହିଁ ତ ସ୍ବଗୁପ୍ତ ପରିପାଟି । ୫୭ ।
 ସେଠାଁ ବିଷୟ ସେ ଛୁଣା । ଅନ୍ତର୍ଗତ ତାକୁ ଜଣା ।
 ଏଠା ବଡ଼ ସାନ ତାଠାରେ ସମାନ ବିଚିତ୍ର ତାହା ଭାବନା । ୫୮ ।
 ତାର ଲେଖା ସେ ବାଗଳ । ବହୁବା ବଡ଼ ଅସ୍ବର୍ଯ୍ୟ ।
 ଜନ୍ମ ମୃତ୍ୟୁ ଶେଷ ସେ ତୁମ୍ଭ ମାନସ ଦିନେ ଭୁଲେ ନାହିଁ ବ୍ୟାଜ । ୫୯ ।
 ତା ଲେଖାରେ ଦେବା ପତି । ଶୂନ୍ୟଥା ଅସି ବୁଝି ।
 ତା ଠାବକୁ ଶୁଣି ଶୁଲିଲେ ଦେ ଭାଇ ବାମନକୁ କର ରାଜି । ୬୦ ।
 ଜାତି କୁଳ ପଣ ଧନୀ । ନିବାଣ ତା ପାଶେ ପୁଣି । ୬୧ ।
 ବର୍ମହୀନ ଶୁଣି ବସାଏ ସେ ତହିଁ ନାହିଁ ସେଠି ଟଣାଟଣି । ୬୨ ।
 ସହାୟବୁଦ୍ଧ ଦେବାକୁ । କେହି ନାହିଁ ସେ ଠାବକୁ ।
 ଅନନ୍ଦ ଦେବାକୁ ଭାବିବ ସେ ବଡ଼ ଲଖାଇବ ସେ ନାହାକୁ । ୬୩ ।
 ସେ ବଥା ଲେଖିଲେ ସବୁ । ତାଳ ଯିବ ଭାବି ବହୁଁ ।
 ବଡ଼ ବସ୍ତୁବଥା ଭାବିବରେ ବ୍ୟଥା ଅମ୍ଭେ ତା କାହୁଁ ପାଇବୁଁ । ୬୪ ।
 ଏଠା ସରା ପରାୟଣ । ସମ୍ରାଟ ଅମ୍ଭ ସେ ପୁଣ ।
 ଏକପ୍ରକାର ନାମ ସେହି ପୁଣ୍ୟ ଧାମ ତାଙ୍କ ଗର୍ଭି ବିଚକ୍ଷଣ । ୬୫ ।
 ଧର୍ମନୀଳ ଶାଢ଼ିପୁରୁ । ଅନନ୍ଦ କର ଅଛନ୍ତି ।
 ସମସ୍ତ ସମାନ ଧର୍ମ ନାରାୟଣ ପରି ପ୍ରଜାକୁ ପାଳନ୍ତି । ୬୬ ।
 ତାଙ୍କ ପାଣିଆ ସତବ । ଶୁଣ ନାମ୍ବୀର୍ଯ୍ୟ ବୁଦ୍ଧେବ ।
 ସେ ବୁଝ ସାବର ଗରୁଁ ପୁଣାଗିର ସନ୍ତପରେ ସେ ଭୁଇବ ।
 ଭାବିବ ବର୍ଣ୍ଣାଧପତି । ସାକ୍ଷୀକ ସେ ବ୍ରହ୍ମପୁରୁ ।

ତମୟ ପରମ୍ପରା ଦୋରଣ ସେ ପୁଣି କରିଲେ ଉତ୍ତର ପ୍ରାଣ । ୨୭ ।

ଇର୍ଦ୍ଦବନ୍ତୁ ନନ୍ଦ ମୋର । କୋଟି କୋଟି ନମସ୍କାର ।

ସାଜୁଲ୍ୟମାତ୍ରସେ ଯା ବେଳ ପ୍ରକଟେ ଭାରତ ଅନନ୍ତ ଘର । ୨୮ ।

ତାଙ୍କ ତଳେ ସେ ଅଛନ୍ତି । ଧରେ ପାରିବେ ସେବେ ତନ୍ତ୍ର ।

ଦେଖେ ତାଙ୍କ ମୁଖ ଲଭେ ପ୍ରେମପୁଣ୍ୟ ତ ବଞ୍ଚିବ ତାଙ୍କ ବାନ୍ତି । ୨୯ ।

ମିଶ୍ରର ସେ ପିରଜନ । ସଦା ମୁଁ ତାଙ୍କ ବକର ।

ମୋ ଥିବାର ଯାବ ତାଙ୍କ ଯା ବିବେକ ନେହିବ ଦେହୁଁ ଅନ୍ତର । ୩୦ ।

ମାତୃଭାଷା ସେହି ଦେଇ । ବନ୍ଧୁ ସମାଗମ ଧାୟୁ ।

ଏହି ସେ ଉତ୍ତର ତାର ଅଙ୍ଗ ବଳ ସବୁ ଯା ଦେଲେ ପିଣ୍ଡର । ୩୧ ।

ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶାଧିପତି । ରାଜତ ଅମ୍ବୁ କୁପତି ।

ତାଙ୍କ ପୁଣ୍ୟବଳେ ରହି ଏହି ପ୍ରଳେ ତାଙ୍କ ଅନ୍ତ ଖାଇ ଚୁପ୍ତି । ୩୨ ।

ଭୁତ ପଦାଦ ଦାକିନୀ । ସମସ୍ତେ ସେ ପୁଣ୍ୟଧାମ ।

ତମୟ ପରମ୍ପରା ଦେଖି ଅମ୍ବୁ ଗୁଣ ଦଅନ୍ତି ଯାହା ସେ କର୍ମ । ୩୩ ।

ଜଣାଇ ଦେଲ ଏକକ । ଶୁଦ୍ଧ ଭବାନ୍ତିବ ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

ବିଷୟବାସନା ଭେନ ମହାମଳା ପୁର୍କର୍ମବାସନା ଦେଖି । ୩୪ ।

ମୋର ଶୁଣ ଦୂର କର । କାର୍ଯ୍ୟ ଶୁଣକୁ ଧର ।

ବର୍ମଅନୁସାୟୀ ଦେଖ ପ୍ରେମମୟୀ ତରୁ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଧର । ୩୫ ।

କୁମ୍ଭସଙ୍ଗେ, ଜଣେ ମୁହିଁ । କହୁଅଛୁ ମଣ ଶୁହିଁ ।

ବିଷୟ ଦାସର ଦୋଷ ସେମାନଙ୍କର ଶୁଦ୍ଧ ଭେଦ ଭଣ ପ୍ରେମ ଦେଇ । ୩୬ ।

ଗପ ପୁର ।

ଶୁଦ୍ଧ ମୂଳ ଦେବ ଦେଖାଇ ବିଭବ ପ୍ରଦ କଲେ ଏହି ବିଷୟଟି ।

ମଧୁଜାରେ ଦେଖ କଳ୍ପବୃକ୍ଷ ରଖ ମାନବଦେହରେ ଏ ପ୍ରକଟ । ୩୭ ।

ସୁଧାରକୁ ମୂଳ ଭବ ହୃଦୟଳ ସଂସ୍କାର ପୁଣ୍ୟ ଧୋଇ ଅଲେଖ ।

ସୈବ ସ୍ବର୍ଗେ ଶାଶ୍ବତୋଽୟମ୍ ସଂସାରଂ କୁସୁମଂ କରଂ ଲକ୍ଷ । ୧
 ଅଥ ପଳ ମୂଳ ଦେଇ ପ୍ରେମସ୍ଥଳ ଦେଖିବାକୁ ଅଜ୍ଞା ଦେଇଛନ୍ତି ।
 କୁଳୋତ୍ତର ଧର୍ମ ସମାଜ ନୟମ ବନ୍ଧୁ କରଛନ୍ତି ସେ ପିତାନ୍ତ । ୨
 ସେ ବନ୍ଧୁକୁ ଧରି ପ୍ରେମରସେ ଛନ୍ଦି ଅନାଥ ଦେ ଏହି ମର୍ତ୍ତ୍ୟଲୋକ ।
 ପିତାଙ୍କ ଲୋକ ଅନେକ ମହିମ ଦେଖିବ ଶୋଭାକୁ ସେ ଅନେକ ।
 ପାଇଣ ବରଦ ନ ଗୋଲୁଛୁ ଶୁଭ ଦାସବତ୍ସ ସୁତେ ସୁଖେ ଗୁହଁ ।
 ଅଶି ଲକ୍ଷି ହୃଦେ ରୁମୁଛୁ ବିଷାଦେ ଅଭାବେ ଶୁଭ ବି ମନ ବାଞ୍ଛ ।
 ଠାକ ପାଇବାର ଠାକ ନ ବିଚାରୁ ଠାକଦେବାଧୀନ ମନେ ପୋଷି ।
 ଠୋର ନ ପାଇଣ ଦେଉଛୁ ଉଚ୍ଚନ କାମକାର କାମନାକୁ ଲକ୍ଷି । ୩
 କାଳ ଯିବ ସର କା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଧରି କାଳକୁ ଚ ଯାହା ହୁଏ ଦେଖ ।
 କାଳ ଗୁହଁ କାଳ କରବ କବଳ ଏ ମାୟା ଦୋଇଯିବ ଅଲେଖ । ୪
 କାଳବେଳା ଶୁଦ୍ଧ ବାସୁଦେବେ ଭଜି ଗୀର୍ତ୍ତି ଅବରକୁ କର କର ।
 ଧର୍ମନିଷ୍ଠାଦୋର ଧର୍ମ ଚତୁର୍ଗୁହଁ ଧର୍ମମାଳରରେ ଧରଧର ॥ ୮ ॥
 ଧସ ଧସ ଲିଖି ହରି ପ୍ରେମର ଶି ଧୀଶକ୍ତି ଧୀଶୁଣାରେ ସେ ଥାଇ ।
 ଧୀରକୁ ବିଚାର କଲେ ସେ ପ୍ରବୁଦ୍ଧ ଧୀରଲଳିତରେ ଦେଖ ମନ୍ତ୍ର । ୯
 ଧୃତମାନୁ ମାନସ ଦୋର ଶୁଭ ବସ ଧୃତାବଲେକିତେ ଧୃମାହୁଅ ।
 ଧେନ୍ବୁର ବଜାର ପ୍ରେମରେ ଭଜାଇ ବନ୍ଧୁବର୍ଗସଙ୍ଗେ ସୁଖେ ରହ ॥
 ଧେନୁହାର ଭଜି ଧୈର୍ଯ୍ୟ ମୂଳପାତ ଧ୍ୟାନ ଧ୍ୟାନ କରି ରସ ଗୁଣ ।
 ଧରଧରର ପାଦେ କରି ଆଶ ଦେହରସେ ଦେଖ ଶୁଭଲେଖ । ୧୦
 ନିଜମନ ହରି ପ୍ରେମରସେ ଭରି ଦେହ କରି ଶୁଭ ରସେ ଶୁଷ ।
 ତାହାସ୍ବ ଦେ । ଲଣ ବନ୍ଧୁ ମନ ଗଣ ମନ କୁସୁମ ଲଭୁ ସୁବାସ । ୧୧
 ରସାର୍ଥୀବ ଏହୁ କାମ ନାଶେ ତେଉ ଗୁହଁ ଗୁଲିଯାଅ ତରଳବେ ।
 ତଳ ତଳଧର ଗୁହଁ ଶ ବେ ଶୁଭ ଶୋଭା ପାଇ ରହ ଏହିଭାବେ ।

ଚଢ଼ୁଳ ଚଢ଼ୁଳ ଚଢ଼ୁଳା ସେ ଜାତ ଚଢ଼ାଉକୁ ରକ୍ତ ବନ୍ଧୁ ସାର ।
 ଚଢ଼ୁର୍ଦ୍ଦ ଘାତ ଚଢ଼ୁର କୁହାଇ ଚଢ଼ୁବର୍ଗେ ଯଶସ୍ତତ ବର । ୧୪ ।
 ରସହ୍ର ଦୋଢ଼ଣ ରସାରସମନ ରସିକରସାଳ ରସଗୁଣ ।
 ରସବାନ୍ ଅଭାସ ବନ୍ଧୁତା ରସସ୍ୟ ରସାଧାରଗୁଣେ ଦୃଢ଼ଭଜ । ୧୫ ।
 ପ୍ରଳାପ ପ୍ରଲୋଭ ପ୍ରବନ୍ଧକ ଶୁବ ଗୁହଁ ନାଥ ଯାଉ ଅଛୁ ଭବ ।
 ପ୍ରୀତିରେ ପ୍ରୀତିଦ ପ୍ରୀୟମାଣ ବୋଧ ପ୍ରେମ ପ୍ରେମିକରେ ଭବେ ଶୁଭ
 ବନ୍ଧୁସମାଗମ ଶୁବେ ରସୋଦ୍ଗମ ପ୍ରେମରସେ ସେ ପ୍ରାବତ ଦୃଢ଼ ।
 ପ୍ରୀୟମାଣଭବ ସଦା ହାଲେ ଥିବ ଜିବିତକୁ ଦେଇ ସୁଖେ ଥାଅ । ୧୬ ।
 ଭବେ ଜନ୍ମ ଦେଲେ ଶୁବ ବର୍ମ କଲେ ଅସ୍ତ୍ର ବିଷୟକୁ ଗୁହଁ ରହ ।
 ଯହଁପରି ଅସି ବଦାଣ୍ଡିବେ ପଣି ଲଗାଇଛୁ ଏହି ମାୟା ମୋହ । ୧୭ ।
 ସ୍ନେହ ବାଜ ବୃଷି ପ୍ରେମ ପଳ ଟାଣି ଶାଅ ସୁଖସମ୍ବୋଧରେ ବାରେ ।
 ଯଥ ଅପସ୍ୟ ରଚିବ ପ୍ରହାସ ଶୁବ ଗୁହଁ ତାହା ମର୍ମହରେ । ୧୮ ।
 ପାପ ପୁଣ୍ୟ କେଉଁ ଯିବ ଶୁଦ୍ଧଦେଉ ଶୋକ ସନ୍ତାପଦ ମନ ଜାଣି ।
 ଜଳହୁଟପ୍ରାୟେ ଦେହ ଶୋଭା ପାଏ ମିତିଯିବ ସେ ବହୁ ଅବନୀ ।
 ଶୁବ ବୁଧଜନେ ତୁମ୍ଭ ପ୍ରେମଧାକେ ଦାନଦୋଇ ଦନ କରେ ନାଥ ।
 ଗୁହଁ ଭବରସ ଯାହା ଦେଲୁ ଦୃଶ୍ୟ ତାହା ଜଣାଇଲୁ ତୁମ୍ଭପାତ । ୧୯ ।
 ମୋ ହୃଦୟବାସ ଦେଖି ଶୁବ ବସ ଶୋଭିତପ୍ରହାସ ପ୍ରେମ ଗୋଷ୍ଠ
 ଶୋଭିତରେ ଜତି ବରୁଅଛୁ ଭତି ଅଧମ ମୁଁ ସେ ବଦାସ୍ୟ ଦାସ ।

ଶ୍ରୀ ପ୍ରଭୁଙ୍କର ଜଣାଣ ।

ଅସାକ୍ଷକୁ ବରଣ ।

କରଇ ମୁହିଁ ଜଣାଣ । ପ୍ରଭୁ ପାଦକୁ ସ୍ମରିଣ । ଅଭୁଳ ସେ ଦେଉ-
 ଅଛୁ ଦେଉ । ଅଗମ୍ୟ ହାଜନ ବନ । ଦେଉଛୁ ତେବେ ଦର୍ଶନ ।
 ମାୟାବଦ ହୃଦୟରେ ବହି ସେ । ତନୁସୁଧ । ବୃନ୍ଦାମୟେ ବସନ୍ତ ସେ

ଦୋଷ । ନୁହଇଁ ମୁଁ ଜାଣ ସେ କୋବଦ ସେ ॥ ୧ ॥ ଦେଖାଇ ଅନନ୍ତ
 ମାୟା । ଦୂରି ନେବ ଏହି କାୟା । ଏହା ଦେଲ ବ ଭୁମର ଦୟା ।
 ଶୋଭାବନ ସେ ଅବ୍ୟତ । ଦେଖାଅ ଦେ ନରନାଥ । ଅଶ୍ରୁୟା ମୁଁ ଭୁମ
 ବାହୁ ଶୟା ଦେ । ଦଳବନ୍ଧୁ । କେମନ୍ତେ ବର୍ତ୍ତବ ଏହି ଦ୍ରୁମ । ବାଟ
 ଦଶୁ ନାହିଁ ଭୁମ ହନୁ ଦେ ॥ ୨ ॥ ଲଗାଇଣ ପ୍ରେମରସ । ମାୟା ସାଗର
 ପ୍ରବାସ । ଦୁଃଖାର୍ତ୍ତ ନାଦ ଏ ଘୋଷ ହୁଏ । କାମନା ମାରେ
 ଲହଡ଼ା । ଚରଣି କୈବର୍ତ୍ତ ଲୋଡ଼ା । ଭୁମ ବିନା ଚାହା ଦେବ ବ
 ଦେ । ଭବଗ୍ରାସ୍ତ । ଚହଳି ସେ ବାଟ ଦଥ କହୁ । ଭୟରେ
 କାତର ହୁଏ ଦେହା ଦେ ॥ ୩ ॥ ପେଲଦେଇ କରି ଦରି ।
 କୁଣ୍ଡଳ ଭବକୁ ଧରି । ରହୁଥାଅ ନିଶ୍ଚିତ ମାର୍ଗରେ । ଶୁଦ୍ଧ ଆତ୍ମ
 ନାଟ ଶେଳ । ଲଗାଇଣ ମାତୁଗୋଳ । ଦୌଡ଼େଣ ସେ ପ୍ରେମ
 ଉତ୍ସର୍ଗରେ ଦେ । କୃପାନିଧି । ଭିକାରୀ କରିଣ ଏ ବାରିଧି । କାମନା
 କରୁଣ ଆତ୍ମ ସିଦ୍ଧି ଦେ । ଦୟାସାଗର ଦୋଇଣ । କରୁଛ ଏହା
 ଭିକାରୀ । ବର୍ଣ୍ଣର ଦେ ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ । ଉଦାର କରିଛ ପର । ଉପମା
 ରହୁଛ ଧର । ଶୀର୍ଷି ଭୁମ ଶୋଭା ବିଚକ୍ଷଣ ଦେ । ବାସୁଦେବ । କେବେ
 ଭାହା ପ୍ରବାସ ଦୋଇବ । କାଳ ସରି ଯାଉଛ କୁଦେବ ଦେ ॥ ୪ ॥
 ବୁଦ୍ଧକାଳେ ଦେବେ ରଖି । ଭୁମ ଶୀର୍ଷି ଶୁଣ ଶୁଣି । ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଅଛନ୍ତି
 ସେ କରିଣ । ସେ ସବୁ ଶୁଣିଣ ନାଥ । ଦେଖେ ଏ ସବୁ ଅଭୁତ । ଭୂଆ
 ଦାୟା କରିଣ ଭିକାରୀ ଦେ । ଭଗବାନ । ମାୟାସାଗର କାମ ବହୁଣ ।
 ଦେଖାଉଛ ଭୁମର ଏ ଶୁଣ ଦେ ॥ ୫ ॥ ଅନନ୍ତମାୟା ବ୍ୟାପକ । ଚହୁଁ
 ଚରୁଦର୍ଶ ଲୋଚ । ଚହୁଁ ପରେ ଭାବକୁ ବହୁଣ । ଦର୍ଶ ଅନୁସାରେ ପଳ ।
 ଦେଉଅଛ ଅଦମ୍ଭଳ । ଚାହା ସବୁ ଦେଖିଣ ନୟନ ଦେ । ଅଧିଷ୍ଠାତା ।
 ଦେଖି ଭୁମ ଏ ସବୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା । କାଳ ମୋର ଦୋଇଗଲ ବୁଆ ଦେ ॥

ଭାଷଣ ଯେବେ ଯା କଲ । ବା ହିଁକ ଦେଉଛ ଶର । ବୃଥାମୟ ଗୁଣକୁ
 ପ୍ରକାଶ । କୁମ୍ଭର ମୁଁ ଅଟେଁ ବାସ । କୁମ୍ଭକୁ କରଣ ଅଣ । ବୃଥାରେ
 ମୋ ଦଳ ହୁଏ ଶେଷ ହେ । ହୁଁ କେଣ । ଶୁଣି କରାଅ ଯେ ମୋ
 ମାନସ । ଅଣ କରିଛ ବହାଣ ବାସ ହେ । ୮ ।

—————